

ENDRING I DISPONERING AV OVERSKUDD FOR 2019

Etter at styret behandlet forslag til disponering av årsresultatet for 2019, er forutsetningene for de foreslåtte utdelingene fullstendig endret. Inntil for kort tid siden kunne banken legge til grunn en balansert vekst i norsk økonomi de nærmeste årene. Spredningen av koronaviruset og tiltakene for å begrense smitten har i løpet av kort tid utløst omfattende finansuro og kraftig forverret de økonomiske utsiktene. Det må tas høyde for et alvorlig økonomisk tilbakeslag internasjonalt og i Norge. Mange næringer er allerede hardt rammet. Krisen og usikkerheten kommer også til uttrykk ved ekstraordinære støttetiltak fra politiske myndigheter og sentralbanker for å stimulere økonomien, herunder tiltak rettet inn mot bankene.

Med bakgrunn i de endrede forutsetningene beskrevet over samt signaler fra Finansdepartementet og Finanstilsynet om restriksjoner på utdeling av utbytte, foreslår styret overfor Forstanderskapet i møte 31. mars 2020, at det gjøres en endring i disponering av overskudd for 2019.

I styremøte den 27. mars 2020 foretok styret en ny vurdering av overskuddsdisponeringen for 2019 og vedtok å endre forslag til disponering av overskudd 2019 ved å senke kontantutbytte fra kr 10,00 til kr 7,50 pr egenkapitalbevis, med tilsvarende økning av overføring til utjevningsfond.

Banken er solid og har en ren kjernekapitaldekning på morbank pr. 01.01.2020 på 18,8 % etter foreslått endring i kontantutbytte. Konsolidert ren kjernekapitaldekning er beregnet til 18,0 % etter foreslått endring. Eierbrøk etter utdeling utgjør 53,2 % mens uvektet kjernekapitaldekning utgjør 9,9 % etter foreslått endring.

Styrets endrede forslag til forstanderskapet for disponering av årets resultat for 2019 på kr 153 788 (beløp i hele 1 000) er som følger:

Overført til sparebankens fond	68 134
Overført til utjevningsfond	43 637
Kontantutbytte egenkapitalbevis	36 994
Renter fondsobligasjonskapital	5 023
Sum disponert	153 788

Oppstillingene i årsregnskapet for 2019 og hovedtrekkene i notene er upåvirket av styrets nye forslag til disponering. Enkelte nøkkeltall endres og disse er vist i tabellen nedenfor. Styrets nye forslag til utbytte vil ikke påvirke revisjonsberetningen for 2019.

Nøkkeltall som påvirkes:

Nøkkeltall	Opprinnelig forslag	Nytt forslag
Ren kjernekapitaldekning	18,6 %, 17,9 % (konsolidert)	18,8 %, 18,0 % (konsolidert)
Kjernekapitaldekning	20,0 %, 19,3 % (konsolidert)	20,2 %, 19,5 % (konsolidert)
Kapitaldekning	22,7 %, 21,9 % (konsolidert)	22,9 %, 22,1 % (konsolidert)
Uvektet kjernekapitalandel	9,8 %	9,9 %
Utbytte pr. EK-bevis	NOK 10,00	NOK 7,50
Eierbrøk etter disponering	52,8 %	53,2 %

Innhold

4	Nøkkeltall
7	Vi bygger Jæren
9	Vi støtter og sponser
10	Vi er der kundene bor
12	Banksjefen har ordet
14	Ledelsen
17	Årsberetning
26	Resultatregnskap
27	Balanse
28	Oppstilling av endringer i egenkapital
29	Kontantstrømoppstilling
31	Noter
77	Alternative resultatmål
79	Investorinformasjon
80	Styret og tillitsvalgte
84	English summary
95	Erklæring fra styret og adm. banksjef
96	Revisors beretning

Jæren Sparebank
Jernbanegata 6
Postboks 325, 4349 Bryne

Telefon 915 03290
post@jaerensparebank.no
www.jaerensparebank.no

Foretaksnummer
NO 937 895 976

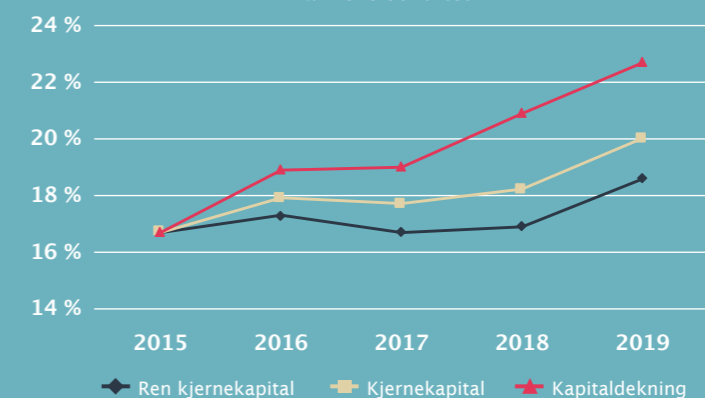
En alliansebank i eika.

Nøkkeltall

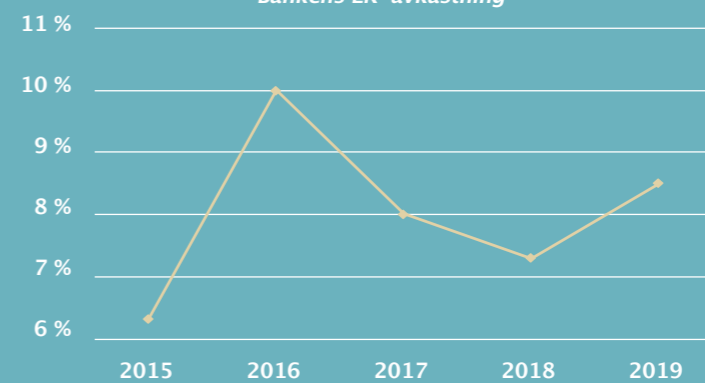
RESULTATSAMMENDRAG		2019		2018		2017		2016		2015	
Beløp i tusen kr, og % av forvaltningskapital		Beløp	i %	Beløp	i %	Beløp	i %	Beløp	i %	Beløp	i %
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		248 337	1,72	217 489	1,56	210 334	1,57	198 618	1,56	191 255	1,52
Sum driftsinntekter		107 546	0,74	95 006	0,68	110 012	0,82	112 596	0,89	94 881	0,76
Sum driftskostnader		162 070	1,12	154 913	1,11	157 327	1,18	124 748	0,98	174 844	1,39
Driftsresultat før tap		193 813	1,34	157 582	1,13	163 019	1,22	186 466	1,47	111 292	0,89
Netto tap		-1 277	-0,01	650	0,00	11 086	0,08	9 153	0,07	7 289	0,06
Gevinst/tap på anleggsmidler		-	-	-	-	-	-	-	-	1 212	0,01
Resultat av ordinær drift før skatt		195 090	1,35	156 932	1,12	151 933	1,14	177 313	1,39	105 216	0,84
Skatt på ordinært resultat		41 303	0,29	36 055	0,26	32 400	0,24	37 489	0,29	24 610	0,20
Resultat av ordinær drift etter skatt		153 788	1,06	120 877	0,87	119 533	0,89	139 823	1,10	80 606	0,64
Utdrag fra balansen											
Beløp i millioner kroner											
Kontanter og bankinnskudd		730,4		488		547		258		417	
Netto utlån		11 944		11 768		11 412		11 066		10 372	
Sertifikater og obligasjoner		1 164		1 139		1 118		1 109		1 124	
Aksjer, andeler, andre rentebærende papir		552		534		470		465		432	
- herav pengemarkedsfond		0		0		0		0		0	
Innskudd fra kunder		9 195		8 615		8 505		8 332		8 244	
Verdipapirgjeld		3 090		3 283		3 238		2 843		2 531	
Egenkapital		1 888		1 768		1 527		1 460		1 337	
Forvaltningskapital		14 515		14 033		13 675		13 041		12 513	

NØKKELTALL		2019		2018		2017		2016		2015	
Utvikling siste 12 måneder											
- Forvaltning		3,4 %		2,6 %		4,9 %		4,2 %		-1,1 %	
- Utlån brutto		1,4 %		2,9 %		3,2 %		6,6 %		1,2 %	
- Innskudd		6,7 %		1,3 %		2,1 %		1,1 %		1,2 %	
Kapitaldekning		22,7 %		20,9 %		19,0 %		18,9 %		16,7 %	
Kjernekapital		20,0 %		18,2 %		17,7 %		17,9 %		16,7 %	
Ren kjernekapital		18,6 %		16,9 %		16,7 %		17,3 %		16,7 %	
Egenkapitalrentabilitet før skatt		10,8 %		9,5 %		10,2 %		12,8 %		8,3 %	
Egenkapitalrentabilitet etter skatt		8,5 %		7,3 %		8,0 %		10,1 %		6,3 %	
Kostnader i % av totale inntekter		45,5 %		49,6 %		49,1 %		40,1 %		61,1 %	
Kostnader i % av totale inntekter ekskl. kursgevinst/-tap		46,0 %		49,7 %		51,9 %		43,0 %		61,9 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital (mill. kr)		14 471 kr		13 955 kr		13 384 kr		12 716 kr		12 566 kr	
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån		0,4 %		0,3 %		0,2 %		0,4 %		0,1 %	
Tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån		0,4 %		0,5 %		0,6 %		0,3 %		0,5 %	
Antall årsverk		76		82		82		83		91	
Egenkapitalbevis											
Egenkapitalbevisbrøk		52,8 %		54,2 %		55,2 %		56,1 %		57,1 %	
Børskurs		153,0 kr		139,0 kr		134,0 kr		114,5 kr		98,0 kr	
Børsverdi (mill. kr)		755,0 kr		686,0 kr		661,0 kr		565,0 kr		483,0 kr	
Bokført egenkapital pr. EKB		196,0 kr		187,0 kr		174,0 kr		169,0 kr		145,0 kr	
Fortjeneste pr. EKB		16,3 kr		13,3 kr		13,6 kr		16,2 kr		9,4 kr	
Utbytte pr. egenkapitalbevis		10,00 kr		7,50 kr		6,00 kr		6,00 kr		3,00 kr	
Pris/resultat pr. EKB		9,4		10,5		9,9		7,1		10,4	
Pris/bokført egenkapital		0,78		0,75		0,77		0,68		0,68	

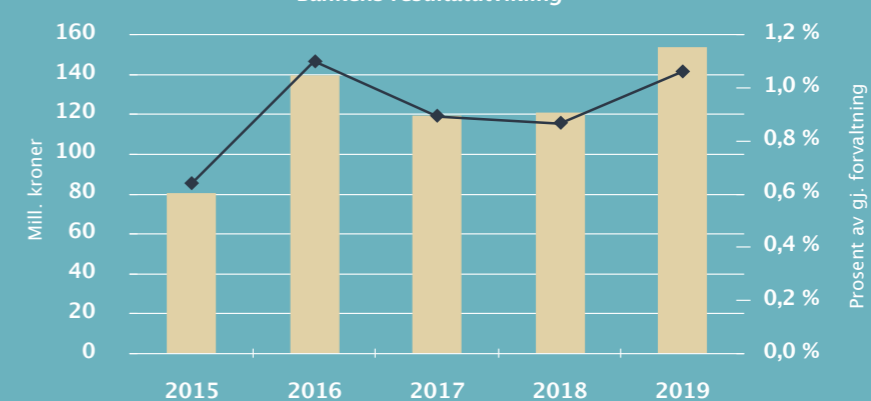
Bankens soliditet

Bankens EK-avkastning

Bankens resultatutvikling

Vi bygger Jæren

Visjonen vår uttrykker en tydelig ambisjon. Det er en stjerne vi aldri kan nå, men som er så tydelig at det er lett å sette kursen etter den. Å bygge Jæren er et livsprosjekt, en motivasjon til å gå med glede og optimisme på jobb. Hver eneste dag.

*Bygge hus og heim.
Bygge stolte garder.
Bygge sterke bedrifter – små og litt større.
Bygge gode lokalsamfunn.
Bygge trygge liv.*

Framtidsrettet og konkurransedyktig

Ingen kan være alt for alle. Jæren Sparebank vil være mye for de 33 000 kundene våre som bor og virker på Jæren. Vi vil gjerne vokse og få enda flere kunder, og da er det jærbuer vi satser på. Vi vil være tett på. Brenne for lokalsamfunnet. Støtte korps, bondekvinner, idrettslag, ungdomsklubber, eldrecentre og andre gode miljøbyggere. Jæren vil alltid være stort nok for oss.

Forretningsideen forteller hva vi skal være for hvem – og hvordan vi skal gjøre det: Med sterk lokal forankring, skal vi drive en fremtidsrettet og konkurransedyktig sparebank for innbyggere og virksomheter på Jæren. Vi skal skape verdi for våre kunder og eiere, og bidra til lokalsamfunnets utvikling.

Påskrudd – langsiktig – jærsk

Magien ligger i kulturen. Verdisetet signaliserer hvordan vi skal oppleves av kunder og kolleger. De tre ordene beskriver grunnkulturen som skal drive oss framover mot visjonen. De utgjør et operativt

verktøy som skal gjøre oss tydelige og hjelpe oss å prioritere og beslutte. I påskrudd og langsiktig ligger kundeorientering og proaktivitet. I jærsk ligger sjarmen, den "jærska tyå", nøkternheten, tempoet og arbeidsgleden.

Lokalbanken for Jæren

Vi har kontorer på tre steder i de tre kommunene vi satser mest på. Vi har en bedriftsavdeling som bidrar til vekst og verdiskaping hos små og store bedrifter. Vi heier på bøndene – og har egen landbruksavdeling. Jærsk business er vår business.

Jæren Sparebank har en langsiktig forretningsfilosofi og er tett på beslutningene. I sum er vi en sterk og smidig lokal bankmuskel.

*Vi vet hvor du bor.
Vi vet hva du trenger.
Alle kan tilby alt.
Men bare vi har våre folk.*

Vår posisjon er å være lokalbanken for Jæren. Ja, vi er patrioter og vil være jærsk, moderne jærsk. Dype røtter er bra for å strekke seg lenger. For å bli større, sterkere, enda mer solide, for å leve lenge i landet.

Vi støtter og sponser

Skal vi ha det bra, må vi ha det trygt og godt rundt oss. I familien. I nabolaget. I bygda. På Jæren. Gode lokalsamfunn trenger korps, bondekvinner, idrettslag, ungdomsklubber, bedehus og menighetsarbeid, frivillighetssentraler og mange, mange andre frivillige miljøbyggere.

Jæren Sparebank tror på mangfold og nærhet. Som god samfunnsbygger er vi med på mye i lokalmiljøet. Vi sponser og gir gaver til et stort antall organisasjoner og lag i Hå, Time og Klepp. Overskudd kommer også lokalsamfunnet til gode gjennom gaver fra de to største eierne: Sparebankstiftinga Time og Hå og Sparebankstiftelsen Klepp. Disse har et eget gaveinstitutt som pløyer store summer tilbake til allmennyttige formål på Jæren.

Jærsk dugnadsånd på sitt beste

Jærens egen sparebank assosierer seg sterkt med den "jærsk tyå". I den ligger blant annet dugnadsviljen. Gå sammen, brette opp ermene, få til ting som egentlig ikke er mulig. Mot slutten av 2019 åpnet den nye fotballhallen til Undheim IL. På fem måneder reiste ildsjeler en fullisolert hall til 9,3 millioner. Med naboklubben Lye IL som støtte-spiller. Norges Fotballforbund klyper seg i armen. Lokalbanken støtter det fantastiske tiltaket med penger. Hallen heter nå Jæren Sparebank-hallen. Heia Onnai!

Vi er der kundene bor

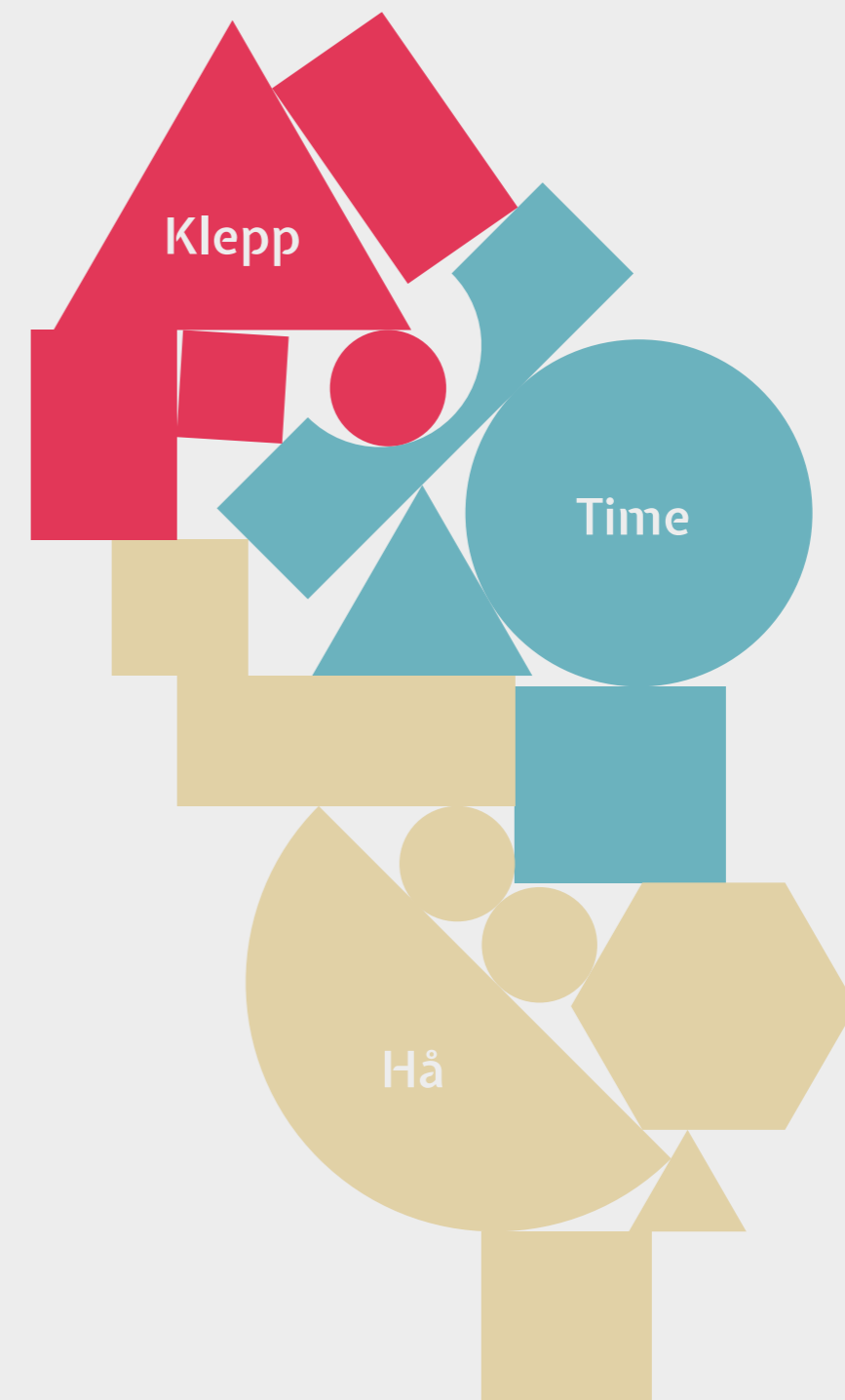
Selvfølgelig må vi levere effektive digitale løsninger som gjør oss lett tilgjengelige 24/7. Selvsagt må vi være konkurransedyktige når det gjelder produktspekter og betingelser. Resten er langt fra opplagt, men når du skal velge bank, så går Jæren Sparebank til valg på følgende:

Samtlige 77 medarbeidere bor og virker i lokalmiljøet. De kjenner kundens hverdag og problemstillinger.

Vi har kontorer på tre sentrale steder i Klepp, Time og Hå, der vi tilbyr kundene ansikt-til-ansikt kontakt med våre rådgivere.

Bedriftsavdelingen har samlet ressursene på Bryne for å kunne tilby næringskunder et bredt og kompetent tilbud. Jæren Sparebank er ledende landbruksbank på Jæren og har fire rådgivere som vier all tid til landbruket.

Dette er en nærhet vi tror på. Dette satser vi på. Det koster, men det gjør oss forskjellige fra andre banker. I sum skal den lokale tilnærmingen gjøre Jæren Sparebank til den mest attraktive banken for mennesker på Jæren.

2019 var et solid år

Bunnlinjen er sterkere enn noen gang. Det styrker grunnlaget for livet som selvstendig lokalbank. Det gjør oss konkurransedyktige. Det gir Jæren Sparebank muskler for vekst.

Vi kunne tålt større vekst enn vi har hatt de siste årene, men har valgt å ta begrenset risiko. Vi kjøper ikke markedsandeler. Vår vekst skal være lønnsom. Og ingen kundegrupper skal betale for at andre segmenter blir subsidiert.

Gode tall helt nødvendig

Bankene har den siste tiden hatt en høy rentemargin. Utlånsrenten er økt – uten at innskuddsrenten har fulgt tilsvarende etter. Bankene har dermed styrket sin rentenetto for blant annet å møte høyere krav til egenkapital, mer ressurser til antihvitvask-arbeidet og oppgaver knyttet til risikostyring og rapportering. Parallelt kommer strengere krav til personvern. Kundene skal raskt kunne få innsyn i egne personopplysninger – samtidig som det sikres at ingen uvedkommende får tak i denne informasjonen. Det er et løpende arbeid som krever oppfølging hver dag. Eierne har krav til avkastning. Innlånskostnadene økte også – etter sterk økning av Nibor-rentene. God og lønnsom drift er dermed helt avgjørende for at lokalbanken skal oppfylle forventningene fra kunder, eiere, myndigheter og långivere.

Administrerende banksjef
Tor Egil Lie.

Bedre tilbud på færre kontorer

I 2019 la vi ned filialene på Vigrestad, Undheim og Kvernaland. Vi avviklet kassabetjening på de tre andre kontorene og reduserte det totale minibanktilbudet. Vi holdt igjen lenge, lenger enn noen av konkurrentene, men nå var det riktig og nødvendig å ta dette skrittet. Vi opplevde stor nedgang i bruk av filialene. Folk fikser selv mye på mobilen. Behovet for å ta ut og sette inn kontanter har gått kraftig ned. Bank uten kontanter er også en tryggere bank. På et kontor med lav bemanning og reduserte åpningstider kan vi ikke levere den faglige kompetansen og de gode rådene kundene fortjener. Vi vil heller gi et bedre tilbud til kundene de gangene de kommer i banken. Nå har vi tre sterke kontorer, ett i hver av de tre jærkommunene. Fremdeles tett på kundene, slik lokalbanken skal være. Vi hadde dialog med noen kundegrupper i forbindelse med kontornedleggningen, og opplever at de fleste forstår og aksepterer beslutningen.

Legitimasjon, takk!

Året ble preget av et stort legitimasjonsprosjekt. Vi møtte stor forståelse hos de fleste kundene, men noen lurte også: Hvorfor skulle de – som kanskje hadde vært kunder i 50 år – plutselig vise pass i banken? Å innhente legitimasjon og andre personopplysninger, var ikke noe Jæren Sparebank fant på. Bak ligger EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv. Alle banker er pålagt et ansvar for å bekjempe økonomisk kriminalitet, svindelforsøk og ID-tyveri. Langt på vei fikk vi dette på plass, selv om vi måtte sperre noen kontoer.

Oppgaven var svært arbeidskrevende og tok mye energi.

Heldigvis var dette krafttaket likt for alle banker. I Jæren Sparebank jobbet vi veldig bredt med prosjektet. Ringte, skrev brev, sendte SMSer og utvidet åpningstilbudet. Jeg vil berømme alle i banken som bidro til at vi kom i mål.

Bærekraftig og ansvarlig

Kravet om å drive bærekraftig er ikke en motebølge. Det er en tsunami som gjennomsyrrer hele samfunnet. Det handler om nødvendige grep for å ta vare på kloden. Skal vi nå visjonen om nullutslipp i 2050, må alle ta tak. Vi

ønsker å bidra – noe det er en stadig økende forventning om blant investorer, långivere og kunder.

ESG (Environmental, Social and Governance) kan oversettes med bærekraftige og ansvarlige investeringer. Det er en metode som beskriver hvor godt selskaper driver innenfor miljø, sosiale forhold og forretningsetikke. I Eika-alliansen jobber vi nå med å definere hva som er en fornuftig og balansert tilnærming til ESG-problematikken. Det handler blant annet om hvordan banken tar ansvar lokalt, hvilke kunder vi har og hvilke selskaper vi anbefaler kundene våre å sette sparepengene i.

Krevende øvelser

Kundeperspektivet er krevende. I vårt marked er landbruk og oljeindustri grunnpilarer i samfunnet. Ja, kyr slipper ut metangass, men det er ikke tenkbart at vi dermed skal nekte utlån til en bonde som skal finansiere

et løsdriftsfjøs. Det samme gjelder en oljeservicebedrift. Skal de få nei til lån til ny fabrikkhall fordi de leverer komponenter til et oljeselskap?

Vi må etter hvert stille strengere krav – uten at de blir ekstreme og vi vanskelige. Enkelte banker har begynt å forskjellsbehandle låntakere ut fra hvordan de bidrar på miljøsidene. Dette er en krevende øvelse som fort blir svært vanskelig å forklare. Skal banken prise sine tjenester på vegne av samfunnet? Hvordan skal vi stimulere til fornuftige bærekraftige valg?

Fornuftige svar søkes

Det er en raskt økende forventning til at vi møter problemstillingen med gode svar. Alle ledd stiller spørsmål, for eksempel har den første kunden utfordret oss på dette. Nettopp derfor er dette en prioritert og pågående utredning i Eika-alliansen som vi er en del av.

En liten titt i bakspeilet

1. januar 2020 var Jæren Sparebank fem år. Egentlig alder er betydelig høyere. Time Sparebank ville blitt 110 år neste år. Og fusjonskamerat Klepp Sparebank ble født ikke mange år senere. Den solide arven er videreført gjennom Jæren Sparebank. Lokalbanken på Jæren er i dag en kraftig modernisert bank. Vi har definitivt tatt IT-utviklingen innover oss. Måten å betjene kunder på, er radikalt forandret.

Jæren Sparebank ble etablert med 93 årsverk fordelt på 106 medarbeidere. Ved årsskiftet var tallet redusert til 72 årsverk og 77 medarbeidere. Det er en reduksjon på nærmere 25 % på fem år. Skulle vi holdt oss til det tradisjonelle bankhåndverket, kunne vi vært færre. Alle de nypålagte rapporterings- og kontrolloppgavene har de siste årene gitt medarbeidere en helt ny hverdag.

God kultur

I starten var fusjonen mer krevende enn forventet. De to bankene var like i mye, men kulturen var forskjellig. Det gikk helt ned til detaljer som hvilken måte du svarte kunder på i telefonen. Heldigvis var ønsket om ny kultur likere enn de eksisterende kulturene. I begynnelsen var jeg både overrasket og litt skuffet, men vi fant løsninger på det meste. Fem år senere er det for lengst etablert

én felles og solid Jæren Sparebank-kultur – og det er en kultur vi er fornøyd med. Vi tilbyr samme tjenester og selger samme produkter som mange andre banker, men måten vi møter kundene på, måten vi selger og presenterer oss på, skal være forskjellig fra andre som leverer de samme produktene. Hos oss skal kunden få en god personlig opplevelse. Vi er passelig store, vi har korte linjer og er tett på. Det er lett å få hjelp. Kundetilfredsheten er i fin utvikling.

Vi bygger Jæren

Vi gjorde modige markedsmessige valg da vi etablerte banken. Siden visjonen er å bygge Jæren, og vi i god jærsk ånd legger stein på stein, er det byggeklosser som preger profilen vår. I dag vet vi at det var et godt valg som bidro til at vi raskt etablerte oss som en ny bank. Jæren Sparebank kommuniserer med glimt i øyet og skiller oss ut i en støyende verden.

Takk for meg!

1. april er min tid som administrerende banksjef over. Først fem år i Klepp Sparebank, deretter like lenge i den nye lokalbanken på Jæren. Det er tilfredsstillende å levere fra seg ledelsen av en veldrevet bank. Vi har lave tap, banken er solid kapitalisert og skodd for høyere vekst. Jeg er godt fornøyd med jobben som er skapt i lag med flinke medarbeidere. Derfor trår jeg til side med god samvittighet og et smil om munnen. Det blir litt rart, men fint, å overlevere roret til Geir Magne Tjåland. En lokal kar med solid erfaring og utdanning, tross sine unge 38 år. Jeg er overbevist om at styret har funnet en solid etterfølger.

Tor Egil Lie
Administrerende banksjef

Tor Egil Lie
Administrerende banksjef

Frode Flesjå
Banksjef bedriftsmarked

Ase Bente S. Wærslund
Banksjef fellesfunksjoner og støtte

Klas Stølsnes
Banksjef økonomi og finans

Magne Stangeland
Banksjef risikostyring & compliance

Kjersti Fuglestad
Banksjef privatmarked

Ledelsen

Ledergruppen i Jæren Sparebank består av seks personer. Samlet har ledelsen lang utdanning og bred erfaring fra økonomi/bankfag, regnskap, revisjon, markedsføring og ledelse.

Administrerende banksjef

Tor Egil Lie

- Registrert revisor fra Høgskolen i Stavanger
- Skatterevisor i Rogaland fylkesskattekontor
- Daglig leder i Revisor-Gruppen Stavanger
- Banksjef i Fokus Bank
- Direktør i Gjensidige Forsikring
- Ansatt i Klepp Sparebank som banksjef siden 2010
- Ansatt i Jæren Sparebank som adm. banksjef siden januar 2015.

Banksjef fellesfunksjoner og støtte

Ase Bente Søyland Wærslund

- Bankøkonom
- Lang erfaring fra bank: Varhaug Sparebank – de siste årene som regnskapssjef, var med å starte Stavanger Bank i 1987 med ansvar innen drift/økonomi
- Jobbet i EDB Business Partner AS som konsulent
- Ansatt som økonomisjef i Klepp Sparebank fra 1988
- Ansatt i Jæren Sparebank som banksjef fellesfunksjoner og støtte siden januar 2015.

Banksjef risikostyring og compliance

Magne Stangeland

- Registrert revisor fra Høgskolen i Stavanger, masterprogram i operasjonell revisjon og risikostyring fra Handelshøyskolen BI
- Variert arbeidserfaring innen revisjon samt evaluering av styrings- og kontrollsystemer
- Erfaring fra KPMG, Nord-Jæren kommunerevisjon (ass. revisjonssjef), Rogaland kontrollutvalgssekretariat (daglig leder) og Erga Revisjon
- Ansatt i Klepp Sparebank siden 2006
- Ansatt i Jæren Sparebank som banksjef risikostyring og compliance siden januar 2015.

Banksjef bedriftsmarked

Frode Flesjå

- Diplomøkonom fra BI Stavanger, bl.a. med fag som regnskap, finans og markedsføring
- 7 år som landeveissyklist på heltid
- Solstrandprogrammet 2019-2020 ved AFF, tilknyttet Norges Handelshøyskole
- Styremedlem i Klepp Næringsforening
- Ansatt i Klepp Sparebank som bedriftsrådgiver 2006, banksjef bedriftsmarked fra 2011
- Ansatt i Jæren Sparebank som banksjef bedriftsmarked siden januar 2015.

Banksjef økonomi og finans

Klas Stølsnes

- Siviløkonom fra Norges Handelshøyskole
- Variert arbeidserfaring fra lokalt næringsliv
- Jobbet som økonomisjef i Algårds Auto Gruppen AS
- Jobbet som konserncontroller i Handelshuset Martinsen AS
- Styremedlem i Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS
- Ansatt i Time Sparebank som økonomisjef siden 2006
- Ansatt i Jæren Sparebank som banksjef økonomi og finans siden januar 2015.

Banksjef privatmarked

Kjersti Fuglestad

- Bachelor i økonomi og administrasjon med spesialisering i økonomistyring og investeringsanalyse, Handelshøyskolen BI
- Privatøkonomi m/jus – del 1, Handelshøyskolen BI
- Autorisert finansiell rådgiver
- Internsertifisert salgsleder fra Eika Skolen
- Autorisert kredittmedarbeider og godkjent rådgiver skadeforsikring
- Variert arbeidserfaring innenfor kontor og regnskap
- Ansatt i Time Sparebank som rådgiver privatmarked fra 2004, salgsleder 2013–2014, salgsleder/avd. leder i Jæren Sparebank fra 2015
- Ansatt i Jæren Sparebank som banksjef privatmarked fra januar 2020.

Årsberetning for året 2019

Innledning

Jæren Sparebank har tilbakelagt sitt femte driftsår. Året må kunne karakteriseres som et godt år i forhold til driften av bankens virksomhet.

MARKEDSFORHOLD

Norsk økonomi

Norsk økonomi hadde god vekst i 2019, med fortsatt fallende arbeidsledighet som resultat. Men, veksten ser ut til å avta inn i 2020.

BNP-veksten for norsk fastlandsøkonomi steg med om lag 2,5 % i fjor. En sterk vekst i oljeinvesteringene på 15 %, hadde betydelig ringvirkninger for norsk økonomi.

Lønnsveksten var på 3,2 % i 2019, mens prisveksten var på 2,2 %. Husholdningene fikk dermed en moderat bedring i kjøpekraften i løpet av året.

Norges Bank satte opp styringsrenta en gang i 2018 og ytterligere tre ganger i 2019 til 1,50 %. 3 måneders Nibor økte fra i snitt 1,26 % i januar 2019 til i snitt 1,85 % i desember.

Kredittveksten til husholdningene modererte seg gjennom året, fra en 12-måneders vekst på 5,8 % i januar, til 5,2 % i desember. Trolig var tilgangen på nye lån negativt påvirket av innføringen av Gjeldsregisteret samt noe strammere utlånspraksis for forbrukslån i bankene. Bedriftenes lånevillje var derimot robust (uendret vekstrate på 5,8 % gjennom året) med sterk utlånsvekst til byggelån og eiendomsinvesteringer.

Til tross for at Norge skilte seg ut i Europa i fjor, med stigende sentralbankrenter, var kronekursen uventet svak – ned 3,7 % i løpet av året. Oslo Børs steg med 16,5 % i løpet av 2019.

Lokalt

I Rogaland utgjør arbeidsledigheten 2,2 % ved utgangen av året – en nedgang fra 2,5 % på samme tid året før. Tilsvarende tall for landet som helhet viser også en ledighet på 2,2 % – en moderat nedgang fra 2,3 % ved utgangen av 2018. Kommunene i vårt primære markedsområde (Klepp, Time og Hå) har en arbeidsledighet på henholdsvis 2,1 % (221 personer), 1,8 % (189 personer) og 1,8 % (180 personer) ved utgangen av året. Til sammen er det 590 arbeidsledige i disse tre kommunene ved utgangen av året.

Innenfor boligmarkedet (brukte boliger) registrerer vi en sesongjustert prisøkning for landet som helhet på 0,5 % i 4. kvartal. Siste 12 måneder ser vi en prisøkning på 2,6 %. I Stavanger-regionen var det en sesongjustert prisnedgang på 4,0 % i 4. kvartal, mens vi ser en nedgang i prisene på 3,2 % siste 12 måneder. Ser vi på Rogaland utenom Stavanger, var det en prisnedgang på 1,2 % i 4. kvartal og en moderat økning i boligprisene på 0,4 % siste året.

Konkurransesituasjonen

Det har gjennom året vært sterk konkurranse om bankkundene i vårt område. Innenfor personkundeområdet har konkurransen om kundene tiltatt blant annet som følge av noe lavere omsetning av boliger.

Landbruket

I motsetning til de foregående år har 2019 vært et godt avlingsår, med stabilt og fint vær. Våre kunder melder om gode grasavlinger og en god beitesesong. Dette var kjærkomment etter to krevende sesonger.

Året som har gått har vært preget av urolighet rundt markedssituasjonen på melk – med bortfall av eksportstøtte for Jarlsbergost, økt import og redusert etterspørsel etter norsk melk. På grunn av signaler om omlegging av kvoteordning, var det stor omsetning av melkekvoter. Trenden har vært at flere kjøper seg opp på kvote, i stedet for å leie. Dette vises også i starten av dette året, hvor Staten nå gjør et ekstraordinært utkjøp av melkekvoter.

Vi ser at det kan bli krevende å opprettholde den gode lønnsomheten i melkeproduksjonen i årene fremover som følge av lavere melkepris, høyere omsetningsavgift samt reduksjon i volum for den enkelte produsent. Vi har likevel robuste og profesjonelle kunder, som viser stor evne til omstilling og tilpasning til situasjonen.

Markedssituasjonen har også for de andre store husdyrproduksjonene vært preget av overproduksjon eller fare for dette, med mindre nyetableringer. I eggproduksjon har krav om omlegging til frittgående system medført at flere av våre kunder har tilpasset seg. Markedssituasjonen samlet sett ser ut til å bedre seg framover for flere av disse produksjonene.

Samlet utlån inkludert overført volum til Eika Boligkreditt.

Situasjonen rundt avvikling av norsk pelsdyrproduksjon og erstatningsordningene rundt dette, har også hatt stort fokus i 2019. Ved inngangen til 2020 er det fortsatt ikke endelig avklart hvilken kompensasjon Staten tilbyr pelsdyrnæringen i forhold til det vedtatte næringsforbudet. Men, et inngått forlik tyder på at kompensasjonen vil bli bedre enn tidligere antatt. Erstatningen skal baseres på takserte verdier.

Den årlige målingen av kundetilfredshet viser at våre landbrukskunder er godt fornøyd med banken – vi får veldig gode tilbakemeldinger, og det er gledelig.

Bankens landbrukskunder er stabile og lojale. Utlånsveksten fra de foregående år har flatet ut som følge av noe lavere investeringsvilje. Vi ser en imponerende omstillingsevne blant bøndene og har god tro på næringen framover.

Annen næring

Hverdagen er preget av stor konkurranse mot små og mellomstore bedrifter – der flere andre banker også ønsker å vokse innenfor samme segment. Året 2019 har vist en relativt lav vekst på egen utlånsbok og en ser at flere prosjektfinansieringer innenfor eiendom drar ut i tid. Dette skyldes et boligmarked som ikke er helt i balanse, samt at veksten i regionen har vært relativt lav.

Samtidig er det flere bransjer, inkludert underleverandører mot oljeservicenæringen, som opplever økt etterspørsel og noe bedre priser på sine varer og tjenester. Næringseiendom har også hatt en bedring som følge av bedre tider innenfor oljenæringen. Dette påvirker også vårt markedsområde.

Banken har over flere år hatt lave tap. Det skyldes at kundene er dyktige til å omstille seg, samt å sørge for en effektiv drift. Banken er bevisst på å ikke ta for høy risiko, spesielt innenfor utfordrende bransjer som detalj- og restaurantbransjen.

STRATEGISK SAMARBEID

Eika Alliansen

Jæren Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av 65 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 440 milliarder kroner, nær en million kunder og mer enn 3 000 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet – og en av de viktigste aktørene for norske lokalsamfunn.

Eika styrker Jæren Sparebank

Lokalbankenes viktigste kundegrupper er personkunder og det lokale næringslivet. Eika Gruppen styrker lokalbankene ved å utvikle og levere konkurransedyktige tjenester og produkter som dekker lokalbankene og lokalbank-kundenes behov. Eika Gruppen gir dermed et verdifullt bidrag til visjonen for Jæren Sparebank – «Vi bygger Jæren».

Leverandør til lokalbankene

Eika Gruppen har fire produktselskaper som leverer produkter til oss. Eika Forsikring er blant Norges største forsikringselskaper og leverer de fleste produkter innen skade- og personforsikring. Eika Kredittbank leverer debet- og kredittkortprodukter samt finansieringsløsninger som salgspantlån. Eika Kapitalforvaltning leverer fondsprodukter for personkunder og bankene. Aktiv Eiendomsmeistring er en landsdekkende eiendomsmeiglerkjede, som Aktiv Eiendomsmeistring Jæren AS er en del av. Bankens eier 40 % av Aktiv Eiendomsmeistring Jæren AS. Resterende 60 % eies av Sandnes Sparebank.

Eika Boligkreditt er en del av Eika Alliansen og eies av 64 lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditt har som hovedformål å sikre lokalbankene i Eika Alliansen tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet er en aktiv utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett både i det norske og internasjonale finansmarkedet. Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på drøyt 110 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at kundene i lokalbankene oppnår konkurransedyktige vilkår på sine boliglån. Ved utgangen av 2019 har Jæren Sparebank finansiert 5,1 milliarder kroner i Eika Boligkreditt, og har en eierpost i selskapet på 5,95 %. Eierskapet i Eika Boligkreditt anses som strategisk viktig for Jæren Sparebank.

ESG – miljø, samfunnsansvar og selskapsledelse

Banken er opptatt av å opptre ansvarlig og bidra til en bærekraftig utvikling. Dette gjelder både internt i forhold til egen drift og ansatte og eksternt i forhold til kunder og øvrige samarbeidspartnere. Det arbeides med prosesser og tiltak knyttet til bærekraft og ansvarlig långivning. I den anledning vil kredittpolicy, kreditt håndbok og rutiner/retningslinjer bli gjennomgått. I tillegg er dette et prioritert område for Eika Gruppen og banken vil også dra veksler på det arbeidet som er igangsatt og gjøres sentralt. Nedenfor går vi nærmere inn på de enkelte elementene innenfor området.

Miljø

Banken ønsker å opptre ansvarlig med tanke på å bidra til et bærekraftig klima og miljø. Banken bruker så langt det lar seg gjøre miljøvennlige produkter i egen drift. Bankens påvirkning av det ytre miljø er begrenset til materiell og energi som er nødvendig for at banken skal kunne drive sin virksomhet på en forsvarlig måte. Etter styrets oppfatning forurenses banken i liten grad det ytre miljø.

Samfunnsansvar

Jæren Sparebank dekker gjennom sin kjernevirksomhet viktige behov i lokalsamfunnet. Bankens skal engasjere seg lokalt og bidra til vekst og utvikling i lokalmiljøet.

Etiske, sosiale og miljømessige hensyn skal være integrert i den daglige driften. Hensynet til bankens samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som for eksempel etikk, bekjempelse av hvitvasking (AHV), arbeidsmiljø og sikkerhet, eierstyring og selskapsledelse samt det ytre miljø.

Jæren Sparebank skal spille en aktiv rolle i lokalmiljøet. Støtte og sponsorbidrag til lag og foreninger over ordinær drift, er en viktig del av bankens virksomhet. Disse bidragene skal være forankret i bankens visjon og forretningsidé og skal fordeles på en måte som underbygger bredde og mangfold i lokalmiljøet som banken er en del av.

Et viktig bidrag historisk sett har vært utdeling av gavemidler til allmenntilrette formål. Denne funksjonen er nå overtatt og videreført av sparebankstiftelsene som ble etablert i forbindelse med fusjonen. Stiftelsene mottar utbytte fra banken som følge av sine eierposter

Banken har utformet egne retningslinjer i forhold til samfunnsansvar. Her omtaler vi blant annet et skoleprosjekt som ble gjennomført for 3. året på rad på 10. trinn i vårt lokalmiljø høsten 2019. I tre uker var ansatte i banken involverte i skoleprosjektet. Vi besøkte 14 skoler, mer enn 30 klasser og rundt 900 10. klasse-elever. Dette prosjektet bidrar til å gi ungdommene i vårt lokalområde en grunnleggende og nødvendig privatøkonomisk forståelse for penger, inntekt, forbruk og gode sparevaner. Ungdommene på Jæren får en innføring i hvor viktig økonomisk styring av egen økonomi er for fremtiden. I tillegg legges det vekt på å bidra til å innføre gode holdninger rundt tema økonomi. Vi ser på dette prosjektet som en fin måte for banken til å vise sitt samfunnsansvar og engasjement i praktisk handling.

Eierstyring og selskapsledelse

Eierstyring og selskapsledelse i Jæren Sparebank omfatter de mål og prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre effektiv bruk av bankens ressurser og størst mulig verdiskaping for bankens eiere, kunder, ansatte og samfunnet.

Bankens eierstyring og selskapsledelse bygger på «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». En nærmere beskrivelse av eierstyring og selskapsledelse er lagt ut på bankens hjemmeside.

Bærekraftige investeringer

Eika Kapitalforvaltning forvalter Jæren Sparebank sin likviditetsportefølje under gjeldende regelverk for bærekraftige investeringer. Når Eika Kapitalforvaltning gjør en investeringsbeslutning, vil selskapets ESG-profil inngå som et av kriteriene for utvelgelse. Eika Kapitalforvaltning følger også Statens Pensjonsfond sin investeringsprofil, som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Det innebærer blant annet at det ikke investeres i selskaper som Etikkrådet i Norges Bank fraråder.

Bankens virksomhet i 2019

Jæren Sparebank sitt femte regnskapsår preges av normal drift uten engangsposter av vesentlig betydning. Regnskapet viser en god underliggende kjernedrift i et marked som gjennom året har vært preget av lavt rentenivå, sterk konkurranse og en noe lavere aktivitet på utlånssiden.

Banken hadde ved utgangen av 2019 i alt 81 ansatte og antall årsverk var 76.

Kompetanseutvikling er en viktig kritisk suksessfaktor. Bankens foretar derfor løpende justeringer og styrking av kompetansenivået for å tilpasse organisasjonen til fremtidige utfordringer. Bankens har også i 2019 brukt ressurser på arbeidet med å autorisere finansielle rådgivere.

Banken er medlem i og har et godt samarbeid med bedriftshelsetjenesten SAMKO. Bankens har fokus på et godt arbeidsmiljø. Det har ikke skjedd noen skader eller ulykker i banken og sykefraværet var i 2019 på 4,2 % – fordelt med 1,5 % på korttidssykefravær og 2,7 % på langtidssykefravær. Samlet sykefravær var til sammenligning 5,3 % i 2018 – herav 1,5 % korttidsfravær og 3,8 % langtidssykefravær.

Ved utgangen av 2019 er det 54 kvinner og 27 menn ansatt i banken. Banken har ved årsskiftet 13 ledere med personalansvar. Av disse lederne er 7 kvinner og 6 menn. Bankens ledergruppe består av 6 ledere inkludert administrerende banksjef – 2 kvinner og 4 menn. I bankens styre var det 3 kvinner og 4 menn ved utgangen av 2019. Basert på dagens situasjon er det ikke vurdert som nødvendig å iverksette noen spesielle tiltak med hensyn til å fremme økt likestilling i banken.

Årsresultat

Årets resultat før skatt ble 195 090 og etter skatt 153 788 (beløp i hele 1 000).

Regnskapet rapporteres i henhold til IFRS (International Financial Reporting Standard). Årsregnskapet er avgitt under forutsetning av fortsatt drift, en forutsetning som er til stede gitt dagens egenkapital. Styret kjenner ikke til vesentlige usikkerheter som vil kunne ha betydning for vurdering av bankens årsregnskap.

Styret mener at årsberetningen gir en rettvise oversikt av bankens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat pr. 31.12.2019.

Alle tallstørrelser i parentes gjelder for tilsvarende periode i 2018.

Netto renteinntekter

Bankens rentenetto ble 248,3 mill. kroner (217,5 mill.) – en økning på 30,8 mill. kroner fra 2018. Målt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital steg rentenettoen fra 1,56 % i 2018 til 1,72 % i 2019. Dette skyldes i hovedsak stigende styringsrente, økt pengemarkedsrente og lavere kredittpåslag. Banken kunne i 2019 utstede nye lån i obligasjonsmarkedet med et noe lavere påslag utover 3 måneders Nibor. I løpet av året økte utlånsrenta noe mer enn innskuddsrenta. Økningen er imidlertid mindre enn det økningen i styringsrenta skulle tilsi.

Som det fremgår av grafen på neste side har pengemarkedsrenta (målt ved 3 måneders Nibor), beveget seg gradvis oppover i løpet av 2019, med en stabilisering mot slutten av året. Gjennomsnittlig 3 måneders Nibor var 1,55 % i 2019 – opp fra 1,06 % i 2018 og opp fra 0,89 % i 2017. Rentenivået er med andre ord markert opp i perioden 2017–2019. Det forventes en mer stabil utvikling i 2020, og signaler tyder på at rentetoppen er nådd for denne gang.

Netto provisjons- og andre inntekter

Øvrige inntekter ble i 2019 76,1 mill. kroner (73,7 mill.). I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital 0,53 (0,53). Dette gir en netto økning på 2,4 mill. kroner.

Provisjonsinntekter øker med 3,9 mill. kroner til 84,0 mill. kroner (80,1 mill.). Inntekter fra kredittformidling (i all hovedsak provisjoner fra Eika Boligkreditt) viser en økning på 2,5 mill. kroner. Marginen på lån i Eika Boligkreditt var på et relativt lavt nivå ved inngangen til 2019, mens den har vist en klart stigende trend gjennom 2019 – i hovedsak som følge av et stigende rentenivå. Betalingsformidling samlet sett var på et noe høyere nivå i 2019 sammenlignet med 2018.

	2019	2018
Forsikring	14 923	13 228
Kredittformidling	29 109	26 523
Verdipapirromsetning og -forvaltning	6 153	7 441
Gebyr fra betalingsformidling/interbankgebyr	30 807	29 441
Garantiprovisjon	2 406	3 059
Andre provisjoner og gebyrer	567	394
Provisjonsinntekter m.v.	83 963	80 086

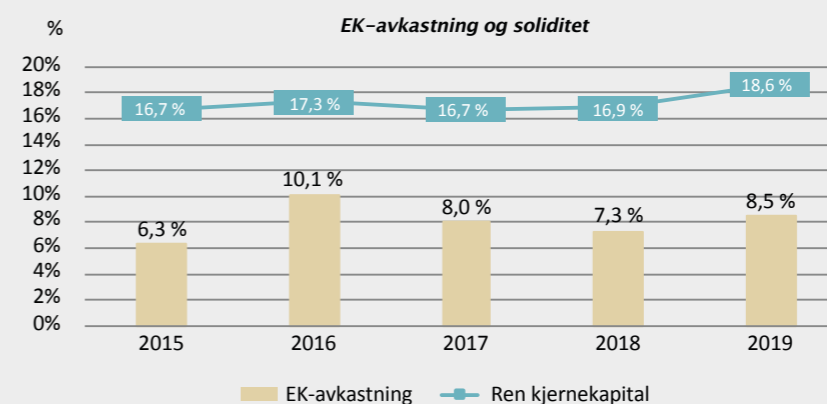
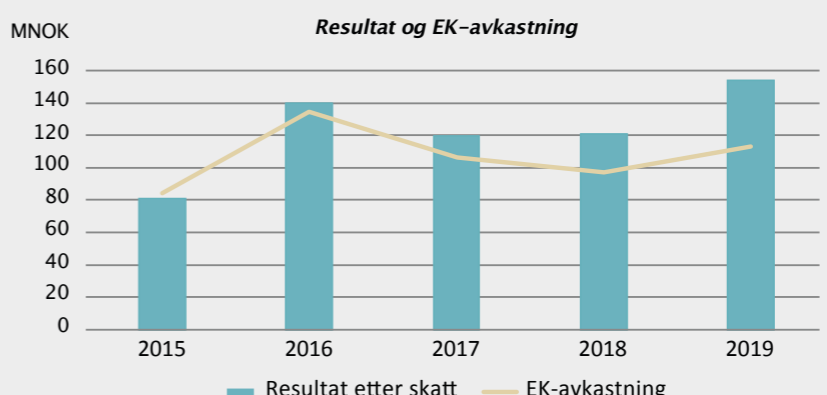
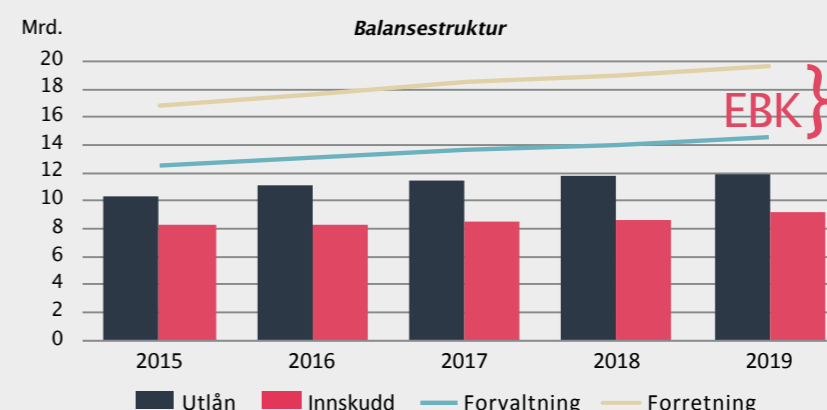
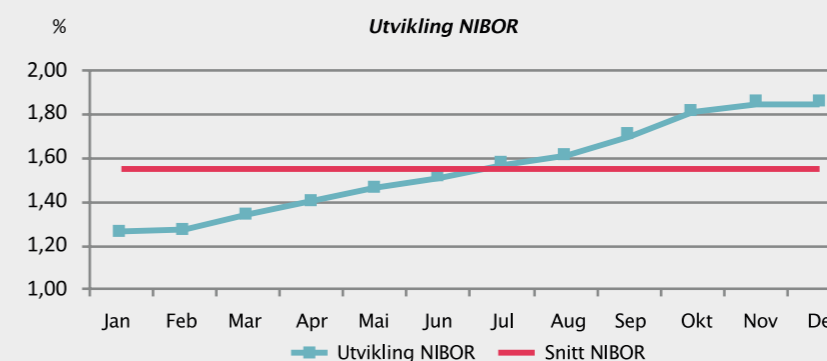
Andre driftsinntekter viser en reduksjon til 1,1 mill. kroner (2,2 mill.). Provisjonskostnader viser en svakt stigende trend i 2019 og beløper seg til 8,9 mill. kroner (8,6 mill.).

Netto inntekter fra finansielle investeringer

2019 viser en inntjening på 31,4 mill. kroner (21,3 mill.). I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital 0,22 (0,15). Årsaken til økt inntjening i 2019, skyldes i hovedsak høyere utbytte fra Eika Gruppen samt høyere netto verdiendring på verdipapirer.

Totalt netto verdiendring på finansielle instrumenter til virkelig verdi vises i tabell nedenfor.

	2019	2018
Netto verdiendring på valuta og finansielle derivater	3 057	3 999
Netto verdiendring på utlån til virkelig verdi	-1 607	-1 678
Netto verdiendring på innlån til virkelig verdi	113	2 455
Netto verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-1 445	-1 884
Netto verdiendring på aksjer til virkelig verdi over resultatet	3 373	-2 247
Netto verdiendringer på finansielle instrument til virkelig verdi over resultat	3 491	645

Høyere kredittrisiko førte til en negativ verdiendring på 1,4 mill. kroner i bankens portefølje av obligasjoner.

Driftskostnader

Bankens driftskostnader for 2019 ble 162,1 mill. kroner (154,9 mill.). Dette er en økning på 7,2 mill. kroner. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital 1,12 (1,11). Kostnader i forhold til inntekter ble 45,5 % (49,6 %). Justert for engangseffekt knyttet til nedleggelse av filialer og avvikling av kassefunksjon, er kostnadsandelen 44,5 %. Vi har et sterkt fokus på kontinuerlig kostnadsforbedring, samtidig som vi skal tilby riktig servicegrad til våre kunder. Bankens målsetting er en kostnadsandel under 42,0 %.

Personal og administrasjonskostnader viser 131,3 mill. kroner (123,3 mill.). Personalkostnader har økt med 5,4 mill. kroner i forhold til i fjor. Sluttpakker i forbindelse med nedleggelse av filialer og avvikling av kassefunksjonen, utgjør en vesentlig del av denne økningen.

	2019	2018
Lønninger	59 608	55 888
Arbeidsgiveravgift	8 460	8 211
Finansskatt	3 000	2 949
Pensjonskostnader	7 866	7 657
Andre ytelser	4 044	2 897
Administrasjonskostnader	48 326	45 728
Sum	131 305	123 330

Andre driftskostnader utgjorde 20,1 mill. kroner (23,4 mill.). Her er det en reduksjon på 3,3 mill. kroner i forhold til fjoråret. Utenom personalkostnader, er kostnader knyttet til bankens IT-systemer en vesentlig post. IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad satt ut til eksterne tjenesteleverandører.

Tap – avsetning til tap, kredittrisiko

Netto tap på utlån ble minus 1,3 mill. kroner (0,7 mill.). Gruppenedskrivninger (steg 1 + 2) er i løpet av året holdt på et rimelig stabilt nivå og utgjør 9,0 mill. kroner ved utgangen av året. Dette utgjør 0,08 % i forhold til brutto utlån ved utgangen av året.

Brutto misligholdte engasjement utgjorde 51,0 mill. kroner (33,5 mill.). Tapsutsatte (ikke misligholdte) engasjement utgjorde 46,8 mill. kroner (56,1 mill.) Summen av misligholdte og tapsutsatte engasjement er økt fra 89,6 mill. kroner til 97,8 mill. kroner. Summen av individuelle nedskrivninger er 18,6 mill. kroner (22,0 mill.).

Banken har ved utløpet av hvert kvartal en detaljert gjennomgang av utlånporteføljen, for å avdekke tapsindikasjoner og vurdere eventuelle behov for nedskrivninger. Det er knyttet skjønnsmessige vurderinger til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene og avsetningene, både for enkeltlån og for grupper av lån. Denne vurderingen knytter seg både til sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold.

Disponering av overskudd (beløp i hele 1 000)

Styret foreslår følgende disponering av årets resultat etter skatt på 153 788:

Overført til sparebankenes fond	68 134
Overført til utjevningsfond	31 306
Kontantutbytte egenkapitalbevis	49 325
Renter fondsobligasjonskapital	5 023
Sum disponert	153 788

Bankens forvaltnings- og forretningskapital

Bankens forvaltningskapital pr. utgangen av 2019 var 14,5 mrd. kroner. Forvaltningskapitalen har økt med 450,2 mill. kroner siste 12 måneder – tilsvarende en økning på 3,2 %. Bankens forretningskapital pr. utgangen av 2019 var 19,6 mrd. kroner. Forretningskapitalen har økt med 681,1 mill. kroner siste 12 måneder – tilsvarende en økning på 3,6 %. Forretningskapitalen består av bankens forvaltningskapital med tillegg av overført volum i Eika Boligkreditt.

Utlån

Samlede brutto utlån i balansen har økt med 171,5 mill. kroner til 12,0 mrd. kroner i løpet av året. Dette gir en økning på 1,4 %. Inkludert Eika Boligkreditt har brutto utlån økt med 2,4 % til 17,1 mrd. kroner. Utlånsveksten i Eika Boligkreditt isolert sett var 4,7 % i 2019. Brutto utlån for privatmarked viser en økning på 147,2 mill. kroner til 8,1 mrd. kroner i løpet av året. Dette gir en økning på 1,8 %. Inkludert Eika Boligkreditt har utlån privatmarked økt med 378,1 mill. kroner – tilsvarende 2,9 %. Brutto utlån til næringslivsmarkedet viser en økning på moderate 0,6 % til 3,8 mrd. kroner.

Sektor/næring	BRUTTO UTLÅN			
	31.12.19	Fordeling	31.12.18	Fordeling
Personmarked	8 150 397	68,1 %	8 008 265	67,9 %
Offentlig forvaltning	-	0,0 %	-	0,0 %
Primærnæring	2 250 492	18,8 %	2 257 435	19,1 %
Produksjonsbedrifter	43 390	0,4 %	48 063	0,4 %
Bygg/anlegg	372 831	3,1 %	379 462	3,2 %
Handel/hotell/restaurant	76 584	0,6 %	103 463	0,9 %
Finans/eiendom	956 982	8,0 %	886 390	7,5 %
Tjenesteytende næringer	79 864	0,7 %	73 924	0,6 %
Transport/kommunikasjon	39 821	0,3 %	41 865	0,4 %
Sum	11 970 361	100,0 %	11 798 866	100,0 %

Utlån i Eika Boligkreditt

Overført volum i Eika Boligkreditt utgjør 5 105,4 mill. kroner pr. utgangen av 2019. Volumet økte med 230,9 mill. kroner i løpet av 2019 – tilsvarende 4,7 %. Eika Boligkreditt er en stabil og viktig fundingkilde for banken. Eika Boligkreditt har tilgang til rimeligere funding med lengre løpetider enn det vi som en lokal sparebank har mulighet for å skaffe. Overføringsgraden til Eika Boligkreditt ved utgangen av 2019 er 38,5 % – en økning fra 37,9 % året før.

Innskudd

Innskudd fra kunder har økt med 579,5 mill. kroner til 9,2 mrd. kroner i løpet av året. Dette gir en økning på 6,7 %. Innskudd fra personmarkedet økte med 5,4 % til 6,4 mrd. kroner, mens innskudd fra næringslivet økte med 10,0 % til 2,8 mrd. kroner. Vi ser en god stabilitet i innskuddsmassen – til tross for et fortsatt relativt lavt rentenivå.

Sektor/næring	INNSKUDD			
	31.12.19	Fordeling	31.12.18	Fordeling
Personmarked	6 412 905	69,7 %	6 086 664	70,7 %
Offentlig forvaltning	1 570	0,0 %	1 934	0,0 %
Primærnæring	305 951	3,3 %	349 903	4,1 %
Produksjonsbedrifter	131 407	1,4 %	116 640	1,4 %
Bygg/anlegg	418 675	4,6 %	364 018	4,2 %
Handel/hotell/restaurant	209 204	2,3 %	196 762	2,3 %
Finans/eiendom	1 223 422	13,3 %	890 028	10,3 %
Tjenesteytende næringer	378 107	4,1 %	508 157	5,9 %
Transport/kommunikasjon	113 275	1,2 %	100 956	1,2 %
Sum	9 194 517	100,0 %	8 615 063	100,0 %

Innskuddsdekningen ved utgangen av året er 76,8 % (73,0 %). Innskuddsdekningen innenfor privatmarkedet er 78,8 % (76,2 %) mens dekningen innenfor bedriftsmarkedet er 72,8 % (66,6 %). Innskuddsdekningen inkludert overført volum til Eika Boligkreditt, er 53,8 %

(51,7 %). Bankens langsiktige målsetting er en innskuddsdekning på minimum 70,0 %. Hensyntatt overført volum i Eika Boligkreditt, skal innskuddsdekningen være minimum 50,0 %. Spredningen i innskuddene vurderes som god – med relativt få store kundeinnskudd i porteføljen.

Risikostyring

En effektiv risikostyring er et viktig element for at banken skal nå sine strategiske målsettinger. Banken har etablert egne risikostrategier, der det er konkretisert styringsmål og rammer. Disse strategiene revurderes minst årlig i sammenheng med bankens øvrige planprosesser. Utviklingen i risikobildet rapporteres periodisk til styret.

En viktig del av bankens risikostyring er vurdering av total kapitalbehov (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). I denne prosessen foretas det vurderinger av risikoer banken er eksponert mot med tilhørende vurdering av styring og kontroll. Basert på denne vurderingen foretas en beregning av kapitalbehovet for å dekke disse risikoer.

Kredittrisiko

Styret vurderer generelt risikoen for tap på utlån og garantier for person- og landbrukskunder som lav. Kredittrisikoen i bankens øvrige næringsengasjement er i stor grad i risikogrupperne lav og moderat, mens risikoen er høyere for de tapsutsatte og misligholdte engasjementene. For de av disse engasjementene hvor det er indikasjoner på tap, er det foretatt individuelle nedskrivning basert på en konkret vurdering.

Likviditetsrisiko

Banken har 3,1 mrd. kroner i innlån fra obligasjonsmarkedet. Dette er en reduksjon på 193,6 mill. kroner i forhold til inngangen av 2019. I tillegg har banken 20,9 mill. kroner i gjeld til kredittinstitusjoner. Banken prioriterer langsiktige innlån med hensiktsmessig spredning av forfallstidspunkter. Banken jobber aktivt med tanke på å ha en jevn og godt fordelt forfallsstruktur på innlån som tas opp i markedet. Restløpetiden på obligasjonslån er fra i underkant av 4 måneder til i overkant av 4 år – med et snitt på ca. 2,1 år. Bankens likviditetssituasjon vurderes som god. Trekkrettighet i DNB er på 300,0 mill. kroner. Banken har ikke F-lån i Norges Bank. Bankens LCR (mål på likviditetsbuffer) er 179,0 ved utgangen av året mens bankens NSFR (mål på langsiktig finansiering) er 138,0.

Avlastning av boliglån til Eika Boligkreditt er i løpet av 2019 økt med 230,9 mill. kroner til 5 105,4 mill. kroner. Økningen gjennom året er på 4,7 %. Styret vurderer banken sin likviditetssituasjon som god i forhold til forfallsstruktur på kort og lang sikt.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko består av renterisiko, kursrisiko og valutarisiko. Renterisiko oppstår når det er forskjeller i rentebinding mellom aktiva- og passivasiden og utenom balanseposter. Total renterisiko rapporteres regelmessig til styret. Rentefølsomhet i bankens portefølje er uendret i forhold til i fjor. Bankens netto resultateffekt ved en parallellforskyvning av rentekurven med ett prosentpoeng, gir en total renterisiko på 20,9 mill. kroner pr. 31.12.2019.

Bankens utlånsportefølje har et renteforfall på mindre enn ett år. Fastrentelån til kunder blir rentebyttest over til flytende rente. Ved større fastrentelån blir det inngått en rentebytteavtale pr. lån. Ved mindre lån vil rentebytteavtalen omfatte flere lån. Både fastrentelån og rentebytteavtaler bokføres til virkelig verdi i regnskapet. Innskudd til kunder har renteforfall på 1 år eller lavere. Durasjonen på obligasjonsporteføljen er 0,13 pr. 31.12.2019. Ifølge rammen skal ikke banken ha mer enn 0,50 i durasjon på obligasjonsporteføljen.

Kursrisiko er knyttet til aksjer, aksjefond og obligasjoner. For disse investeringer har styret vedtatt rammer. Eksponering blir regelmessig rapportert til styret. Disse verdipapirer vurderes til virkelig verdi i regnskapet.

I forhold til valutarisiko har banken kun en mindre kontantbeholdning i forbindelse med kjøp og salg av reisevaluta. Banken har ellers ingen aktiva- eller passivaposter i balansen. Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Banken vil på disse garantier kun ha valutarisiko dersom kunden skulle misligholde lånet. Banken vurderer derfor valutarisikoen som lav.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Banken legger vekt på målrettede tiltak for å forebygge mot og redusere den operasjonelle risikoen.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen viser anskaffelsen og anvendelsen av likvide midler. Kontantstrømmen deles i operasjonelle aktiviteter, investeringsaktiviteter og finansieringsaktiviteter. I 2019 har det vært netto utbetaling på utlån med 176,4 mill. kroner og netto innbetaling på innskudd med 579,5 mill. kroner. Dette gir netto innbetaling på 403,1 mill. kroner. Ved innfrielse/forfall av obligasjonsgjeld er det tatt opp mindre gjeld, noe som gir netto redusert volum på 197,0 mill. kroner. Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter viser utbetalinger på 50,1 mill. kroner. Det er netto investert 23,1 mill. kroner i aksjer/verdipapirer. Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter viser innbetaling på 173,6 mill. kroner. Nettoeffekten av anskaffelsen og anvendelsen av likvide midler gir et innskudd i Norges Bank inkl. kontantbeholdning på 80,8 mill. kroner (84,2 mill.) ved utgangen av året.

Soliditet

Bankens bokførte egenkapital utgjorde pr. utgangen av året 1 887,9 mill. kroner. Av dette utgjør eierandelskapital og overkursfond 548,2 mill. kroner.

Netto ansvarlig kapital utgjør 1 670,1 mill. kroner. Bankens rene kjernekapitaldekning ved utgangen av 2019 er 18,6 % (16,9 %). Kjernekapitaldekningen er 20,0 % (18,2 %) og bankens kapitaldekning er 22,7 % (20,9 %). Ren kjernekapitaldekning hensyntatt forholds- messig konsolidering i samarbeidende gruppe, er beregnet til 17,9 % (16,2 %) ved utgangen av året. Tallene er hensyntatt årets resultat. Den beløpsmessige veksten i utlån har vært høyest innenfor personmarkedet – der vektingen er på et lavere nivå sammenlignet med bedriftsmarkedet. Innføring av SMB-rabatt pr. 31.12.2019, reduserer isolert sett beregningsgrunnlaget med kr 522,0 mill. og bedrer ren kjerne med ca. 1,2 %-poeng. Uvektet kjernekapitaldekning (LR) utgjør 9,8 % pr utgangen av året.

Ved inngangen til 2020 er de regulatoriske kravene (inkludert bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og mot- syklisk buffer) til ren kjernekapital 12,5 %, kjernekapital på 14,0 % og til kapitaldekning er 16,0 %. Banken har i tillegg et Pilar-2 krav på 2,2 %, slik at minstekravet til ren kjernekapital er 14,7 %. Banken oppfyller disse kravene med god margin, noe som bidrar til å gi et godt grunnlag for videre vekst og utvikling av banken i årene som kommer.

Banken er underlagt reglene om kapitaldekning i Finansforetaksloven med tilhørende forskrifter. Overholdelse av minimumskrav til kapitaldekning er et vilkår for bankens virksomhet og derfor av sentral betydning i den daglige driften av virksomheten. Banken har et internt minimumsmål for ren kjerne- kapitaldekning på 16,0 %.

Inntjening pr egenkapitalbevis utgjør 16,30 kroner i 2019 – opp fra 13,30 kroner i 2018. Styret foreslår å utbetale et kontantutbytte på 10,00 kroner pr. egen- kapitalbevis, noe som tilsvarer en utdelingsandel på ca. 61 %. Samlet kontantutbytte utgjør 49,3 mill. kroner. Tilsvarende utdelingsandel forrige år var ca. 56 %. Da utgjorde kontantutbytte 37,0 mill. kroner – tilsvarende 7,50 kroner pr. egenkapitalbevis.

Basert på markedskursen ved årsskifte (kr 153,00), innebærer et utbytte på kr 10,00 en direkteavkastning på ca 6,5 %. I 2018 var direkteavkastningen til sammen- ligning ca 5,4 %.

Banken legger til grunn at minimum 60 % av eierandels- kapitalens (egenkapitalbeviser) andel av resultatet vil kunne bli utbetalt i kontantutbytte. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultat- utvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser samt behovet for ren kjernekapital.

Bankens egenkapitalbevis har justert for utbytte steget med 16,0 % i løpet av 2019, og sluttet på en kurs til- svarende 153,00 kroner pr. egenkapitalbevis. Børsverdien ved utgangen av fjoråret var 755 mill. kroner og forholdet pris/bok var 0,78. Antall utstedte egenkapitalbevis er 4 932 523.

Det langsiktige målet for bankens egenkapitalavkast- ning etter skatt er minimum 8,0 %. Årets resultat etter skatt tilsvarer en egenkapitalavkastning etter skatt på 8,5 %. Dette er en økning fra 7,3 % året før.

Utsikter fremover

Norsk økonomi fikk i 2019 god hjelp av sterk vekst i oljeinvesteringer, men tegn tyder på at et omslag er på vei. Det ventes redusert vekst i investeringer og for- bruk framover – noe som vil bidra til noe lavere økono- misk vekst i Norge. Det forventes en stabilisering av rentemarginen inn i 2020. Signaler tyder på at rente- toppen er nådd for denne gang.

Konkurransen oppleves fortsatt som sterk innenfor både privatmarkedet og bedriftsmarkedet. På bedrifts- siden merker vi priskonkurransen både innenfor land- bruk og øvrig næringsliv.

Banken er i en god posisjon når det gjelder marked, likviditet og soliditet. Styret forventer fortsatt god inn- tjening i den underliggende driften framover. Dette gir et godt grunnlag for å videreutvikle posisjonen som lokalbanken for Jæren også inn i 2020.

Takk

Styret vil avslutningsvis rette en stor takk til alle ansatte og tillitsvalgte for verdifull innsats og et godt samarbeid gjennom 2019. Det er gjennom året lagt et godt grunn- lag for å utvikle banken videre som en sterk og synlig lokalbank for Jæren. Styret vil også takke alle kunder og samarbeidspartnere for den tillit som er vist banken gjennom året som er tilbakelagt.

Bryne, 4. mars 2020
Styret i Jæren Sparebank

Per Bergstad
Styreleder

Tor Audun Bilstad
Nestleder

Elin Undheim
Styremedlem

Marie Storhaug
Styremedlem

Snorre Haukali
Styremedlem

Liv Marit Thysse
Styremedlem

Rune Kvalvik
Styremedlem

Tor Egil Lie
Adm. banksjef

Resultatregnskap

(beløp i 1000 kroner)	Note	2019	2018
Sum renteinntekter på eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat	16	25 933	20 536
Sum renteinntekter på eiendeler vurdert til amortisert kost	16	414 699	351 109
Sum rentekostnader	16	192 295	154 156
Netto renteinntekter		248 337	217 489
Provisjonsinntekter m.v.	17	83 963	80 086
Provisjonskostnader m.v.	17	-8 899	-8 608
Andre driftsinntekter	17	1 052	2 238
Netto provisjons- og andre inntekter		76 117	73 716
Utbytte	17	27 771	20 299
Resultat investeringer etter egenkapitalmetoden	17, 27	167	346
Netto verdiendringer på finansielle instrument til virkelig verdi over resultat	17	3 491	645
Netto inntekter fra finansielle investeringer		31 429	21 290
Personal- og administrasjonskostnader	18, 34, 41	131 305	123 330
Avskrivninger og nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	28	10 702	8 197
Andre driftskostnader	19	20 063	23 386
Sum driftskostnader før tap og nedskrivninger		162 070	154 913
Driftsresultat før tap og nedskrivninger		193 813	157 582
Nedskrivninger og tap på utlån	10	-1 277	650
Driftsresultat etter tap og nedskrivninger		195 090	156 932
Skattekostnad	20	41 303	36 055
Resultat av drift etter skatt		153 788	120 877
Utvidet resultat			
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon	34	-2 330	-1 830
Skatt på aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon		582	457
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat	25	9 922	39 063
Resultatelement som ikke vil bli reklassifisert til resultatet, etter skatt		8 175	37 691
Totalresultat		161 962	158 568
Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	39	16,3	13,3

Balanse

(beløp i 1000 kroner)	Note	2019	2018
Kontanter og fordringer på sentralbanker	21, 22	80 829	84 159
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	21, 22	649 595	403 948
Utlån til kunder amortisert kost	7-10, 21, 22	11 854 136	11 665 507
Utlån til kunder virkelig verdi	7-10, 21, 23	89 523	102 392
Sertifikater og obligasjoner	21, 23, 24	1 164 126	1 138 571
Aksjer og fondsandeler til virkelig verdi over resultat	21, 23, 25	17 555	32 668
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	21, 23, 25	534 782	501 149
Finansielle derivater	21, 23, 26	65	41
Eierinteresser i tilknyttede selskaper	27	6 234	6 401
Immaterielle eiendeler	28	22 628	27 164
Varige driftsmidler	28	47 334	28 664
Eiendeler holdt for salg	29	28 201	28 425
Andre eiendeler		248	569
Forskuddsbetalinger og opptjente inntekter		19 251	13 002
SUM EIENDELER		14 514 508	14 032 661
Gjeld til kredittinstitusjoner	21, 22, 30	20 903	71 405
Innskudd fra kunder	21, 22, 31	9 194 517	8 615 063
Verdipapirgjeld	21, 22, 32	3 089 803	3 283 450
Finansielle derivater	21, 23, 26	1 911	3 429
Annen gjeld	33	20 372	24 008
Betalbar skatt	20	46 200	35 674
Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter		15 879	10 033
Utsatt skatt	20	8 199	13 754
Avsetning til pensjonsforpliktelser	34	5 101	6 783
Forpliktelser tilknyttet rett til bruk eiendeler	28	22 260	-
Andre avsetninger		1 177	1 223
Ansvarlig lånekapital	21, 22, 35	200 323	200 268
Sum gjeld		12 626 645	12 265 090
Egenkapitalbeviskapital	38	123 313	123 313
Egne egenkapitalbevis		-373	-474
Overkurs	38	425 285	425 285
Hybridkapital	35	100 543	100 504
Annen innskutt egenkapital		2 217	1 577
Sum innskutt egenkapital		650 985	650 205
Utjevningsfond		318 409	287 688
Sparebankens fond		775 935	708 237
Annen egenkapital		142 534	121 441
Sum opptjent egenkapital	36	1 236 878	1 117 366
Sum egenkapital		1 887 863	1 767 571
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		14 514 508	14 032 661

Bryne, 4. mars 2020

Styret i Jæren Sparebank

Per Bergstad
Styreleder

Tor Audun Bilstad
Nestleder

Elin Undheim
Styremedlem

Marie Storhaug
Styremedlem

Snorre Haukali
Styremedlem

Liv Marit Thyssen
Styremedlem

Rune Kvalvik
Styremedlem

Tor Egil Lie
Adm. banksjef

Oppstilling av endringer i egenkapital

(beløp i 1000 kroner)	Egen kapital-bevis	Egne egen kapital-bevis	Overkurs fond	Annen innskutt egen kapital	Utjevnings-fond	Annen egen kapital*	Spare-bankens fond	Hybrid-kapital	Sum egen kapital
Sum egenkapital pr. 01.01.18	123 313	-525	425 285	826	258 712	77 665	654 755	-	1 540 031
Utbetalt utbytte og gaver	-	-	-	-	3	-29 595	-	-	-29 592
Egne egenkapitalbevis	-	51	-	751	-	-622	-	-	180
Utstedelse av ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	100 000	100 000
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-2 323	-2 323
Skatt på renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	707	707
Resultat 2018	-	-	-	-	28 973	73 993	53 482	2 120	158 568
Sum egenkapital pr. 31.12.18	123 313	-474	425 285	1 577	287 688	121 441	708 237	100 504	1 767 571
Periodens resultat	-	-	-	-	31 272	49 325	68 167	5 023	153 788
Aktuarielle gevinster og tap ytelsespensjon over totalresultat	-	-	-	-	-947	-	-800	-	-1 747
Verdijustering aksjer målt til virkelig verdi over utvidet resultat	-	-	-	-	393	9 198	332	-	9 922
Totalresultat for perioden	-	-	-	-	30 718	58 523	67 698	5 023	161 962
Egne egenkapitalbevis	-	101	-	640	-	-436	-	-	305
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-4 984	-4 984
Utbytte og gaver	-	-	-	-	3	-36 994	-	-	-36 991
Sum egenkapital pr. 31.12.19	123 313	-373	425 285	2 217	318 409	142 534	775 935	100 543	1 887 863
Fond for urealiserte gevinster		96 556							
Transaksjoner egne egenkapitalbevis		-3 347							
Utbytte		49 325							
*Annen egenkapital pr. 31.12.19		142 534							
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat pr. 01.01.19		87 358							
Verdijustering finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat		9 198							
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over utvidet resultat pr. 31.12.19		96 556							

Kontantstrømoppstilling

(beløp i 1000 kroner)	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Renteinnbetalinger, provisjonsinnbetaling og gebyrer fra kunder	493 216	439 825
Renteutbetalinger	-103 379	-79 994
Utbetalinger av renter på andre lån/verdipapirer	-100 892	-94 567
Innbetalinger av renter på andre utlån/verdipapirer	31 379	22 949
Netto innbetaling/utbetaling ved omsetning av finansielle eiendeler	17 478	-
Innbetalinger av utbytte, andeler	27 771	20 299
Innbetalinger andre inntekter	2 566	3 964
Utbetalinger til drift	-158 799	-155 057
Skatter	-35 750	-29 501
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	173 591	127 919
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Kjøp av aksjer og andeler i andre foretak	-50 655	-33 004
Salg av aksjer og andeler i andre foretak	27 591	3 648
Innbetalt utbytte fra tilknyttet selskap	334	1 070
Utbetaling ved omsetning av rentebærende verdipapir	-27 000	-22 934
Kjøp driftsmidler m.v.	-323	-512
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-50 054	-51 732
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto plassering/låneopptak i kredittinstitusjon	-296 149	62 932
Innbetalinger på tidligere avskrevne fordringer	213	48
Netto inn-/utbetaling av nedbetalingslån og rammekreditter til kunder	-176 393	-328 032
Netto inn-/utbetaling innskudd kunder	579 455	110 029
Innbetalinger ved utstedelse av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	200 000
Utbetaling ved innfrielse av ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	-	-130 000
Innbetalinger ved utstedelse av sertifikat-/obligasjonsgjeld	540 000	620 000
Utbetalinger ved innfrielse av sertifikat-/obligasjonsgjeld	-737 000	-581 000
Utbetaling av utbytte	-36 994	-29 595
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-126 868	-75 618
Netto kontantstrøm for perioden	-3 330	569
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	84 159	83 590
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	80 829	84 159

Forretningskapitalen er bankens forvaltningskapital inkludert overført volum til Eika Boligkreditt.

Innhold noter

32	Note 1 Generell informasjon	59	Balanse
32	Note 2 Regnskapsprinsipper	59	Note 21 Kategorier av finansielle instrumenter
38	Note 3 Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger	60	Note 22 Virkelig verdi på finansielle instrumenter til amortisert kost
42	Note 4 Segmenter	61	Note 23 Finansielle instrumenter bokført til virkelig verdi
43	Note 5 Kapitalstyring og kapitaldekning	63	Note 24 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer
44	Note 6 Risikostyring	63	Note 25 Aksjer
45	Kreditrisiko	64	Note 26 Finansielle derivater
45	Note 7 Kreditrisiko	64	Note 27 Tilknyttet selskap
47	Note 8 Utlån fordelt på kundegrupper og geografi	65	Note 28 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler
48	Note 9 Nedskrevne engasjementer fordelt på kundegruppe	66	Note 29 Eiendeler holdt for salg og investeringseiendommer
49	Note 10 Nedskrivninger og tap på utlån	66	Note 30 Gjeld til kredittinstitusjoner
54	Likviditetsrisiko	67	Note 31 Innskudd fra og gjeld til kunder
54	Note 11 Likviditetsrisiko	67	Note 32 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
55	Markedsrisiko	68	Note 33 Annen gjeld
55	Note 12 Renterisiko	68	Note 34 Pensjonsforpliktelser
56	Note 13 Valutarisiko	72	Note 35 Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon
56	Note 14 Kursrisiko	71	Note 36 Egenkapital
56	Note 15 Finansielle derivater	71	Øvrige opplysninger
56	Resultatregnskap	71	Note 37 Betingede forpliktelser
56	Note 16 Renteinntekter	72	Note 38 Egenkapitalbevis og egenkapitalbevisiere
57	Note 17 Andre driftsinntekter	73	Note 39 Fortjeneste pr. egenkapitalbevis
57	Note 18 Personal- og administrasjonskostnader	74	Note 40 Hendelser etter balansedagen
57	Note 19 Andre driftskostnader	74	Note 41 Ytelser til ledende ansatte
58	Note 20 Skatt	76	Note 42 Transaksjoner med nærstående parter

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Jæren Sparebank er en egenkapitalbevisbank notert på Oslo Børs. Banken tilbyr gjennom sine 3 kontorer i Klepp, Time og Hå et fullservicekonsept innen bank og finansielle tjenester, ovenfor person- og landbrukskunder samt mindre/mellomstore bedrifter. Bankens hovedkontor har besøksadresse Jernbanegata 6, 4340 Bryne.

Regnskapet for 2019 ble godkjent av styret i Jæren Sparebank 4. mars 2020.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER**GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET**

Banken avlegger regnskap i samsvar med International Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU, og har benyttet alle IFRS-standarder og fortolkninger som er obligatoriske for årsregnskapet som avlegges 31.12.2019.

Regnskapet er basert på historisk kost prinsippet med unntak av:

- Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi over utvidet resultat
- Finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder derivater) vurdert til virkelig verdi over resultat

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

NYE STANDARDER OG FORTOLKNINGER SOM ER TATT I BRUK FOR REGNSKAPSÅRET 2019

IFRS 16 trådte i kraft fra og med 01.01.2019 og omfatter bankens leieavtaler. For leietaker fjernes skille mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler, og erstattes av en modell som skal anvendes for alle leieavtaler, med enkelte konkrete unntak. Konsekvensen blir at leieavtaler som regnskapsføres i tråd med den nye modellen, vil måtte balanseføres i regnskapet til leietaker i form av en leieforpliktelse og en eiendel som representerer leietakers rett til å bruke den underliggende eiendelen. For utleier videreføres i all hovedsak dagens regelverk (IAS 17) uforandret.

Bankens leieavtaler er gjennomgått og vurdert og endringen har effekt på leieavtaler der Jæren Sparebank er leietaker. Banken implementerte standarden ved direkte balanseføring av gjenværende periode og forpliktelser pr. 01.01.2019 uten omarbeidelse av sammenligningstill. Banken hadde på balansedagen en forpliktelse beregnet til kr 25,3 millioner i avtaler som ble innregnet i bruksrett og leieforpliktelse. Det har ikke vært vesentlige forskjeller mellom forventet forpliktelse opplyst i regnskapet for 2018 og forpliktelsen som ble implementert pr. 01.01.2019. Effekten av implementeringen framgår av note 28.

Leieavtaler som har kort resterende løpetid og er av uvesentlig økonomisk betydning, er ikke balanseført i henhold til standarden. Leieavtaler hvor banken er utleier, har ikke hatt vesentlig betydning for regnskapet.

I beregningen av bruksrett og leieforpliktelse har banken nyttet senere kunnskap ved fastsettelse av resterende leieperiode, og opsjon for forlengelse av leieavtaler er lagt til grunn. Det er benyttet samme rente som banken ville gitt til sine kunder til samme formål og med samme sikkerhet.

Andre tillegg og fortolkninger:

IFRIC 23 Usikkerhet knyttet til behandling av inntektskatt: fortolkningen tydeliggjør hvordan innregnings- og målekravene i IAS 12 skal anvendes når det er usikkerhet knyttet til behandling av inntektsskatt.

Tillegg til IFRS 9 tillater endring av måling og regnskapsføring av fastrentelån fra pliktig resultatføring til frivillig resultatføring på bakgrunn av at instrumentet diskvalifiserer for SPPI.

Tillegg til IAS 28 – Langsiktige investeringer i datterselskaper og felles kontrollerte virksomheter som klargjør at IFRS 9 skal anvendes for langsiktige investeringer i datter-selskaper og felles kontrollerte virksomheter som ikke er regnskapsført etter egenkapitalmetoden.

Følgende tillegg fra årlig forbedringsprosjekt til IFRS-standarder 2015-2017 er tatt i bruk fra 2019:

Tillegg til IFRS 3 – Virksomhetssammenslutninger klargjør at når en enhet får kontroll over en virksomhet som er en felles kontrollert virksomhet, skal det foretas ny måling av tidligere eierandel i virksomheten.

Tillegg til IFRS 11 – Felleskontrollert virksomhet klargjør at når en oppnår felles kontroll over en felles virksomhet, skal det ikke foretas ny måling av eierandelen i virksomheten.

Tillegg til IAS 12 – Inntektsskatt klargjør at skatteeffekter knyttet til utbytte skal regnskapsføres over resultat, totalresultat eller egenkapital, basert på hvor transaksjonene eller hendelsene som har generert overskudd til utdeling er regnskapsført.

Tillegg til IAS 19 – Ytelser til ansatte som fastslår at ved planendringer, avkortning eller oppgjør skal servicekostnader og netto rente for perioden etter endret måling fastsettes ved bruk av samme forutsetninger som ble brukt til endret måling.

Implementering av standardene har ikke hatt vesentlig betydning for bankens regnskap.

NYE STANDARDER/IFRIC MED FRAMTIDIG IKRAFTTREDELSESTIDSPUNKT:

- Tillegg til IFRS 3 – Definisjon av virksomhet
- Tillegg til IAS 1 og IAS 8 – Definisjon av vesentlig
- Konseptuelt rammeverk – tillegg til referanser til konseptuelt rammeverk i IFRS-standarder
- Tillegg til IFRS 9, IAS 39 og IFRS 7 knyttet til IBOR-reformen

Det er ikke forventet at vedtatte endringer med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt vil ha vesentlig effekt på bankens regnskap.

SEGMENTINFORMASJON

Segmentinformasjon rapporteres i henhold til IFRS 8. Banken rapporterer på 2 driftssegmenter, bedriftsmarked (BM) og privatmarked (PM). Disse representerer bankvirksomheten fordelt på to kundegrupper og er i overensstemmelse med den interne rapporteringen til Jæren Sparebank.

INNETKTSFØRING

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid.

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på nedskrevne engasjementer i steg 3 beregnes som effektiv rente av nedskrevet verdi. Transaksjonskostnader resultatføres umiddelbart.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån presenteres på linjen for renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultat, eller renteinntekter vurdert til amortisert kost i samsvar med den underliggende klassifisering av utlån.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. Gebyrer som mottas i forbindelse med

finansielle garantier resultatføres over garantiperioden. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester. Resultatføringen skjer når tjenestene er levert. Provisjon for lån overført til Eika Boligkreditt føres som provisjonsinntekter i regnskapet.

Utbytte fra investeringer inntektsføres når utbytte mottas.

Leieinntekter inntektsføres løpende etter hvert som de opptjenes.

**FINANSIELLE INSTRUMENTER
INNREGNING OG FRAREGNING**

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

KLASSIFISERING OG MÅLING

Prinsipper for klassifisering og måling av finansielle eiendeler er definert i IFRS 9, og klassifisering foretas basert på grunnlag av formålet med anskaffelsen og eiendelens karakteristika. Finansielle eiendeler klassifiseres i følgende tre målekategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL)

Målekategori bestemmes ved førstegangs regnskapsføring av eiendelen.

Definisjonen av et finansielt instrument reguleres i IAS 32. Ved fastsettelse av målekategori skiller IFRS 9 mellom ordinære gjeldsinstrumenter og egenkapitalinstrumenter, herunder derivater. Med ordinære gjeldsinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittrisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære renteinstrumenter.

GJELDSINSTRUMENTER (RENTEINSTRUMENTER)

Gjeldsinstrumenter, definert som alle finansielle eiendeler som ikke er derivater eller egenkapitalinstrumenter, må gjennom to tester for å avgjøre klassifisering og måling etter IFRS 9.

Den første testen gjøres på instrumentnivå, og er en vurdering av instrumentets kontraktsmessige vilkår. Denne testen omtales som SPPI-testen (SPPI=Solely Payment of Principal and Interest). Det er kun instrumenter med kontraktsmessige kontantstrømmer som bare består av betaling av «normal» rente og hovedstol på gitte datoer, som kvalifiserer for amortisert kostmåling. Alle andre finansielle instrumenter skal måles til virkelig verdi. Dette kan omfatte instrumenter med kontraktsmessig vilkår som er urelatert til enkle gjeldsinstrumenter, som for eksempel instrumenter med gearing eller «innebygde derivater». «Normal» rente omfatter godtgjørelse for tidsverdien av penger (risikofri rente), kredittrisiko, andre enkle («basic») utlånsrisikoer (for eksempel likviditetsrisiko) og -kostnader (for eksempel administrative kostnader) samt fortjenestemargin.

Instrumenter som i utgangspunktet kvalifiserer for amortisert kostmåling, må deretter gjennom en forretningsmodell-test. Denne gjøres på porteføljenivå:

- Gjeldsinstrumenter skal måles til amortisert kost dersom instrumentene holdes i en forretningsmodell hvor formålet er å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer.
- Instrumenter med kontantstrømmer som bare er betaling av rente og hovedstol som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultatregnskap (OCI) med renteinntekt og eventuell nedskrivning ført i det ordinære resultatet. Det vil si at instrumentet balanseføres til virkelig verdi, renter og nedskrivning for kredittap føres i det ordinære resultatet tilsvarende som om instrumentet hadde vært målt til amortisert kostmåling, mens øvrige verdiendringer føres over utvidet resultatregnskap.
- Øvrige gjeldsinstrumenter skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Dette vil typisk være instrumenter som inngår i trading-porteføljer, porteføljer som styres, måles og rapporteres til ledelsen i henhold til virkelig verdi og porteføljer med for stort omfang av salg til å falle inn i en av de to øvrige forretningsmodellene.
- Instrumenter som etter disse testene skal måles til amortisert kost eller virkelig verdi med verdiendringer over OCI, kan likevel utpekes til måling til virkelig verdi over resultat dersom dette tar vekk eller vesentlig

reduserer et regnskapsmessig misforhold («accounting mismatch»).

EGENKAPITALINSTRUMENTER

Investeringer i egenkapitalinstrumenter skal måles i balansen til virkelig verdi. Verdiendringer skal som hovedregel føres i det ordinære resultat, men et egenkapitalinstrument kan utpekes som målt til virkelig verdi med verdiendringer ført mot utvidet resultatregnskap.

DERIVATER

Alle derivater skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultat, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring.

FINANSIELLE INSTRUMENTER VURDERT**TIL AMORTISERT KOST**

Gjeldsinstrumenter som går gjennom SPPI-testen og som er omfattet av en forretningsmodell hvor formålet er å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer, blir vurdert til amortisert kost. I regnskapet er følgende poster målt til amortert kost:

- Utlånsmassen med flytende rente
- Fordringer på kredittinstitusjoner samt kontanter og fordringer på sentralbanker

Finansielle eiendeler og finansiell gjeld vurdert til amortisert kost er ved førstegangsmåling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdivurderes eiendelene/gjelden til amortisert kost etter effektive rentemetode. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten.

VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRINGER OVER UTVIDET RESULTAT (FVOCI)

Renteinstrumenter som går gjennom SPPI-testen og som er omfattet av en forretningsmodell med formål å både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer ført over utvidet resultatregnskap (OCI) med renteinntekt og eventuell nedskrivning ført i det ordinære resultatet.

Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom og belåningsgrad under 60 % til Eika Boligkreditt (EBK). Banken overfører utlån kun unntaksvis

og med uvesentlige volum. Basert på dette har banken vurdert overføringer til EBK som uvesentlig for klassifisering til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat. Utlån som kan overføres til EBK, er klassifisert under målekategori amortisert kost.

Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål. For egenkapitalinstrumenter som ikke holdes i handelsportefølje, kan banken velge regnskapsføring over utvidet resultat (uten resirkulering).

FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. For ytterligere informasjon om bankens omfang og bruk av derivater, se note 26.

Egenkapitalinstrumenter som inngår i bankens investerings-/handelsportefølje, blir regnskapsført til virkelig verdi over resultat. Instrumentene gir kontantstrømmer som er avkastning fra andre faktorer enn renter og avdrag, og bryter derfor med SPPI-testen.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultat i henhold til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Forretningsmodellen gir et avkastningsmål for likviditetsporteføljen og kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste. Salg utføres for å dekke uventede likviditetsbehov. Dette er i tråd med styrets godkjente risiko- og investeringsstrategi, og informasjon basert på virkelig verdi rapporteres regelmessig til bankens ledelse og styre.

FINANSIELLE INSTRUMENTER BESTEMT REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI MED VERDIENDRING OVER RESULTAT
Finansielle instrumenter klassifiseres i denne kategorien dersom klassifiseringen eliminerer eller i vesentlig grad reduserer periodiseringsforskjeller for gevinster og tap for sikringsinstrumenter og sikringsobjekter ved økonomisk sikring.

Finansielle forpliktelser som er en del av en portefølje som styres og vurderes på bakgrunn av virkelig verdi i samsvar med en dokumentert risikohåndterings- eller investeringsstrategi, kan også klassifiseres i denne kategorien.

Utlån med fast rente er klassifisert under denne kategorien. Dette som følge av at banken sikrer renterisikoen til

denne vesentlige balanseposten med derivater. Sistnevnte skal alltid måles til virkelig verdi over resultat, og en regnskapsføring av utlånene til amortisert kost vil således medføre vesentlige fluktuasjoner i resultatet. En bokføring til virkelig verdi med verdiendringer over resultat vil medføre en mer harmonisert sammenstilling av resultatene til derivatene og verdiendring på utlånene.

Av samme årsak er bankens finansielle gjeld med fast rente klassifisert under denne kategori. Sistnevnte omfatter gjeld til kredittinstitusjoner, innskudd, gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer samt ansvarlig lån og fondsobligasjoner med fast rente.

Derivater innregnes til virkelig verdi på det tidspunktet derivatkontrakten inngås og deretter løpende til virkelig verdi. Derivater i balansen er utelukkende rentebytteavtaler (renteswapper). Endringer i estimerte verdier på derivater medtas i regnskapet under «Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter» i den perioden de oppstår. Mens realiserte gevinster (tap) klassifiseres som renteinntekter/(rentekostnader).

VIRKELIG VERDI**MÅLING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER**

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder, fastsettes ved slutten av rapporteringsperioden med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra meglere av finansielle instrumenter, uten fra- drag for transaksjonskostnader. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelige for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, benyttes disse.

En analyse av virkelig verdi av finansielle instrumenter og ytterligere detaljer om målingen av disse, oppgis i egen note i forbindelse med avleggelse av årsregnskapet.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs innregning anses å være mottatt

vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og beste estimat for vederlag ved eventuell innfrielse av garantien.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT
Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under «Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter» i den perioden de oppstår.

TAPSNEDSKRIVNING AV UTLÅN

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler, omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og til virkelig verdi over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, ubenyttede kreditter, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet. Ved førstegangs innregning skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap (steg 1). 12 måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kreditttrikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden førstegangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen (steg 2). Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning (steg 3).

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

SIKRINGSBOKFØRING

Jæren Sparebank benytter ikke sikringsbokføring. I stedet er alle sikringsforretninger og sikrede poster klassifisert som finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres med et nettobeløp i balansen bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne

og når banken har til hensikt å gjøre opp på netto-grunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Selskapsregnskapet er presentert i norske kroner som er selskapets funksjonelle valuta.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpsprisen, inkludert avgifter/skatter og kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold resultatføres. Øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris, fratrukket eventuell restverdi, over driftsmidlenes brukstid.

LEIEAVTALER

Med virkning fra 01.01.2019 er det vedtatt at en leieavtale som er vesentlig og har en varighet utover 12 måneder regnskapsføres i henhold til IFRS16. Dermed skal forpliktelsen knyttet til fremtidig leiebetaling regnskapsføres i balansen som en forpliktelse. Tilsvarende skal retten til fremtidig bruk klassifiseres som en eiendel. Øvrige leieavtaler klassifiseres som operasjonelle leieavtaler og kostnadsføres løpende.

EIENDELER HOLDT FOR SALG

Eiendeler og grupper av eiendeler og gjeld er klassifisert som holdt for salg hvis deres balanseførte verdi vil bli gjenvunnet gjennom en salgstransaksjon i stedet for via fortsatt bruk. Dette er ansett oppfylt bare når salg er svært sannsynlig og anleggsmidlet (eller grupper av anleggsmidler og gjeld) er tilgjengelig for umiddelbart salg i dets nåværende form. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg, måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi med fradrag for salgsgiffter. Eventuelle nedskrivninger føres over resultatet på linjen for av- og nedskrivninger.

HYBRIDKAPITAL

Jæren Sparebank har utstedt en fondsobligasjon. Fondsobligasjonen er evigvarende, med rett for utsteder til å tilbakebetale kapitalen på bestemte datoer – første gang 5 år etter utstedelsesdatoen. Avtalevilkårene oppfyller kravene i Kapitalkravforskriften og instrumentet er inkludert i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål. Dette innebærer at banken har en ensidig rett til å la være å betale renter og/eller tilbakebetale pålydende på instrumentene til hybridkapitalinvestorene. På bakgrunn av dette tilfredsstiller ikke instrumentene gjeldsdefinisjonen i IAS 32 og er klassifisert som egenkapital.

En andel av resultatet som tilsvarende påløpte renter, allokteres til hybridkapitalinvestorene og akkumuleres som hybridkapital som en del av bankens egenkapital. Tilsvarende vil renteutbetalinger redusere hybridkapitalen ved utbetaling til hybridkapitalinvestorene. Transaksjonskostnader knyttet til utstedelse av hybridkapital er regnskapsført som fradrag i annen egenkapital, tilsvarende som emisjonsutgifter ved egenkapitalemisjoner.

INVESTERINGER I TILKNYTTETE SELSKAPER

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20–50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Periodens utsatt skatt/skattefordel nettoføres og regnskapsføres i balansen i tråd med IAS 12.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil banken redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når

den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner.

PENSJONER OG PENSJONSSFORPLIKTELSER

Jæren Sparebank har en innskuddsbasert og en ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte. Pensjonsforpliktelser beregnes i samsvar med IAS 19. Økonomiske parametere lagt til grunn for beregning av pensjonsforpliktelsen er oppdatert på balansedagen, herunder er diskonteringsrenten fastsatt basert på markedsrenter på balansedagen.

Netto pensjonsforpliktelse beregnes og føres opp som langsiktig gjeld i regnskapet. Netto pensjonsforpliktelser fremkommer som differansen mellom brutto pensjonsforpliktelse som er nåverdien av antatte fremtidige pensjonsytelser, pensjonsmidler i forsikringsfond og pensjonspremiefond. Videre er det i den balanseførte netto pensjonsforpliktelsen korrigeret for avvik i estimater og effekt av endrede forutsetninger. Estimater og forutsetningsavvik bokføres direkte mot egenkapitalen via totalresultatet. Kostnaden tilknyttet den innskuddsbaserte pensjonsordningen bokføres løpende i regnskapet. Pensjonskostnader føres i resultatregnskapet under posten «Lønn og generelle administrasjonskostnader».

AVSATT UTBYTTE

Avsatt utbytte blir bokført som egenkapital til forstanderskapet har gjort endelig vedtak om utbetaling.

FORPLIKTELSER/AVSETNINGER

Avsetning til forpliktelse foretas i samsvar med IAS 37. Krav til avsetning er at det eksisterer en forpliktelse som følge av tidligere hendelse, og at det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør. Avsetninger beregnes som nåverdien av forventede utbetalinger for å innfri forpliktelsen.

BETINGEDE FORPLIKTELSER OG EIENDELER

Betingede forpliktelser er ikke regnskapsført i årsregnskapet. Det er opplyst om vesentlige betingede forpliktelser. Det foretas avsetning for usikre forpliktelser dersom det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen materialiserer seg og de økonomiske konsekvensene er beregnet pålitelig.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen, er tatt hensyn til i årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden, er opplyst om dersom dette er vesentlig.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle-, investerings-, og finansieringsaktiviteter. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som løpende renter knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital, er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

NOTE 3 ANVENDELSE AV ESTIMATER OG SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Estimater og skjønsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden. Regnskapsestimater kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser, er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ FINANSIELLE EIENDELER UNDER IFRS 9

Ved vurdering av nedskrivninger på tap utlån, ubenyttet kreditt og garantier, benytter banken en tapsmodell som er utviklet i samarbeid med Eika-gruppen og SDC. Bruk av modellen krever bruk av skjønn på flere nivå. Nærmere beskrivelse av modellen er gitt nedenfor.

NEDSKRIVNINGSMODELL I EIKA

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

BESKRIVELSE AV PD-MODELLEN

– NYE PD-MODELLER I 2020

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1 000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdsansynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet.

Ved beregning av misligholdsansynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv), benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder. Følgende prinsipper er lagt til grunn:

- Beregningen gjøres på gruppenivå og ikke på kundenivå
- Beregningen gjøres med utgangspunkt i mislighold i hver risikoklasse og migrasjon mellom risikoklasser

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

I månedsskiftet januar-februar 2020 blir det implementert nye risikoklassifiseringsmodeller (PD-modeller) i Eika Gruppen.

De nye PD-modellene retter opp i det som kan oppleves som svakheter i dagens modeller. Eksempler på svakheter i dagens modell er:

- Enkelte variabler med svært høy forklaringskraft
- Relativt få variabler
- Variabler som kan medføre stor volatilitet i PD ved endringer

Dette er adressert gjennom:

- Bedre datakvalitet
- Flere variabler
- Mer konsentrasjon i poengene tilgjengelig for hver variabel

Endringene gjør at det blir en mer stabil modell som i større grad evner å identifisere reell risiko på kundene.

Dagens modeller benytter en betydelig sikkerhetsmargin på den forventede misligholdsansynligheten. Dette medfører en overestimert risiko som er høyere enn ønskelig, spesielt i BM. Dette blir korrigert i ny modell hvor sikkerhetsmarginen er redusert til et mer riktig nivå.

De nye modellene er bedre til å identifisere både gode og dårlige kunder og det forventes at dette fører til en forskyvning av kunder til lavere PD-nivåer. Effekten av at modellen er bedre til å identifisere svake kunder, er at kunder i dårlige risikoklasser jevnt over får en høyere misligholdsansynlighet enn i dagens modell. Konsekvensen av dette er at vektet snitt-PD i porteføljen ikke nødvendigvis vil bli lavere selv om en høyere andel kunder er i lav risiko.

Ved simulering av nye modeller på tallgrunnlaget pr. 31.12.2019, viser resultatene at banken får noe lavere gjennomsnittlig PD. Effekten på bankens nedskrivninger for forventet tap, er at en større andel kunder havner i steg 1. Isolert sett fører dette til lavere nedskrivninger, men i stor grad kompenseres dette ved høyere PD på kunder som er i steg 2, og dermed høyere nedskrivning. Samlet effekt indikerer en uvesentlig endring i nedskrivningsbeløp som følge av nye PD-modeller.

VESENTLIG ØKNING I KREDITTRISIKO

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning fra opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD-ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko. For engasjementer som hadde opprinnelig PD 12 mnd (PD 12 mnd ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som:

$PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd\ ini + 0,5\ \% \text{ og } PD\ liv > PD\ rest\ liv\ ini * 2\%$

For engasjementer som hadde opprinnelig PD 12 mnd (PD 12 mnd ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

$PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd\ ini + 2\ \%, \text{ eller } PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

Tilsvarende vil en reduksjon i kredittrisiko redusere PD og endres tilbake.

BETALINGSLETTELSER (FORBEARANCE)

Engasjement med betalingslettelse kan være enten friske eller tapsutsatte. Engasjement med betalingslettelse

omfatter engasjement der det er gitt mer gunstige vilkår (reforhandling), eller refinansiering av et engasjement, som følge av at debitor har økonomiske problemer. Kriteriet om at kunden er i økonomiske problemer, skiller betalingslettelse fra vanlige forretningsmessige reforhandlinger av vilkår. Det er med andre ord et tilleggsmoment at banken ikke ville gitt lån til disse vilkår ved en ordinær låneutstedelse. Dette definerer «forbearance». Dersom et engasjement kommer inn under denne kategorien genereres en periode på 24 måneder før det eventuelt friskmeldes. Disse engasjement blir overstyrt til steg 2 – hvis de ikke allerede finnes i steg 2 eller 3, og PD kan bli oppregulert.

INNREGNING, FRAREGNING, FORBEARANCE/ BETALINGSLETTELSER OG KONSTATERING

Tapsmodellen er bygget opp slik at en ny lånekonto defineres som et nytt engasjement, mens innfrielse av lånekonto defineres som fraregning. Ny lånekonto tildeles når en kunde refinansierer engasjementet sitt. Reforhandlede lån defineres som utlån hvor det er gitt lettelse i vilkår samtidig som kunden har fått betalingsproblemer, og at man ikke ville gitt aktuelle vilkår ved en ordinær låneutstedelse. Disse konti blir merket som reforhandlet (forbearance/betalingslettelse) og blir således automatisk overstyrt til steg 2 (dersom engasjementet ikke er i steg 2 eller 3 fra før). Ellers vises til avsnitt om innregning og fraregning i note 2 – regnskapsprinsipper. Konstatering av tapsnedskrivning (bokføring mot kundens engasjement) skal foretas når alle sikkerheter er realisert og når det er avklart at det ikke er mulig å få engasjementet tilbakebetalt. Kravet mot kunden består, og følges opp, med mindre det er inngått avtale om ettergivelse med kunden.

BEREGNING AV LGD

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder. Verdien av sikkerhetene er basert på estimert realisasjonsverdi.

Personmarked

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med sikkerhet i bolig
- Kunder med sikkerhet i annet enn bolig

Bedriftsmarked

- Kunder uten registrerte sikkerheter
- Kunder med registrerte sikkerheter

Banken konstaterer tap på og fraregner avtaler når det er avklart at det ikke er mulig å få engasjementet tilbakebetalt.

EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller garantier justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene, og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

FORVENTET KREDITTAP BASERT PÅ FORVENTNINGER TIL FREMTIDEN

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Scenarioene for base case og worst case er basert på Finanstilsynets verdier for basisscenario og stresstest pr. juni-2019. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronekurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering. Pr. 01.01.2020 er det benyttet følgende vekt: Base case 2/3, best case 1/6 og worst case 1/6.

	2020	2021	2022	2023
Base case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %
Gjeldsgrad husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %
Oljepris (USD pr. fat)	65	63	62	61
	2020	2021	2022	2023
Worst case				
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %
Gjeldsgrad husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %
Oljepris (USD pr. fat)	30	30	30	30

	2020	2021	2022	2023
Best case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %
Gjeldsgrad husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %
Oljepris (USD pr. fat)	80	80	80	80

INDIVIDUELLE TAPSVURDERINGER I STEG 3

For engasjement hvor det er identifisert objektive indiksjoner på at det kan foreligge en risiko for redusert betjeningsevne, beregnes nedskrivning på utlån som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. I beregning av nedskrivninger i steg 3, hensyntas et vektet snitt av tre ulike scenarioer for estimerte fremtidige kontantstrømmer.

Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsf forhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Både makroøkonomiske forhold og spesifikke forhold knyttet til de utsatte engasjementene, vurderes. Estimerte fremtidige kontantstrømmer baseres på erfaringsmateriale og skjønn basert på faktiske forhold på balansedagen og vektet som et snitt av tre scenarioer. Det er knyttet betydelig usikkerhet til de skjønnsmessige vurderingene som er lagt til grunn for fremtidige kontantstrømmer, og derfor kan endelig utfall avvike fra den vurderingen som er gjort. Det vises til note 10.

VIRKELIG VERDI I IKKE AKTIVE MARKEDER

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked, er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi, vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter, og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data. På områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner, må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene, kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter. Det vises til note 23.

OVERTATTE EIENDELER

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas av banken i forbindelse med oppfølging av misligholdte eller nedskrevne engasjementer. Ved overtagelsen verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtagelsen, klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved overtagelse av aksjer eller andeler, vurderes eierandelen etter prinsippene beskrevet i note 2 Regnskapsprinsipper. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelenes art i regnskapet.

Som følge av mislighold på lån, har banken tiltrådt pant på et tomteområde. Eiendelen inngår ikke i bankens kjernevirksomhet. Banken har inngått en avtale om salg av tomteområdet. Denne er klassifisert som eiendel holdt for salg. I tillegg har banken som følge av en konkurs, tiltrådt pant i et leilighetsprosjekt. Leilighetene er bokført til forventet markedsverdi på overtakelsestidspunktet. Leilighetene er klassifisert til eiendel holdt for salg. Det vises til note 29.

Det er foretatt en nedskrivningstest av leilighetsprosjektet. Vurderingen er gjort basert på estimat på fremtidige kontantstrømmer og diskonteringsrente. En fremtidig endring i disse forutsetningene og estimatene, kan føre til fremtidige nedskrivninger.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, utvikling i Folketrygdens grunnbeløp (G), utviklingen i antall uføretrygdete og levealder. Forutsetningene er fastsatt i samsvar med veiledning om pensjonsforutsetninger fra Norsk Regnskapsstiftelse. Enhver endring i disse forutsetningene påvirker balanseført beløp for pensjonsforpliktelser og pensjonskostnadene.

NOTE 4 SEGMENTINFORMASJON

Segmentinformasjon rapporteres i henhold til IFRS 8. Basert på kriteriene i IFRS 8 har banken 2 rapporteringspliktige driftssegmenter, PM (privatmarked) og BM (bedriftsmarked). Disse representerer bankvirksomheten fordelt på to kundegrupper. Generell finansiell rådgivning inngår i disse segmentene, samt inntekter knyttet til disse kundegruppene. Øvrige virksomhet presenteres samlet, og er i hovedsak knyttet til fellestjenester og plasseringer.

Regnskapsprinsipper som anvendes for utarbeidelse av segmentinformasjon er de samme som beskrevet i note 2. Fundingkostnader er fordelt i henhold til behovet for funding i henholdsvis PM og BM.

Banken har kun virksomhet i Norge. Bankens øverste beslutningstaker er administrerende banksjef.

Resultat	2019				2018			
	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	146 942	106 866	(5 471)	248 337	117 881	97 757	1 851	217 489
Netto provisjonsinntekter mv.	58 227	16 838		75 065	56 780	14 697		71 478
Utbytte og inntekter av verdipapirer			27 938	27 938			20 645	20 645
Netto verdiendringer på fin. instrument til virkelig verdi over resultatet			3 491	3 491			645	645
Andre driftsinntekter	139	913		1 052	334	948	957	2 238
Sum andre inntekter	58 366	17 751	31 429	107 546	57 114	15 645	22 247	95 006
Lønns-/personalkostnader	29 950	12 422	40 607	82 979	31 822	11 435	33 088	76 346
Administrasjonskostnader	1 662	845	45 819	48 326	2 100	826	44 059	46 984
Andre driftskostnader inkl. avskrivninger	3 185	507	27 073	30 765	3 045	428	28 111	31 583
Sum driftskostnader	34 797	13 774	113 499	162 070	36 967	12 688	105 258	154 913
Driftsresultat før tap og nedskrivninger	170 511	110 842	(87 540)	193 813	138 029	100 713	(81 160)	157 582
Nedskrivninger og tap på utlån	(1 030)	(246)		(1 277)	4 090	(3 439)		650
Driftsresultat etter tap og nedskrivninger	171 542	111 088	-87 540	195 090	133 939	104 153	-81 160	156 932
Balanse								
Brutto utlån til kunder	8 150 397	3 819 963		11 970 361	8 008 265	3 790 601		11 798 866
Nedskrivninger i steg 3	4 977	13 381		18 358	7 916	14 074		21 990
Nedskrivninger i steg 1+2	4 133	4 210		8 343	4 202	4 775		8 977
Utlån til kunder	8 141 287	3 802 372		11 943 659	7 996 147	3 771 752		11 767 899
Øvrige eiendeler			2 570 849	2 570 849			2 264 762	2 264 762
Sum eiendeler	8 141 287	3 802 372	2 570 849	14 514 508	7 996 147	3 771 752	2 264 762	14 032 661
Innskudd fra kunder	6 412 905	2 781 612		9 194 517	6 086 664	2 528 399		8 615 063
Øvrige gjeld og egenkapital			5 319 991	5 319 991			5 417 598	5 417 598
Sum gjeld og egenkapital	6 412 905	2 781 612	5 319 991	14 514 508	6 086 664	2 528 399	5 417 598	14 032 661

**NOTE 5 KAPITALSTYRING OG KAPITALDEKNING
KAPITALSTYRING**

Banken har følgende målsettinger for kapitalstyringen:

- 1) Overholde eksterne krav til kapitaldekning fastsatt av regulerende myndigheter
- 2) Sikre bankens evne til å fortsette som en solid frittstående bank
- 3) Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase for å understøtte utviklingen av bankens virksomhet
- 4) Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase til at denne bidrar til at prisen på bankens egen finansiering blir på et akseptabelt nivå

Ved utgangen av 2019 er de regulatoriske kravene (inkludert bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk buffer) til ren kjernekapital 12,5 %, kjernekapital 14,0 % og kapitaldekning 16,0 %. I tillegg kommer bankens Pilar II-tillegg på 2,2 %. Banken oppfylder disse kravene med god margin.

Ansvarlig kapital (beløp i 1000 kroner)	31.12.19	31.12.18
Sparebankenes fond	775 935	708 237
Egenkapitalbeviskapital	123 313	123 313
-Egne egenkapitalbevis	-373	-474
Overkursfond	425 285	425 285
Annen egenkapital	144 751	123 018
Utjevningsfond	318 409	287 688
Sum egenkapital eksklusiv hybridkapital	1 787 320	1 667 067
Utbytte	-49 325	-36 994
-Immaterielle eiendeler/utsatt skattefordel	-16 971	-20 373
-Fradrag for eiendeler til virkelig verdi	-1 273	-1 277
-Ansvarlig kapital i annen finansinstitusjon	-349 645	-331 587
Sum ren kjernekapital	1 370 105	1 276 836
Fondsobligasjoner	100 000	100 000
Sum kjernekapital	1 470 105	1 376 836
Ansvarlig lånekapital	200 000	200 000
Sum tilleggskapital	200 000	200 000
Netto ansvarlig kapital	1 670 105	1 576 836
Risikovektet kapital	31.12.19	31.12.18
Kredittrisiko – standardmetode	6 790 801	7 016 918
Operasjonell risiko	560 223	544 483
Cva-tillegg	504	1 251
Sum beregningsgrunnlag	7 351 528	7 562 651
Kapitaldekning	22,7 %	20,9 %
Kjernekapitaldekning	20,0 %	18,2 %
Ren kjernekapital	18,6 %	16,9 %
Forholdsmessig konsolidering av selskaper i samarbeidende gruppe (EBK og Eika Gruppen)		
Kapitaldekning	21,9 %	20,3 %
Kjernekapitaldekning	19,3 %	17,7 %
Ren kjernekapital	17,9 %	16,2 %
Ren kjernekapital	9 503 560	9 793 485

Banken utarbeider årlig et ICAAP-dokument som gir en nærmere presisering av kapitalbehovet. Tilleggsinformasjon om bankens ansvarlig kapital og risikoprofil er offentliggjort på bankens hjemmesider – Pilar III dokument.

FORPLIKTELSE OM TILFØRSEL AV KAPITAL I EIKA BOLIGKREDITT (EBK)

Jæren Sparebank er en av eierbankene i EBK. Alle eierbankene har en forpliktelse om tilførsel av kapital i EBK, i den grad det er nødvendig for å opprettholde selskapets kapitalmål. Kapitalmål kan endres etter anbefaling eller pålegg fra Finanstilsynet.

Eierbankenes ansvar for tilførsel av kapital er proratarisk, og fordeles i henhold til den enkelte eierbanks andel av EBK sin utlånsportefølje på emisjonstidspunktet. Den enkelte eierbanks forpliktelse kan økes inntil to ganger deres opprinnelige pro rata andel dersom det er eierbanker som misligholder forpliktelsene om innbetaling av kapital. Sum tilført kapital i EBK er med i ren kjernekapital i annen finansinstitusjon. Jæren Sparebank har totalt ren kjernekapital i annen finansinstitusjon som overstiger 10,0 % av bankens egen rene kjernekapital før fradrag for ren kjernekapital i annen finansinstitusjon. Det vises til note 25.

NOTE 6 RISIKOSTYRING RISIKOSTYRING

Bankens forretningsaktiviteter medfører at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimalisere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultater.

Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, å etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjons-systemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og etablerte systemer for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Det gjennomføres kvartalsvis risikorapportering som gir en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer, slik at ledelsen og styret kan påse at risiko er i tråd med risikovilje.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for bankens risikostyring.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring fattes normalt sett av administrerende banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse. Banksjef risikostyring og compliance har ansvar for utvikling av modeller og rammeverk for styring og kontroll i Jæren Sparebank.

Alle ledere i Jæren Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kredittksporing er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til avlagte garantier og lånetilsagn. Det vises til note 7-10 for en vurdering av kredittrisiko.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av fremtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser. Det vises til note 12-15 for en vurdering av markedsrisiko.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker vesentlig. Ut fra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Det vises til note 11 for en vurdering av likviditetsrisiko.

OPERASJONELL RISIKO

Risikoen for tap som følge av svakheter eller feil ved prosesser og systemer, feil begått av ansatte eller eksterne hendelser.

Flere av bankens operasjonelle prosesser og systemer er levert av tredjeparter, og banken benytter standardiserte systemer for egne prosesser. Banken samarbeider også tett med Eika innenfor disse områdene. SDC er bankens leverandør av grunnleggende bank IT-funksjoner, slik som for mange banker i Norge, og alle bankene i Eika-alliansen. SDC-systemene håndterer datagrunnlag og informasjon knyttet til alle individuelle lån, innskudd, foretar renteberegninger. Alle potensielle endringer i systemer og/eller tillegg i bankens drift, vil bli kritisk gjennomgått og testet nøye før implementering. Banken foretar årlig risikogjennomgang for å diskutere og analysere risiko og forbedringsområder knyttet til bankens operasjonelle systemer.

FORRETNINGSRISIKO

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko.

NOTE 7 KREDITTRISIKO

Kredittrisiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men også knyttet til bankens beholdning av obligasjoner. Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko fremgår av tabellen under.

	31.12.2019	31.12.2018
Eiendeler		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 595	403 948
Utlån til kunder	11 943 659	11 767 899
Finansielle derivater	65	41
Sertifikater og obligasjoner	1 164 126	1 138 571
Aksjer og fondsandeler til virkelig verdi over resultat	17 555	32 668
Andre eiendeler	19 499	13 571
Sum eiendeler	13 794 500	13 356 698
Forpliktelser		
Betingede forpliktelser	188 431	196 168
Ubenyttede trekkfasiliteter	1 456 718	1 487 372
Lånetilsagn	200 729	126 822
Sum finansielle garantistillelser	1 845 878	1 810 362
Total kredittrisikoksporing	15 640 378	15 167 060
Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko på låneengasjement	2019	2018
Bokført verdi utlån (netto etter tapsavsetninger)	11 943 659	11 767 899
Garantier	188 431	196 168
Ubenyttede trekkfasiliteter	1 456 718	1 487 372
Lånetilsagn	200 729	126 822
Maksimal eksponering for kredittrisiko	13 789 537	13 578 262
Utlån og fordring på kunde	2019	2018
Kasse-/drifts- og brukskreditter	1 554 007	1 652 202
Byggelån	208 647	211 026
Nedbetalingslån	10 207 707	9 935 638
Sum utlån før nedskrivninger	11 970 361	11 798 866
Nedskrivninger i steg 3	-21 990	-21 901
Nedskrivninger i steg 1+2	-8 977	-27 015
Sum netto utlån og fordringer på kunder	11 767 899	11 412 439

EIKA BOLIGKREDITT

Banken har inngått en distribusjonsavtale med selskapet og opptrer som agent. Jæren Sparebank har en portefølje ved utgangen av året på kr 5 105,4 millioner. Totalt garantiansvar er på kr 56,9 millioner. Dette garantiansvaret er tatt inn i sum garantiansvar i tabellen over. Jæren Sparebank har i henhold til avtale med EBK, forpliktet seg til å ha følgende garantiforpliktelser:

- Saksgaranti for hele lånebeløpet fra bankens anmodning om utbetaling til rettsvern er oppnådd.
- Tapsgaranti begrenset til 1,0 % av utlånsporteføljen i EBK i en løpende 12 måneders periode, minimum kr 5,0 millioner.

Jæren Sparebank formidler lån mellom EBK og bankens kunder. I denne forbindelse har banken påtatt seg en garantiforpliktelse som nevnt over. Garantien Jæren Sparebank har avgitt til EBK er gitt i forbindelse med boliglån som er innenfor regelverket for obligasjoner med fortrinnsrett, og vil medføre utbetaling fra banken i de tilfeller der lånebeløpet ikke kan dekkes hos den enkelte kunde. I og med at garantien er gitt for en rekke godt sikrede lån,

anser Jæren Sparebank risikoen knyttet til garantien som lav. Avtalen mellom Jæren Sparebank og EBK gir banken en mulighet til å formidle lån for EBK, mot at banken mottar en formidlingsprovisjon på lånet. Jæren Sparebank kan overføre lån til EBK og EBK kan tilsvarende overføre lån til Jæren Sparebank, hvis partene er enige om dette. Lånene overføres til nominell verdi. Banken har i 2019 ikke overført, eller mottatt, grupper av lån fra Jæren Sparebank til EBK. Endringen i porteføljen i EBK skyldes at kundene ved refinansiering eller nye lån har valgt å ta opp hele eller deler av lånet i EBK i stedet for i Jæren Sparebank.

MÅLING AV KREDITTRISIKO FOR UTLÅNSPORTEFØLJEN

Kunder både innenfor privatmarked og bedriftsmarked scores ut fra sannsynlighet for mislighold.

Tabellen under viser intervaller for de ulike risikoklassene basert på mislighold:

Risikoklasse	Min. PD	Maks. PD
1	0,00 %	0,10 %
2	0,10 %	0,25 %
3	0,25 %	0,50 %
4	0,50 %	0,75 %
5	0,75 %	1,25 %
6	1,25 %	2,00 %
7	2,00 %	3,00 %
8	3,00 %	5,00 %
9	5,00 %	8,00 %
10	8,00 %	100,00 %
11	Mislighold	
12	Tapsutsatt	

Engasjement fordelt på risikogrupper personmarked

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Sum engasjement	Sum nedskrivninger
1-3	7 009 299	19 269	989 025	8 017 593	1 526
4-7	903 173	0	17 066	920 238	642
8-10	206 814	0	2 400	209 215	2 064
11-12	31 111	0	249	31 360	5 183
Totale engasjementer 31.12.2019	8 150 397	19 269	1 008 740	9 178 406	9 415

Engasjement fordelt på risikogrupper bedriftsmarked

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Sum engasjement	Sum nedskrivninger
1-3	2 414 568	97 127	273 212	2 784 907	653
4-7	1 091 254	66 837	157 735	1 315 825	1 579
8-10	248 363	5 079	16 504	269 945	2 564
11-12	65 779	120	527	66 426	13 381
Totale engasjementer 31.12.2019	3 819 963	169 163	447 978	4 437 104	18 177

Engasjement fordelt på risikogrupper totalt

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Sum engasjement	Sum nedskrivninger
1-3	9 423 867	116 396	1 262 237	10 802 500	2 179
4-7	1 994 426	66 837	174 800	2 236 063	2 221
8-10	455 177	5 079	18 904	479 160	4 628
11-12	96 890	120	776	97 786	18 563
Totale engasjementer 31.12.2019	11 970 361	188 431	1 456 718	13 615 510	27 592

NOTE 8 ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER OG GEOGRAFI

Fordelt etter sektor/næring

2019	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering
Personmarked	8 150 397	19 269	1 008 740	9 178 406
Offentlig forvaltning	-	-	-	-
Primærnæring	2 250 492	16 331	253 079	2 519 902
Produksjonsbedrifter	43 390	5 861	26 048	75 298
Bygg/anlegg	372 831	37 960	84 533	495 324
Handel/hotell/restaurant	76 584	11 507	37 607	125 698
Finans/eiendom	956 982	31 764	21 073	1 009 819
Tjenesteytende næringer	79 864	2 118	19 763	101 746
Transport/kommunikasjon	39 821	6 704	5 874	52 399
Kredittforetak/andre finansielle foretak		56 919		56 919
Sum	11 970 361	188 431	1 456 718	13 615 510

2018	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering
Personmarked	8 008 265	21 261	1 035 194	9 064 719
Offentlig forvaltning	-	-	-	-
Primærnæring	2 257 435	28 461	264 002	2 549 897
Produksjonsbedrifter	48 063	6 252	20 817	75 132
Bygg/anlegg	379 462	31 211	82 286	492 958
Handel/hotell/restaurant	103 463	11 638	35 877	150 978
Finans/eiendom	886 390	31 954	29 423	947 766
Tjenesteytende næringer	73 924	2 688	12 779	89 391
Transport/kommunikasjon	41 865	9 059	6 995	57 919
Kredittforetak/andre finansielle foretak		53 645		53 645
Sum	11 798 866	196 168	1 487 372	13 482 405

Fordelt etter geografi

2019	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering
Rogaland	11 578 396	130 813	1 430 106	13 139 315
Møre og Romsdal	57 988			57 988
Vest-Agder	69 700	700	5 405	75 805
Oslo	92 246	56 919	3 149	152 313
Akershus	29 882		5 704	35 586
Hordaland	45 755		3 033	48 788
Utlandet	5 987		44	6 031
Resten av Norge	90 408		9 278	99 686
Sum	11 970 361	188 431	1 456 718	13 615 510

2018	Utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Total eksponering
Rogaland	11 387 014	142 023	1 458 902	12 987 939
Møre og Romsdal	59 359			59 359
Vest-Agder	58 448	500	6 303	65 251
Oslo	109 718	53 645	5 546	168 909
Akershus	43 297		6 265	49 562
Hordaland	57 048		3 486	60 534
Utlandet	5 013		43	5 057
Resten av Norge	78 968		6 828	85 796
Sum	11 798 866	196 168	1 487 372	13 482 405

NOTE 9 NEDSKREVNE ENGASJEMENTER FORDELT PÅ KUNDEGRUPPE

Nedskrivninger pr. kundegruppe	Brutto misligholdte og tapsutsatte engasjementer		Nedskrivninger i steg 3		Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Personmarked	31 360	33 328	5 183	7 916	26 178	25 412
Offentlig forvaltning						
Primærnæring	41 023	32 394	7 189	7 721	33 833	24 673
Produksjonsbedrifter	811		343		469	
Bygg/anlegg	19 220	10 626	3 795	2 953	15 425	7 673
Handel/hotell/restaurant		3 715		2 000	-	1 715
Finans/eiendom	2 210	7 380	932	400	1 278	6 980
Transport/privat tjenesteyting	3 162	2 163	1 122	1 000	2 040	1 163
Kredittforetak/andre finansielle foretak						
Sum bedriftsmarked	66 426	56 278	13 381	14 074	53 045	42 204
Sum	97 786	89 606	18 563	21 990	79 223	67 616

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer	2019	2018	2017	2016	2015
Sum misligholdte lån før nedskrivninger	50 974	33 481	22 141	41 552	13 819
Individuelle nedskrivninger (Steg 3)	12 319	8 778	2 978	8 043	5 751
Sum misligholdte lån etter nedskrivninger	38 655	24 703	19 163	33 509	8 068
Øvrige tapsutsatte lån før nedskrivninger	46 812	56 125	63 064	28 294	54 061
Individuelle nedskrivninger (Steg 3)	6 244	13 212	18 923	8 570	17 725
Øvrige tapsutsatte lån etter nedskrivninger	40 568	42 913	44 141	19 724	36 336

Aldersfordeling på misligholdte engasjement, netto etter nedskrivning	2019	2018	2017
3-6 måneder	28 466	8 763	5 222
6-12 måneder	2 282	15 929	8 442
over 1 år	7 907	11	5 499
Sum	38 655	24 703	19 163

NOTE 10 NEDSKRIVNINGER OG TAP PÅ UTLÅN

Tap og nedskrivninger på utlån og garantier	2019	2018
Endringer i nedskrivninger i steg 3		
Nedskrivninger i steg 3 01.01	21 990	21 901
-Periodens konstaterte tap, med tidligere foretatt nedskrivninger i steg 3	3 897	670
+Økte nedskrivninger i steg 3 i perioden	124	551
+Nye nedskrivninger i steg 3 i perioden	5 935	3 957
-Tilbakeføring av nedskrivninger i steg 3 i perioden	5 588	3 749
Sum nedskrivninger i steg 3 til dekning av tap på utlån 31.12	18 564	21 990

Periodens tapskostnader	2019	2018
Periodens endringer i nedskrivninger i steg 3	-3 426	89
+Renter på nedskrevne engasjementer	-753	-719
+Periodens endringer i nedskrivninger steg 1 og steg 2	-929	956
+Periodens konstaterte tap med tidligere års nedskrivninger i steg 3	3 899	373
+Periodens konstaterte tap uten tidligere års nedskrivninger i steg 3	145	
-Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	213	48
Periodens tapskostnader (- inngått)	-1 277	650

Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap

Resultatførte renter	753	719
----------------------	-----	-----

NOTE 10 NEDSKRIVNINGER OG TAP PÅ UTLÅN (FORTS.)

Utlån til kunder fordelt på sektor og næring pr. 31.12.2019	Utlån til amortisert kost					Utlån til virkelig verdi over resultat	Netto utlån
	Brutto utlån	Akkumulert nedskrivning			Netto utlån		
		Steg 1	Steg 2	Steg 3			
Personmarked	8 109 725	1 961	2 172	4 977	40 672	8 141 287	
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	-	
Primærnæring	2 226 659	605	859	7 189	23 833	2 241 839	
Produksjonsbedrifter	43 390	30	81	343	-	42 936	
Bygg/anlegg	372 831	353	519	4 795	-	367 164	
Handel/hotell/restaurant	76 584	126	94	-	-	76 363	
Finans/eiendom	931 964	577	647	731	25 018	955 028	
Tjenesteytende næringer	79 864	57	235	201	-	79 371	
Transport/kommunikasjon	39 821	25	4	122	-	39 670	
Verdijusteringer over utvidet resultat	-	-	-	-	-	-	
Sum utlån balanseført	11 880 837	3 734	4 610	18 358	89 523	11 943 659	
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt	-	-	-	-	-	5 105 403	
Sum utlån inkl. Eika Boligkreditt	-	-	-	-	-	17 049 062	
Netto utlån til kunder fordelt på kategorier pr. 31.12.2019	11 880 837	3 734	4 610	18 358	89 523	11 854 136	
Utlån til amortisert kost	-	-	-	-	-	11 854 136	
Utlån til virkelig verdi	-	-	-	-	89 523	89 523	
Utlån til virkelig verdi over OCI	-	-	-	-	-	-	
Sum netto utlån balanseført	11 880 837	3 734	4 610	18 358	89 523	11 943 659	

Akkumulert nedskrivning inkluderer TNOK 962 på utlån formidlet til Eika Boligkreditt.

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på sektor og næring pr. 31.12.2019	Ubenyttede kreditter og garantier					Netto eksponering
	Brutto eksponering	Akkumulert nedskrivning			Netto eksponering	
		Steg 1	Steg 2	Steg 3		
Personmarked	1 028 009	78	23	206	1 027 702	
Offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	
Primærnæring	269 410	77	46	-	269 287	
Produksjonsbedrifter	31 908	50	13	-	31 845	
Bygg/anlegg	122 493	106	41	-	122 346	
Handel/hotell/restaurant	49 114	76	66	-	48 972	
Finans/eiendom	52 837	41	9	-	52 787	
Tjenesteytende næringer	21 882	17	25	-	21 839	
Transport/kommunikasjon	12 578	6	10	-	12 562	
Kredittforetak/andre finansielle foretak	56 919	-	-	-	56 919	
Sum ubenyttede kreditter og garantier	1 645 149	452	233	206	1 644 258	

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Utlån til kunder			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	9 351 745	72 122	-	9 423 867
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	1 850 177	144 249	-	1 994 426
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	236 713	218 464	-	455 177
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	566	18 227	78 097	96 890
Sum brutto utlån	11 439 201	453 062	78 097	11 970 361
Nedskrivninger	-3 734	-4 610	-18 358	-26 701
Sum utlån til bokført verdi	11 435 467	448 453	59 739	11 943 659

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kredittkvalitet	Ubenyttede kreditter og garantier			Ubenyttede kreditter og garantier til virkelig verdi	Sum eksponering
	Steg 1	Steg 2	Steg 3		
(Pr. klasse finansielt instrument:)					
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1 373 907	4 725	-	-	1 378 633
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	232 183	9 454	-	-	241 637
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	18 717	5 267	-	-	23 983
Misligholdt og tapsutsatt (risikoklasse 11-12)	19	-	877	-	896
Sum ubenyttede kreditter og garantier	1 624 826	19 446	877	-	1 645 149
Nedskrivninger	-452	-233	-206	-	-891
Netto ubenyttede kreditter og garantier	1 624 374	19 213	671	-	1 644 258

Sikkerhetsverdier for misligholdte og tapsutsatte finansielle eiendeler	Utlån til kunder			
	Brutto eksponering	Nedskrivning steg 3	Bokført verdi	Virkelig verdi av sikkerheter
Utlån til lønnstakere og pensjonister:				
Kreditter	6 806	-1 550	5 256	5 000
Boliglån inkl. trukket del av rammelån	23 179	-2 913	20 266	20 074
Andre nedbetalingslån	1 372	-719	653	-
Utlån til bedriftsmarkedet:				
Utlån til det offentlige	-	-	-	-
Utlån til større foretak	-	-	-	-
Utlån til små og mellomstore bedrifter	66 429	-13 381	53 048	51 853
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	97 787	-18 563	79 223	76 927

SENSITIVITETSANALYSER

Banken har gjennomført sensitivitetsanalyser på modellberegnete nedskrivninger. Scenarioene som er lagt til grunn er beskrevet nedenfor, og resultatet av analysen vises i tabellen.

	Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5
Steg 1	4 186	4 186	4 391	4 151	3 941	5 538
Steg 2	4 842	4 737	5 195	5 578	4 098	8 217
Sum modellberegnet tap	9 028	8 923	9 587	9 730	8 039	13 755

Beskrivelse av scenarioene:

Basis

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidforventningene i de geografiske områder eller bransjer som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default-scenarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10 % fall i sannsynligheten for default-scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolerte endringer av PD 12 måneder.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

LIKVIDITETSRISIKO
NOTE 11 LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko kan forenklet sies å være risikoen for at banken ikke kan gjøre opp for sine forpliktelses rettidig. Et sentralt mål er også utviklingen i bankens innskuddsdekning som forteller noe om bankens grad av avhengighet til pengemarkedet.

Restløpetid for hovedposter pr. 31.12.2019	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd. -1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid
Post i balansen							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	80 829	69 866					10 963
- herav i utenlandsk valuta	385						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 595	648 095		1 500			
Utlån til og fordringer på kunder	11 943 659	30 082	44 612	370 941	1 699 705	9 798 319	
Obligasjoner, sertifikater, aksjer	1 716 463		79 287	183 762	901 076		552 337
Øvrige eiendeler med restløpetid	19 251	19 251					
Øvrige eiendeler uten restløpetid	104 711						104 711
Sum eiendelsposter	14 514 508	767 294	123 899	556 203	2 600 781	9 798 319	668 010
- herav i utenlandsk valuta	385						
Gjeld til kredittinstitusjoner	20 903	20 903					
Innskudd fra og gjeld til kunder	9 194 517	7 461 922	1 139 694	592 901			
Verdipapirgjeld	3 274 078	10 218	11 308	776 838	2 475 714		
Øvrig gjeld med restløpetid	88 729	18 666	24 747	40 215		5 101	
Øvrig gjeld uten restløpetid	30 459						30 459
Ansvarlig lånekapital	220 993		2 054	6 262	212 677		
Sum gjeld	12 829 678	7 511 709	1 177 804	1 416 216	2 688 391	5 101	30 459
Netto likviditetseksponering i balansen	-6 744 414	-1 053 904	-860 013	-87 609	9 793 218		637 552
Finansielle derivater							
Utstrømmer				-10 200	-65 952	-8 500	

Restløpetid for hovedposter pr. 31.12.2018	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd. -1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid
Post i balansen							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	84 159	67 707					16 452
- herav i utenlandsk valuta	2 158						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	403 948	402 448			1 500		
Utlån til og fordringer på kunder	11 767 899	45 215	17 178	420 150	1 736 562	9 548 795	
Obligasjoner, sertifikater, aksjer	1 672 388		54 027	110 332	974 212		533 817
Øvrige eiendeler med restløpetid	13 002	13 002					
Øvrige eiendeler uten restløpetid	91 265						91 265
Sum eiendelsposter	14 032 661	528 372	71 205	530 482	2 712 274	9 548 795	641 534
- herav i utenlandsk valuta	2 158						
Gjeld til kredittinstitusjoner	72 482	21 405	258	50 819			
Innskudd fra og gjeld til kunder	8 615 063	7 262 614	838 175	514 274			
Verdipapirgjeld	3 459 416	7 205	141 110	573 251	2 737 849		
Øvrig gjeld med restløpetid	77 722	23 988	17 184	29 768		6 783	
Øvrig gjeld uten restløpetid	13 754						13 754
Ansvarlig lånekapital	226 337		1 769	5 458	219 110		
Sum gjeld	12 464 773	7 315 211	998 497	1 173 570	2 956 959	6 783	13 754
Netto likviditetseksponering i balansen	-6 786 839	-927 292	-643 089	-244 685	9 542 012		627 780
Finansielle derivater							
Utstrømmer			-5 430	-77 596	-8 500		

Innskuddsdekningen var ved utgangen av året 76,8 % mot 73,0 % ved samme tid i fjor. Totale innlån fra markedet pr. utgangen av 2019 var kr 3075,0 millioner. Se note 32. I tillegg har banken kr 300,0 millioner i kredittramme hos oppgjørsbanken DNB. Banken har ikke benyttet seg av denne rammen i løpet av 2019.

LCR utgjør 179 % pr. utgangen av 2019. Myndighetenes minstekrav er 100 % ved utgangen av 2019. LCR er et likviditetskrav som måler størrelsen på bankens likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid, gitt en stressituasjon. Likviditetssituasjonen ved utgangen av året karakteriseres som tilfredsstillende for banken.

MARKEDSRISIKO
NOTE 12 RENTERISIKO

Tidspunkt frem til avtalt/sannsynlig endring av rentebetingelser							
Post i balansen pr. 31.12.2019	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd. -1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten renteendr.
Kontanter og fordringer på sentralbanken	80 829	69 866					10 963
- herav i utenlandsk valuta	385						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	649 595	648 095					1 500
Utlån til kunder	11 970 361		9 413	11 886 694	63 754	10 500	
Obligasjoner, sertifikater, aksjer	1 716 463	164 528	996 358				555 576
Øvrige eiendeler uten renteendring	123 962						123 962
-nedskrivninger på utlån	-26 701						-26 701
Sum eiendelsposter	14 514 508	882 490	1 005 772	11 886 694	63 754	10 500	665 300
- herav i utlandsk valuta	385						
Gjeld til kredittinstitusjoner	20 903	20 903					
Innskudd fra kunder	9 194 517	188 985	1 139 694	7 865 838			
Verdipapirgjeld	3 089 803	1 415 000	1 660 000				14 803
Øvrig gjeld uten renteendring	121 099						121 099
Ansvarlig lånekapital	200 323		200 000				323
Egenkapital	1 887 863		100 000				1 787 863
Sum gjeld og EK	14 514 508	1 624 888	3 099 694	7 865 838	0	0	1 924 088
Netto renteeksponering i balansen		-742 398	-2 093 923	4 020 855	63 754	10 500	-1 258 788

Post i balansen pr. 31.12.2018	Sum	Inntil 1 mnd.	1-3 mnd.	3 mnd. -1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten renteendr.
Kontanter og fordringer på sentralbanken	84 159	67 707					16 452
- herav i utenlandsk valuta	2 158						
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	403 948	402 448					1 500
Utlån til kunder	11 798 866	903	4 074	11 706 294	77 095	10 500	
Obligasjoner, sertifikater, aksjer	1 672 388	180 397	955 920				536 072
Øvrige eiendeler uten renteendring	104 267						104 267
-nedskrivninger på utlån	-30 966						-30 966
Sum eiendelsposter	14 032 661	651 455	959 994	11 706 294	77 095	10 500	627 324
- herav i utlandsk valuta	2 158						
Gjeld til kredittinstitusjoner	71 405	21 405	50 000				
Innskudd fra kunder	8 615 063	179 477	838 175	7 597 411			
Verdipapirgjeld	3 283 450	1 365 000	1 907 000				11 450
Øvrig gjeld uten renteendring	94 905						94 905
Ansvarlig lånekapital	200 268		200 000				268
Egenkapital	1 767 571		100 000				1 667 571
Sum gjeld og EK	14 032 661	1 565 882	3 095 175	7 597 411	0	0	1 774 194
Netto renteeksponering i balansen		-914 427	-2 135 181	4 108 883	77 095	10 500	-1 146 870

Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens aktiva- og passivaside ikke er sammenfallende. Banken vil da ikke kunne gjennomføre renteendringer parallelt for alle balanseposter. Total renterisiko blir hvert kvartal rapportert til styret.

SENSITIVITETSANALYSE

Bankens netto resultat effekt ved en parallellforskyvning av rentekurven med et prosentpoeng, gir en total risiko på kr 20,9 millioner pr. 31.12.2019. I dette beløpet utgjør endring i sertifikater og obligasjonsporteføljen kr 2,3 millioner – forutsatt en rentefølsomhet på 0,2. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres som finansielle eiendeler. Porteføljen måles løpende og rapporteres til virkelig verdi. Dermed vil en endring av markedsværdien på denne porteføljen gi en umiddelbar effekt i regnskapet. I beregning av banken sin renterisiko har vi tatt hensyn til sikringsforretninger. Total renterisiko var kr 18,7 millioner ved forrige årsskifte.

NOTE 13 VALUTARISIKO

Banken har kun en mindre kontantbeholdning i forbindelse med kjøp og salg av reisevaluta. Banken har ellers ingen aktiva- eller passivposter i utenlandsk valutaer pr. 31.12.2019. Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Banken vil på disse garantiene imidlertid kun ha en valutarisiko dersom kunde skulle misligholde lånet. Banken vurderer derfor valutarisikoen som lav.

NOTE 14 KURSRIKISIKO

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablerte rammer for investeringer. Investeringer utover rammen skal godkjennes av bankens styre.

NOTE 15 FINANSIELLE DERIVATER

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette medfører begrenset eksponering mot endringer i markedsrente. For engasjementer inngått i fast rente, anvender banken finansielle derivater til å balansere bankens renterisiko. Det vises til note 26.

Valuta- og renterelaterte instrumenter benyttes for å minimere valuta- og renterisiko på bankens utlån til kunder og innlån fra kapitalmarkedet. Innlån og utlån som sikres med rentederivater blir ved førstegangsinnregning øremerket i kategori virkelig verdi over resultatet.

RESULTATREGNSKAP**NOTE 16 NETTO RENTEINNTEKTER**

	2019			2018		
	Vurdert til virkelig verdi over resultat	Vurdert til amortisert kost	Totalt	Vurdert til virkelig verdi over resultat	Vurdert til amortisert kost	Totalt
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		8 739	8 739		3 704	3 704
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder:	3 292	405 701	408 993	3 032	347 181	350 213
Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	22 641		22 641	17 503		17 503
Andre renteinntekter		259	259		225	225
Sum renteinntekter	25 933	414 699	440 631	20 536	351 109	371 645
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		1 833	1 833		1 654	1 654
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		94 480	94 480		71 193	71 193
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		80 440	80 440		65 979	65 979
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		7 496	7 496		6 055	6 055
Renter og lignende kostnader på fondsobligasjonskapital			-		2 661	2 661
Fundingkostnader IFRS16		861	861			
Avgift Bankenes Sikringsfond		7 185	7 185		6 614	6 614
Sum rentekostnader		192 295	192 295		154 156	154 156
Netto renteinntekter	25 933	222 404	248 337	20 536	196 953	217 489

NOTE 17 ANDRE DRIFTSINNTEKTER

	2019	2018
Inntekter av eierinteresser i tilknyttet selskap	167	346
Utbytte	27 771	20 299
Utbytte og resultat investeringer etter egenkapitalmetoden	27 938	20 645
Forsikring	14 923	13 228
Kredittformidling	29 109	26 523
Verdipapirromsetning og forvaltning	6 153	7 441
Gebyr fra betalingsformidling/interbankgebyr	30 807	29 441
Garantiprovisjon	2 406	3 059
Andre provisjoner og gebyrer	567	394
Provisjonsinntekter mv.	83 963	80 086
Gebyr betalingsformidling/BBS/EFTPOS	7 396	7 216
Gebyr betalingsformidling/interbankgebyr debet	368	412
Andre provisjoner og gebyrer	1 134	980
Provisjonskostnader mv.	8 899	8 608
Netto verdiendring på valuta og finansielle derivater	3 057	3 999
Netto verdiendring på utlån til virkelig verdi	-1 607	-1 678
Netto verdiendring på innlån til virkelig verdi	113	2 455
Netto verdiendring på sertifikater og obligasjoner	-1 445	-1 884
Netto verdiendring på aksjer til virkelig verdi over resultatet	3 373	-2 247
Netto verdiendringer på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat	3 491	645
Driftsinntekter faste eiendommer	1 052	1 288
Salgsgevinster og øvrige driftsinntekter	-	950
Andre driftsinntekter	1 052	2 238
Sum andre driftsinntekter	107 546	95 006

NOTE 18 PERSONAL- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2019	2018
Lønnskostnader		
Lønninger	59 608	55 888
Arbeidsgiveravgift	8 460	8 211
Finansskatt	3 000	2 949
Pensjonskostnader	7 866	7 657
Andre ytelser	4 044	2 897
Administrasjonskostnader	48 326	45 728
Sum	131 305	123 330

Gjennomsnittlig antall årsverk var i 2019 78. Tilsvarende tall for 2018 var 81.

NOTE 19 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	2019	2018
Kostnader revisjon	766	884
Kostnader leide lokaler	2 325	5 505
Kontingenter	6 392	6 676
Driftskostnader faste eiendommer	1 647	1 535
Fundingkostnader	3 466	4 002
Formueskatt	1 660	1 405
Andre kostnader	3 807	3 379
Sum andre driftskostnader	20 063	23 386

Kostnader til ekstern revisor	2019	2018
Lovpålagt revisjon	660	826
Andre tjenester	106	58
Totale kostnader revisjon	766	884

Honorar revisor inkluderer mva.

NOTE 20 SKATT

	2019	2018
Resultat før skattekostnad	195 090	156 932
Aksjeutbytte	-26 883	-19 648
Verdiendring aksjer	-1 356	2 682
Resultat tilknyttet selskap	-167	-346
Øvrige permanente forskjeller	-1 771	4 601
Pensjonskostnader over OCI	-2 330	-1 830
Endring i midlertidige forskjeller	22 220	3 390
Årets skattegrunnlag før fremførbart underskudd	184 803	145 782
Årets bruk av fremførbart underskudd		
Årets skattegrunnlag for betalbar skatt	184 803	145 782
Årets skattekostnad består av:		
Betalbar skatt på årets skattegrunnlag	46 275	36 445
Skatteeffekt av endringer i MF ført direkte mot EK	582	457
Endring utsatt skatt	-5 555	-848
Årets skattekostnad	41 303	36 055
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats		
Resultat før skatt	195 090	156 932
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (25 %)	48 773	39 233
Skatteeffekten av følgende poster:		
Skattefritt utbytte	-6 721	-4 912
Verdiendring på aksjer innenfor fritaksmetoden	-339	671
Resultatført som følge av bruk av egenkapitalmetoden på DS og TS	-42	-86
Andre ikke fradragsberettigede kostnader	-443	1 150
For lite avsatt tidligere år	75	
Sum skatt på ordinært resultat	41 303	36 055
Effektiv skattesats	21 %	23 %

Midlertidige forskjeller	UB 2019	Endring	IB 2019
Overgangseffekt IFRS 9	0	-18 014	18 014
Driftsmidler	8 796	-1 797	10 593
Pensjonsforpliktelse	-5 102	1 681	-6 783
Aksjer og andre verdipapirer	11 210	492	10 718
Verdiendring utlån	-327	-1 607	1 280
Verdiendring innlån	0	113	-113
Immaterielle eiendeler	22 628	-4 536	27 164
Andre finansielle instrumenter	-4 411	1 448	-5 859
Sum	32 795	-22 220	55 015
Utsatt skatt	8 199	-5 555	13 754

	Utsatt skatt 31.12	Årets endring	Utsatt skatt 01.01
Overgangseffekt IFRS 9	0	-4 504	4 504
Driftsmidler	2 199	-449	2 648
Pensjonsforpliktelse	-1 275	420	-1 696
Aksjer og andre verdipapirer	2 803	123	2 680
Verdiendring utlån	-82	-402	320
Verdiendring innlån	0	28	-28
Immaterielle eiendeler	5 657	-1 134	6 791
Andre finansielle instrumenter	-1 103	362	-1 465
Sum	8 199	-5 555	13 754
Pensjonsforpliktelse mot totalresultat		582	
Sum utsatt skatt over resultat		-4 972	

BALANSE

NOTE 21 KATEGORIER AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

2019	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultatet	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
Finansielle eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				80 829	80 829
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner				649 595	649 595
Utlån til kunder		89 523		11 854 136	11 943 659
Sertifikater og obligasjoner	1 164 126				1 164 126
Aksjer	17 555		534 782		552 337
Finansielle derivater	65				65
Sum finansielle eiendeler	1 181 746	89 523	534 782	12 584 561	14 390 612
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner				20 903	20 903
Innskudd fra kunder				9 194 517	9 194 517
Finansielle derivater	1 911				1 911
Verdipapirgjeld				3 089 803	3 089 803
Ansvarlig lånekapital				200 323	200 323
Sum finansielle forpliktelser	1 911	0	0	12 505 547	12 507 458

2018	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet		Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultatet	Finansielle eiendeler og gjeld vurdert til amortisert kost	Totalt
	Holdt for omsetning	Bestemt regnskapsført til virkelig verdi			
Finansielle eiendeler					
Kontanter og fordringer på sentralbanker				84 159	84 159
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner				403 948	403 948
Utlån til kunder		102 392		11 665 507	11 767 899
Sertifikater og obligasjoner	1 138 571				1 138 571
Aksjer	32 668		501 149		533 817
Finansielle derivater	41				41
Sum finansielle eiendeler	1 171 279	102 392	501 149	12 153 614	13 928 435
Finansielle forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner				71 405	71 405
Innskudd fra kunder				8 615 063	8 615 063
Finansielle derivater	3 429				3 429
Verdipapirgjeld				3 283 450	3 283 450
Ansvarlig lånekapital				200 268	200 268
Sum finansielle forpliktelser	3 429	0	0	12 170 185	12 173 614

NOTE 22 VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL AMORTISERT KOST

Eiendeler bokført til amortisert kost	31.12.2019		31.12.2018	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Kontanter og fordringer på sentralbanker	80 829	80 829	84 159	84 159
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	649 595	649 595	403 948	403 948
Utlån til kunder	11 854 136	11 854 136	11 665 507	11 665 507
Forpliktelser bokført til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	20 903	20 903	71 405	71 527
Innskudd fra kunder	9 194 517	9 194 517	8 615 063	8 615 063
Verdipapirgjeld	3 089 803	2 936 685	3 283 450	3 294 295
Ansvarlig lånekapital	200 323	204 340	200 268	201 900

For finansielle instrumenter med kort løpetid (mindre enn tre måneder) forutsettes bokført verdi å representere virkelig verdi. Denne forutsetningen er også benyttet for innskudd og sparekontoer uten bestemt løpetid.

Utlån til/innskudd fra kunder verdsatt til amortisert kost inkluderer utlån og innskudd med flytende rente. Utlån og innskudd med flytende rente blir justert ved renteendringer i markedet samt ved endring av kredittisiko. Banken vurderer derfor virkelig verdi på slike produkter til å være tilnærmet lik balanseført verdi. Utlån som ikke tilfredsstillende denne løpende repriseringsforutsetningen, blir individuelt verdsatt til virkelig verdi på balansedagen. Eventuelle mer- eller mindreverdi som vil oppstå innenfor en eventuell renteendringsperiode anses ikke å utgjøre signifikant verdi for banken.

NOTE 23 FINANSIELLE INSTRUMENTER BOKFØRT TIL VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi og balanseført verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser:

	31.12.2019	31.12.2018
Eiendeler bokført til virkelig verdi		
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat		
- aksjer	534 782	501 149
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat		
- utlån til virkelig verdi	89 523	102 392
- aksjer	17 555	32 668
- sertifikater og obligasjoner	1 164 126	1 138 571
- finansielle derivater	65	41
Forpliktelser bokført til virkelig verdi		
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat		
- finansielle derivater	1 911	3 429
Sum	1 804 140	1 771 391

Tabellen nedenfor viser en analyse av finansielle instrumenter balanseført til virkelig verdi etter verdsettelsesmetode. De forskjellige nivåene er definert som følger:

- Nivå 1: Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser fra aktive markeder for identiske finansielle eiendeler.
- Nivå 2: Virkelig verdi måles ved bruk av annen verdsettelsesmetode der all vesentlig input er basert på observerbar markedsdata, eller noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser.
- Nivå 3: Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input).

31.12.2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat				
- aksjer	14 897		519 884	534 782
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat				
- aksjer		17 555		17 555
- sertifikater og obligasjoner	554 257	609 869		1 164 126
- utlån til kunder			89 523	89 523
- finansielle derivater		65		65
Virkelig verdi på finansielle instrumenter				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat				
- finansielle derivater		1 911		1 911
Sum	569 155	625 578	609 408	1 804 140

31.12.2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat				
- aksjer	10 367		490 782	501 149
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat				
- aksjer		32 668		32 668
- sertifikater og obligasjoner	613 285	525 285		1 138 571
- utlån til kunder			102 392	102 392
- finansielle derivater		41		41
Forpliktelser bokført til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultat				
- finansielle derivater		3 429		3 429
Sum	623 653	554 565	593 174	1 771 391

Nedenfor vil vi beskrive hvilke prinsipper som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter i kategori 2 og 3, dvs. der observerbare markedspriser ikke er anvendt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER KLASSIFISERT I NIVÅ 2

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Sertifikater og obligasjoner er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra meglere av obligasjoner i markedet. Verdiansettelse av obligasjoner og sertifikater blir beregnet basert på meglerens beste skjønn med hensyn til omsetningskurs på balansedagen.

AKSJER OG AKSJEFOND

Virkelig verdi på investeringer i verdipapirfond er basert på observerbare verdier på de underliggende plasseringene.

FINANSIELLE DERIVATER

Finansielle derivater er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra selger av det finansielle derivatet. Markedsverdien blir beregnet med grunnlag i den midtpris det enkelte meglerforetaket fastsetter basert på aktuelle kurser i markedet på rapporteringstidspunktet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER KLASSIFISERT I NIVÅ 3

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Utlån til kunder med fast rente er vurdert på grunnlag av avtalt kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på rådende markedsbetingelser for tilsvarende fastrentelån. Verdi på lånet vil være mest sensitiv for endring i rentenivået og endring i kredittrisiko på kunden (særsilt bedriftskunder). Utlån til kunder som er gjenstand for nedskrivning er vurdert med utgangspunkt i sannsynlig kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente justert for markedsvilkår for tilsvarende ikke nedskrevne lån.

AKSJER – TIL VIRKELIG VERDI OVER UTVIDET RESULTAT

For aksjer klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat, er verdsettelsen basert på vurderinger gjort på grunnlag av historisk informasjon og generell markedsutvikling for aktuelle bransjer. En endring i markedsutviklingen vil påvirke verdsettelsen av aksjene.

Avstemming av bevegelser for Nivå 3 fra 31.12.2018 til 31.12.2019	Utlån	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Totalt
Balanse per 31.12.2018	102 392	490 782	593 174
Kjøp	6 000	50 655	56 656
Salg/oppgjør	-17 262	-26 945	-44 207
Verdiendringer mot egenkapitalen		5 392	5 392
Verdiendringer over resultat	-1 607		-1 607
Balanse per 31.12.2019	89 523	519 884	609 408

Avstemming av bevegelser for Nivå 3 fra 31.12.2017 til 31.12.2018	Utlån	Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Totalt
Balanse per 31.12.2017	167 373	426 284	593 657
Kjøp	13 798	33 004	46 802
Salg/oppgjør	-77 100	-5 712	-82 812
Verdiendringer mot egenkapitalen		37 206	37 206
Verdiendringer over resultat	-1 678		-1 678
Balanse per 31.12.2018	102 392	490 782	593 174

NOTE 24 OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER

2019	Anskaffelses-kost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Eff. rente	Durasjon
Stat/statsgarantert	156 005	156 376	156 376		
Kommune/fylke	39 001	39 225	39 225		
Banker	403 270	404 100	404 100		
Obligasjoner med fortrinnsrett	563 429	564 426	564 426		
Sum	1 161 705	1 164 126	1 164 126	1,75 %	0,13

2018	Anskaffelses-kost	Balansført verdi	Virkelig verdi	Eff. rente	Durasjon
Stat/statsgarantert	156 005	156 746	156 746		
Kommune/fylke	84 980	85 383	85 383		
Banker	243 933	244 458	244 458		
Obligasjoner med fortrinnsrett	648 495	651 983	651 983		
Sum	1 133 412	1 138 571	1 138 571	1,27 %	0,14

Det er beregnet gjennomsnittlig effektiv rente ut fra snitt beholdning og totalt inntektsførte renter og rentesrente for hele året.

NOTE 25 AKSJER

	2019	2018			
Balansført beløp	552 337	533 817			
Spesifikasjon av poster 2019					
Aksjer regnskapsført til virkelig verdi	Eierandel	Aksjer/andeler	Virkelig verdi	Anskaffelses-kost	Balansført verdi
NBNP 2	0,37 %	12 125	445	445	445
Eika Kreditt		16 609	17 110	17 229	17 110
Sum aksjer/aksjefond – unotert			17 555	17 674	17 555
Sum handelsportefølje			17 555	17 674	17 555
	2019				
Periodens netto urealiserte gevinst/tap	622				

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat	Eierandel	Andeler	Inngående balanse	Verdi- endring	Tilgang/ avgang	Anskaf- felseskost	Balanse- ført verdi
Eika Boligkreditt AS	5,95 %	72 939 669	287 786	-2 549	18 271	306 203	303 508
Eika Gruppen AS	5,03 %	1 219 163	163 294	3 048	13 485	109 506	179 827
Hjelmeland Sparebank			9 453		-9 453		-
Kvinesdal Sparebank	8,11 %	51 717	3 356			3 987	3 356
Høland/Setskog Sparebank *	0,32 %	2 200	205	53		255	257
Spama AS	0,57 %	180	18			18	18
Eiendoms kreditt	0,42 %	18 004	1 849			1 849	1 849
Kredittforeningen for sparebanker	1,84 %	920	948			948	948
Validè Jæren	3,67 %	36 670	20			20	20
SDC	0,47 %	8 168	4 558	99	-525	3 657	4 132
Visa Inc. A *		2 656	3 046	1 342		747	4 389
Visa Inc. C *		6 204	7 116	3 135		1 745	10 251
Vipps AS	4,27 %	4 657	16 499		1 931	9 257	18 431
VN Norge AS			3 000	4 795		-	7 795
Sum aksjer			501 149	9 922	23 710	438 190	534 782

*børsnoterte selskap

Regnskapsført utbytte	2019	2018
Fra investeringer som er fraregnet i perioden	-	-
Fra investeringer som er i behold pr. 31.12.19	27 771	20 299
Sum utbytte	27 771	20 299

NOTE 26 FINANSIELLE DERIVATER

	2019		Virkelig verdi pr. 31.12.19		2018		Virkelig verdi pr. 31.12.18	
	Kontraks- beløp		Positiv markedsverdi	Negativ markedsverdi	Kontraks- beløp		Positiv markedsverdi	Negativ markedsverdi
Renteavtaler	84 652		65	-1 911	91 526		40	-3 429
Terminforretning	-							
Sum finansielle derivater	84 652		65	-1 911	91 526		40	-3 429

I forbindelse med bruk av derivathandler, har banken inngått ISDA-avtaler med våre motparter og må stille sikkerhet for inngåtte avtaler med bakgrunn i disse avtalene. Avtalene medfører reduksjon av oppgjørssisiko. Pr. 31.12.2019 har banken stilt pant i innskudd med kr 2,5 millioner som sikkerhet for inngåtte rentebytteavtaler.

NOTE 27 TILKNYTTET SELSKAP

2019	Eier- andel	Anskaf- felses- kost	Inng. balanse	Mottatt utbytte	Resultat- andel kostnad/ (inntekt)		Utg. balanse	Resultat før skatt			
					Virkelig verdi- regulering			Inntekter	Skatt	Eiendeler	Gjeld
Aktiv Eiendoms m. Jæren AS	40 %	4 800	3 730	334	154		3 550	28 256	214	12 357	5 999
Bankplassen Bryne AS	50 %	6 500	2 671		13		2 684	128	20	13 102	11
Sum tilknyttet selskap		11 300	6 401		167		6 234				

2018	Eier- andel	Anskaf- felses- kost	Inng. balanse	Netto kapital- endring	Resultat- andel kostnad/ (inntekt)		Utg. balanse	Resultat før skatt			
					Virkelig verdi- regulering			Inntekter	Skatt	Eiendeler	Gjeld
Aktiv Eiendoms m. Jæren AS	40 %	4 800	4 464	1 070	336		3 730	27 734	1 119	12 119	5 157
Bankplassen Bryne AS	50 %	6 500	2 661		10		2 671	121	26	13 073	8
Sum tilknyttet selskap		11 300	7 125		346		6 401				

Bankens eierandel utgjør 40 % av aksjene i Aktiv Eiendoms megling Jæren AS. Selskapet eies sammen med Sandnes Sparebank. Aktiv Eiendoms megling Jæren AS har som formål å drive med eiendoms megling.

NOTE 28 VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

	Maskiner, biler, inventar	Bygg	Tomt, hytte	Balanseførte leieavtaler	Sum driftsmidler	Kunde- relasjoner	Sum totalt
Balanseført verdi 31.12.16	5 384	22 971	3 460		31 814	31 700	63 514
Anskaffelseskost 01.01.18	31 999	33 623	5 033		70 655	45 307	115 962
+ tilgang i året	62	163	288		512	0	512
- avgang i året	0	0	0		0	0	0
Akkumulert avskrivninger	28 957	11 884	1 660		42 501	18 143	60 644
Balanseført verdi 31.12.18	3 104	21 902	3 661		28 665	27 164	55 829
Anskaffelseskost 01.01.19	32 061	33 787	5 321	25 277	96 444	45 307	141 750
+ tilgang i året	192	94	38	0	323	0	323
- avgang i året	0	0	0	1 298	1 298	0	1 298
Akkumulert avskrivninger	30 621	13 140	1 758	2 613	48 132	22 679	70 811
Balanseført verdi 31.12.19	1 632	20 740	3 601	21 366	47 337	22 628	69 964
Avskrivninger 2018	2 342	1 233	87		3 661	4 536	8 197
Avskrivninger 2019	1 664	1 257	98	2 613	5 632	4 536	10 168
- avskrivningssats	15-30 %	2-5 %	0-3 %			10 %	
- avskrivningsmetode	lineær	lineær	lineær			lineær	

I forbindelse med fusjonen ble kunderelasjoner i Klepp Sparebank verdsatt til kr 45,3 millioner. Dette er en immateriell eiendel som avskrives lineært over 10 år i bankens regnskap. Verdsattelsen i Klepp Sparebank skyldes at Time Sparebank var regnskapsmessig overtagende bank (omvendt fusjon).

Bankbygget på Kleppe brukes i egen virksomhet. Bankbygget på Varhaug brukes 50,0 % i egen virksomhet, resten leies ut til eksterne leietakere. Banken er leietaker i hovedkontoret på Bryne. Dette bygget ble solgt i januar 2012 til et selskap hvor banken eier 50,0 % av aksjene.

Balanseførte leieavtaler etter IFRS 16

Ved implementering hadde banken 4 leieavtaler i henhold til standardens definisjoner. I løpet av året ble 2 avtaler oppsagt i forbindelse med nedleggelse av filialer. Ved utgangen av året har banken gjenstående 2 avtaler. Begge omfatter kontorer på Bryne.

Leieforpliktelser – overgang fra IAS 17 til IFRS 16	Sum
Forpliktelser operasjonelle leieavtaler iht. IAS 17 pr. 31.12.2018	31 112
Kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi	-173
Effekt av neddiskontering av forpliktelse	-5 662
Balanseført forpliktelse iht. IFRS 16 pr. 01.01.2019	25 277

Balanseførte leieavtaler	Balanseført bruksrett	Balanseført forpliktelse
Anskaffelseskost 01.01.19	25 277	25 277
+ tilgang i året		
- avgang i året	788	764
Tap oppsagte leieavtaler	510	
Akkumulert avskrivninger	2 613	
Betalt leie i året		3 114
Renter på forpliktelsen		861
Balanseført verdi 31.12.19	21 366	22 260

I beregning av rentekostnaden er det benyttet en rentesats på 3,62 % ved implementering Dette er samme rente som banken ville gitt til sine kunder til samme formål og med samme sikkerhet. Avtalene er ikke KPI-justert gjennom året.

Balanseførte leieavtaler - forfallsstruktur	Sum
2020	2 428
2021	1 962
2022	2 033
2023	1 520
2024	1 575
Utover 5 år	12 742
Balanseført verdi 31.12.19	22 260

Balanseført bruksrett er medtatt i beregningsgrunlaget for kapitaldekning og medførte en reduksjon på 0,05 % på bankens kapitaldekning. Årets avskrivninger og renter på forpliktelsen erstatter tidligere leiekostnader og utgjorde en merkostnad i 2019 på kr 0,5 millioner, I tillegg er det kostnadsført kr 0,5 millioner i 2019 som gjelder avskrivninger og renter knyttet til resterende betaling for leie av lokaler i forbindelse med nedleggelse av filialer. Det har ikke vært variable kostnader knyttet til leieavtalene i 2019.

Pr 31.12.2019 hadde banken en balanseført forpliktelse på kr 22,3 millioner. Reduksjon i forpliktelsen gjennom året skyldes i hovedsak betalt leie og en reduksjon i antall leiekontrakter.

NOTE 29 EIENDELER HOLDT FOR SALG

	2019	2018
Eiendeler holdt for salg	28 201	28 425
Sum	28 201	28 425

Tomteområde overtatt i forbindelse med misligholdt engasjement er klassifisert som eiendeler holdt for salg, se note 2. Banken har inngått en avtale om salg til kr 38,5 millioner. Banken har pr. utgangen av 2018 mottatt kr 31,2 millioner. Betaling for resterende tomter, kr 7,3 millioner, forventes innbetalt i 2020. Bokført verdi pr. 31.12.2019 er kr 7,3 millioner.

Banken har tidligere overtatt leiligheter i forbindelse med en konkurs i ett engasjement. Bokført verdi pr. 31.12.2019 er kr 20,9 millioner. Forventet salgsperiode var innenfor et år. Salget har tatt lengre tid enn forventet. Det gjenstår fortsatt 9 leiligheter som forventes solgt innen utgangen av 2020. Det er ikke solgt noen leiligheter i 2019.

NOTE 30 GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Jæren Sparebank har pr. 31.12.2019 ingen innlån fra kredittinstitusjoner. Innlån fra kredittinstitusjoner pr. 31.12.2018 var på kr 50,0 millioner.

NOTE 31 INNSKUDD FRA OG GJELD TIL KUNDER

Fordelt etter sektor/næring	2019	2018
Personmarked	6 412 905	6 086 664
Offentlig forvaltning	1 570	1 934
Primærnæring	305 951	349 903
Produksjonsbedrifter	131 407	116 640
Bygg/anlegg	418 675	364 018
Handel/hotell/restaurant	209 204	196 762
Finans/eiendom	1 223 422	890 028
Tjenesteytende næringer	378 107	508 157
Transport/kommunikasjon	113 275	100 956
Sum	9 194 517	8 615 063

Gjennomsnittlig rente for sum innskudd i 2019 var 1,05 %. Renten er beregnet ut fra sum rente for året i forhold til sum gjennomsnittlig innskudd. Gjennomsnittlig rente for sum innskudd i 2018 var 0,83 %.

NOTE 32 GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

2019 Endring i verdipapirgjeld	Balanse 31.12.2019	Emittert	Forfall/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2018
Sertifikater, nominell verdi					
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	3 075 000	540 000	737 000		3 272 000
Underkurs/overkurs	2 244			390	1 855
Påløpte renter	12 559			3 077	9 482
Virkelig verdi ved fusjon	-			-113	113
Sum verdipapirgjeld	3 089 803	540 000	737 000	3 354	3 283 450

Forfall	Pålydende	Forfall (forts.)	Pålydende
21.04.2020	165 000	04.09.2023	350 000
15.07.2020	250 000	31.01.2024	375 000
03.12.2020	300 000		
04.03.2021	350 000	Sum pålydende	3 075 000
07.09.2021	300 000	Overkurs	2 244
06.01.2022	300 000	Påløpte renter	12 559
07.04.2022	325 000	Virkelig verdi*	-
13.02.2023	360 000	Sum verdipapirgjeld	3 089 803

* Verdipapirgjeld ble verdsatt til virkelig verdi ved fusjon. Mindreverdi på gjeld amortiseres over rest løpetid.

2018 Endring i verdipapirgjeld	Balanse 31.12.18	Emittert	Forfall/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.17
Sertifikater, nominell verdi					
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	3 272 000	620 000	581 000		3 233 000
Underkurs/overkurs	1 855			-1 647	3 502
Påløpte renter	9 482			9 482	-
Virkelig verdi ved fusjon	113			-1 543	1 655
Sum verdipapirgjeld	3 283 450	620 000	581 000	6 292	3 238 158

Forfall	Pålydende	Forfall (forts.)	Pålydende
11.03.2019	131 000	07.04.2022	300 000
19.06.2019	256 000	13.02.2023	320 000
14.10.2019	265 000	04.09.2023	250 000
21.04.2020	250 000		
15.07.2020	250 000	Sum pålydende	3 272 000
03.12.2020	300 000	Overkurs	1 855
04.03.2021	350 000	Påløpte renter	9 482
07.09.2021	300 000	Virkelig verdi*	113
06.01.2022	300 000	Sum verdipapirgjeld	3 283 450

* Verdipapirgjeld ble verdsatt til virkelig verdi ved fusjon. Mindreverdi på gjeld amortiseres over rest løpetid.

OBLIGASJONSLÅN

Det er utstedt 10 obligasjonslån på til sammen kr 3075,0 millioner mot kr. 3272,0 millioner i 2018.

Kr 2,2 millioner i overkurs på obligasjonene vil inntektsføres planmessig hvert år fram til innfrielse. Inntektene resultatføres som en justering av obligasjonens løpende rentekostnad. Ingen av obligasjonene har put-opsjoner til fordel for investor.

Gjennomsnittlig rente for året for sertifikat og obligasjoner har vært 2,44 %. Renten er beregnet ut fra effektiv rentesats til enhver tid inkl. underkurs. I 2018 var gjennomsnittlig rente 1,99 %.

NOTE 33 ANNEN GJELD

	2019	2018
Bankremisser	268	1 073
Avregningstransaksjoner	10 786	11 035
Arbeidsgiveravgift	3 214	3 642
Leverandørgjeld	2 612	5 130
Øvrig gjeld	3 492	3 129
Sum annen gjeld	20 372	24 008

NOTE 34 PENSJONSFORPLIKTELSE

Banken la om pensjonsordningen med virkning fra 1. juli 2016. Omleggingen medførte overgang fra ytelsesbasert ordning til innskuddsbasert ordning. Banken skjermet ansatte som hadde 15 år eller mindre igjen til pensjonsalder og lot disse beholde tidligere ytelsesordning. Pensjonsalderen i banken er 70 år. Banken gir full kompensasjon til ansatte som gikk over til innskuddspensjon. Innskuddsordningen bygger på lovens maksimalsatser.

Jæren Sparebank sine faste ansatte som omfattes av ytelsespensjonsordningen, gis rett til definerte fremtidige pensjonsytelser. Banken har pr. 31.12.2019 pensjonsforpliktelser overfor 18 yrkesaktive og 37 pensjonister. Pensjonsytelsene er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår og lønnsnivå ved nådd pensjonsalder. Pensjonsavtalene er finansiert gjennom en kollektiv forsikringsordning i DNB Livsforsikring AS.

Det er inngått førtidspensjonsavtale for nåværende administrerende banksjef som er forsikret i samme livselskap. Banksjefen har en pensjonsavtale som trer i kraft ved fylte 65 år. Pensjonsytelsen utgjør 70 % av lønn ved fratredelsestidspunktet og fram til 67 år, da han trer inn i den kollektive ordningen.

Beregning av pensjonsforpliktelsen utføres av ekstern aktuar, og er basert på aktuarielle og økonomiske forutsetninger som gjelder pensjonsordninger. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Banken benytter i sine beregninger OMF-rente som diskonteringsrente.

Aktuarielle gevinster og tap føres over utvidet resultat (OCI) etter hvert som de påløper.

Gjeldende AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Ordningen er en ytelsesbasert ordning og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Premien for 2019 var 2,5 % av lønn mellom 1 G og 7,1 G til bankens arbeidstakere. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende. Det er ikke fondoppbygging i ordningen, og det forventes at premienivået vil øke noe for de kommende årene.

	2019	2018
Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler		
Endring brutto pensjonsforpliktelse		
Pensjonsforpliktelse 1.1.	73 049	69 285
Tilgang og avgang/årets pensjonsopptjening	2 012	1 927
Uttak av medlemmer og delvis overgang til innskuddspensjon		
Arbeidsgiveravgift	-892	-565
Rentekostnad	1 879	1 655
Aktuarielle gevinster og tap	2 149	2 454
Utbetaling pensjon/fripoliser	-1 827	-1 707
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12	76 370	73 049

	2019	2018
Endringer brutto pensjonsmidler:		
Virkelig verdi pensjonsmidler 1.1	66 266	62 550
Arbeidsgiveravgift	-892	-565
Uttak av medlemmer og delvis overgang til innskuddspensjon		
Aktuarielle gevinster og tap	-181	624
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	1 692	1 417
Premieinnbetalinger	6 174	3 910
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-1 791	-1 671
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	71 268	66 266

	2019	2018
Netto pensjonsforpliktelser		
Påløpte pensjonsforpliktelse	75 398	71 867
Verdi pensjonsmidler	-71 268	-66 266
Faktisk netto forpliktelse	4 130	5 601
Aktuarielle gevinster og tap		
Arbeidsgiveravgift	972	1 182
Pensjonsforpliktelse	5 102	6 783

	2019	2018
Regnskapsført forpliktelse 01.01	6 783	6 735
Bokført direkte mot egenkapitalen via totalresultat	2 330	1 830
Pensjonskostnad	2 199	2 165
Totalt innbetalt (inkl. omkostninger)	-5 560	-3 522
Utbetalt over drift	-650	-425
Regnskapsført forpliktelse 31.12	5 102	6 783

	2019	2018
Årets netto pensjonskostnad fremkommer som følger:		
Årets pensjonsopptjening	1 724	1 651
Rentekostnad	1 845	1 615
Avkastning på pensjonsmidler	-1 767	-1 520
Resultatført aktuarielt tap/gevinst		-
Innskuddspensjon og kompensasjon overgang innskuddspensjon	3 828	3 850
Premie AFP-ordning	945	792
Administrasjonskostnader/felleskostnader	58	67
Netto pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift	6 632	6 454
Arbeidsgiveravgift	1 234	1 203
Pensjonskostnad	7 866	7 657

	2019	2018
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	2,30 %	2,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,75 %
Regulering av grunnbeløp	2,00 %	2,50 %
Regulering av løpende pensjon	0,50 %	0,80 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013 BE
Uføretabell	IR02	IR02

	2019	2018
Forventet frivillig avgang før 50 år-nedtrapping/etter 50 år	0,08/0,005 %	0,08/0,005 %

Nedenfor vises risikotabell for sannsynlighet for død og forventede gjennomsnittlige levealder pr. 31.12.2019.

Dødlighetssannsynlighet	Menn	Kvinner	Forventet gjenv. levealder	Menn	Kvinner
20	0,0002	0,0001	20	68,6	72,4
40	0,0006	0,0004	40	47	50,6
60	0,0046	0,0031	60	26	29,4
80	0,0465	0,0318	80	9,3	11,6

Plassering av pensjonsmidlene	2019	2018
Aksjer	13,6 %	11,0 %
Obligasjoner	13,4 %	12,7 %
Pengemarkedsfond	16,5 %	11,8 %
Obl. anlegg	31,1 %	44,8 %
Eiendom	11,0 %	8,7 %
Annet	14,3 %	11,0 %
Sum	100 %	100 %

Bokført avkastning pensjonsmidler	3,4 %	2,7 %
Forventet premiebetaling ytelsespensjon neste år	6 283	4 458

Sensitivitetsanalyse

Tabellen nedenfor viser estimat for potensielle effekter ved en endring i visse forutsetninger for ytelsesbaserte pensjonsplaner i Norge. Estimaten er basert på fakta og omstendigheter pr. 31.12.2019. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

(Tall i hele i 1000)	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Økning i grunnbeløpet		Årlig regulering av pensjoner	
	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	62 712	86 941	76 252	70 582	72 353	74 312	84 876	68 634
Periodens netto pensjonskostnad	1 523	2 045	1 858	1 649	1 717	1 783	1 984	1 658

Risikovurdering

Gjennom ytelsesbasert ordning er banken påvirket av en rekke risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og framtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er beskrevet her:

Forventet levealder

Banken har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte i den ytelsesbaserte ordningen livet ut. Således vil en økning i forventet levealder blant medlemsmassen medføre en økt forpliktelse for banken.

Avkastningsrisiko

Banken blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, som vil medføre økt forpliktelse for banken, da avkastning på midlene ikke er tilstrekkelig for å innfri forpliktelsen.

Inflasjons- og lønnsvekstrisiko

Bankens pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for banken.

NOTE 35 ANSVARLIG LÅNEKAPITAL OG FONDSOBLIGASJON

2019	Balanse 31.12.2019	Emittert	Forfall/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2018
Endring i ansvarlig lånekapital klassifisert som gjeld					
Ansvarlig lånekapital	200 000				200 000
Påløpte renter	323			55	268
Sum ansvarlig lånekapital	200 323	0	0	55	200 268

2018

Endring i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner klassifisert som gjeld	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2017
Ansvarlig lånekapital	200 000	100 000	30 000		130 000
Fondsobligasjoner	-		100 000		100 000
Underkurs	-			131	-131
Påløpte renter	268			268	0
Virkelig verdjustering	-			-913	913
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	200 268	100 000	130 000	-514	230 782

Opptaksår	Betingelser	Forfall	Første forfall	Nominell verdi
Ansvarlig lån, tidbegrenset				
2016	3 mnd. NIBOR + 2,80 %	15.09.2026	15.09.2021	100 000
Sum nominell verdi ansvarlig lån				100 000

Ansvarlig lån, tidbegrenset

2018	3 mnd. NIBOR + 1,65 %	20.06.2028	20.06.2023	100 000
Sum nominell verdi ansvarlig lån				100 000

Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital

Fondsobligasjon som ikke tilfredstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32, er klassifisert som egenkapital.

Fondsobligasjon, evigvarende

2018	3 mnd. NIBOR + 3,50 %	IA	23.05.2023	100 000
Sum nominell verdi fondsobligasjon				100 000

NOTE 36 EGENKAPITAL

Egenkapitalbeveiseiernes andel av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkurs og utjevningfond. Utjevningfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemisjon. Øvrig egenkapital er sparebankens fond og annen egenkapital. Annen egenkapital inkludert fond for urealiserte gevinster med kr 96,6 millioner utgjør kr 142,5 millioner pr. 31.12.2019. Fondsobligasjon klassifisert som egenkapital utgjør kr 100,5 millioner pr. utgangen av 2019. Nevnte fondsobligasjon erstatter tidligere fondsobligasjon klassifisert som gjeld – det vises ellers note 35.

NOTE 37 BETINGEDE FORPLIKTELSER

Garantier	2019	2018
Betalingsgarantier	13 665	14 166
Kontraktsgarantier	53 289	47 671
Lånegarantier	114 173	124 555
Annet garantiansvar	7 305	9 777
Sum	188 431	196 168
Sikkerhetsstillelser – pantsettelse		
Norges Bank – bokført verdi obligasjoner	550 275	589 369

Obligasjonene er stillet som pant for D-lån i Norges Bank. Pr. 31.12.2019 hadde banken ikke trukket på D-lån i Norges Bank. Banken formidler valutilån gjennom DNB og Swedbank. Hovedregelen er at sikkerheter skal være i fast eiendom og ligge innenfor 60,0 % av takst. Samlet garantiansvar knyttet til valutilån var kr 57,2 millioner. Lånetilsagn til kunder utgjør kr 200,7 millioner pr. 31.12.2019.

LIKVIDITETSFORPLIKTELSE OVERFOR EIKA BOLIGKREDITT (EBK)

Jæren Sparebank er en av eierbankene i EBK. Alle eierbanker har en forpliktelse om å kjøpe OMF fra EBK, dersom EBK ikke har tilstrekkelig likviditet til å betale forfall knyttet til innlånsvirksomheten, herunder OMF, rentebetalinger, derivater mv. Den samlede kjøpsforpliktelsen for eierbankene er begrenset til EBK sitt likviditetsbehov for de kommende 12 måneder. Forpliktelsen er solidarisk mellom bankene, men begrenset oppad til en pro-rata andel for den enkelte bank. I den grad en eller flere banker misligholder sin forpliktelse til å kjøpe sin andel av OMF, er de øvrige eierbanker ansvarlig for å kjøpe OMF for et beløp inntil to ganger deres opprinnelige pro-rata andel. Den enkeltes bank pro-rata andel fastsettes kvartalsvis av EBK på bakgrunn av bankens andel av utlånsporteføljen i EBK. Pr. 31.12.2019 hadde banken ingen likviditetsforpliktelse overfor EBK.

NOTE 38 EGENKAPITALBEVIS OG EGENKAPITALBEVISEIERE

Eierandelskapital	2019	2018
Egenkapitalbeviskapital	123 313	123 313
- Egne egenkapitalbevis	-373	-474
Overkursfond, bokført verdi	425 285	425 285
Annen innskutt egenkapital	2 217	1 577
Utjevningfond	318 409	287 688

20 største eiere	Antall egenkapitalbevis	Andel %
Sparebankstiftinga Time og Hå	2 511 548	50,92 %
Sparebankstiftelsen Klepp	604 975	12,27 %
Sandnes Sparebank	210 000	4,26 %
Eika Egenkapitalbevis VPF	206 093	4,18 %
AF Capital Management AS	205 400	4,16 %
Espedal & Co AS	114 422	2,32 %
Salte Investering AS	100 000	2,03 %
Lamholmen Invest AS	70 000	1,42 %
Melesio Capital AS	60 000	1,22 %
Catilina Invest AS	60 000	1,22 %
Salt Value AS	49 533	1,00 %
Leif Magne Thu	37 586	0,76 %
Sportsmagasinet AS	31 850	0,65 %
Sandsolo Holding AS	23 900	0,48 %
Allumgården AS	22 500	0,46 %
Brynes Vel	16 805	0,34 %
Oddvar Salte	16 418	0,33 %
Pico AS	15 200	0,31 %
Bergen kommunale pensjonskasse	15 017	0,30 %
Jæren Sparebank	14 910	0,30 %
Sum 20 største	4 386 157	88,92 %
Sum øvrige eiere	546 366	11,08 %
Sum totalt	4 932 523	100 %

Egenkapitalbevisene er pålydende kr 25,-

Pr. 31.12.2019 var det 827 egenkapitalbevisiere.

Egenkapitalbevis eiet av medlemmer i forstandskapet, styret, administrerende banksjef og andre ledende ansatte pr. 31.12.2019.

Etternavn	Fornavn	Verv	Egenkapitalbevis
Øgaard	Jan	Forstandskapet	500
Lea	Elfin	Forstandskapet	679
Brunes	Marie	Forstandskapet	100
Nese	Aud Helene	Forstandskapet	400
Undheim	Oddvar	Forstandskapet	200
Siqveland	Gunnar	Forstandskapet	1 000
Mjøhus	Ole Kristian	Forstandskapet	763
Heskje	Inger Tove	Forstandskapet	383
Ueland	Liv-Anny Jonassen	Forstandskapet	763
Haver	Eirik	Forstandskapet	635
Haaland	Marie Bekkeheien	Forstandskapet	127
Kraggerud	Hilde	Forstandskapet	2 000
Goa	Magnar	Forstandskapet	400
Frøyland	Magnus	Forstandskapet	308
Kverneland	Ole Gabriel	Forstandskapet	1 000
Obrestad	Bodil	Forstandskapet	100
Bilstad	Tor Audun	Styret	5 883
Bergstad	Per	Styret	383
Haukali	Snorre	Styret	383
Storhaug	Marie	Styret	383
Undheim	Elin	Styret	383
Lende	Bjørn	Styret	383
Thysse	Liv Marit	Styret	2 500
Hustoft	Otto	Styret	763
Kvalvik	Rune	Styret	763
Johansen	Elena Zahl	Styret	63
Lie	Tor Egil	Administrerende banksjef	763
Stølsnes	Klas	Ledende ansatt	763
Fuglestad	Kjersti	Ledende ansatt	763
Flesjå	Frode	Ledende ansatt	735
Stangeland	Magne	Ledende ansatt	2 763
Wærsland	Ase Bente S.	Ledende ansatt	1 763

For egenkapitalbevis som er nevnt over er også egenkapitalbevis eiet av ektefelle, mindreårige barn eller foretak, der noen av disse har bestemmende innflytelse, medregnet.

NOTE 39 FORTJENESTE PR. EGENKAPITALBEVIS

	2019	2018
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis	4 932 523	4 932 523
Gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis, utvannet	4 932 523	4 932 523
Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	16,3	13,3

Egenkapitalbevisbrøken er 54,2 % pr. 31.12.2019. Egenkapitalbevisbrøken fremkommer ved å dele eierandelskapitalen (egenkapitalbeviskapital, overkursfond og utjevningfond) på summen av eierandelskapital og samfunnskapital (sparebankens fond). Resultat pr. egenkapitalbevis fremkommer ved å multiplisere årets resultat med egenkapitalbevisbrøken på 54,2 % og dividere dette resultat på antall egenkapitalbevis. Det blir utbetalt kr 10,00 i utbytte pr. egenkapitalbevis. Total utbetaling av kontantutbytte utgjør kr 49,3 millioner.

NOTE 40 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen 31. desember 2019 og frem til styrets endelige behandling av regnskapet 4. mars 2020.

NOTE 41 YTELSE TIL LEDENDE PERSONER

Banken la om pensjonsordningen med virkning fra 1. juli 2016. Omleggingen medførte overgang fra ytelsesbasert ordning til innskuddsbasert ordning. Banken skjermet ansatte som hadde 15 år eller mindre igjen til pensjonsalder og lot disse beholde tidligere ytelsesordning. Pensjonsalderen i banken er 70 år. Banken gir full kompensasjon til ansatte som går over til innskuddspensjon. Innskuddsordningen bygger på lovens maksimalsatser.

Ledergruppen inkludert adm. banksjef har samme pensjonsordning som gjelder generelt i banken. I tillegg har banken en førtidspensjonsavtale for nåværende adm. banksjef som trer i kraft ved fylte 65 år. Pensjonsytelsen utgjør 70 % av lønn ved fratredelsestidspunktet fram til 67 år, da han trer inn i den kollektive ordningen.

Adm.banksjef fratrer sin stilling i 2020. Det er utarbeidet en tilleggsavtale til førtidspensjonsavtalen som innebærer at adm.banksjef, utover tidligere inngått avtale, skal motta 50 % av differansen mellom 70 % av lønn ved fratredelse og den samlede pensjonsutbetaling han mottar årlig fra fylte 67 år fra folketrygden, AFP, bankens generelle ytelsespensjonsordning samt ulike fripoliser.

Det foreligger avtale om sluttvederlag for adm. banksjef, som innebærer at han ved fratreden besluttet av styret, er berettiget en kompensasjon tilsvarende 60 % av lønn ved fratreden frem til fylte 65 år, dog slik at kompensasjonen skal reduseres til 30 % dersom annet arbeid tas i perioden.

Under gitte betingelser er det en generell bonusordning i banken. Det ble i 2019 satt av kr 4,0 millioner i bonus til ansatte med utbetaling i 2020.

JÆREN SPAREBANK 2019	Samlede utgifter til lønn og annen godtgjørelse	Herav annen godtgjørelse	Pensjonskostnad	Opptjent rettighet ytelsespensjon	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse
Ledergruppen					
Tor Egil Lie, administrerende banksjef	1 846	181	249	2 381	4 000
Klas Stølsnes, banksjef økonomi og finans	1 287	37	198		1 500
June Kristin Lima, banksjef privatmarked - til 31.08.	919	31	145		
Kjersti Fuglestad, konst banksjef privatmarked - fra 01.09.	348	12	48		3 500
Ase Bente S. Wærslund, banksjef fellesfunksjoner og støtte	1 242	41	196	5 357	1 721
Frode Flesjå, banksjef bedriftsmarked	1 255	53	176		5 281
Magne Stangeland, banksjef risikostyring og compliance	1 201	50	195		4 875
Sum ledergruppen	8 098	406	1 207	7 738	20 876

JÆREN SPAREBANK 2018	Samlede utgifter til lønn og annen godtgjørelse	Herav annen godtgjørelse	Pensjonskostnad	Opptjent rettighet ytelsespensjon	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse
Ledergruppen					
Tor Egil Lie, administrerende banksjef	1 863	230	246	2 006	4 000
Klas Stølsnes, banksjef økonomi og finans	1 216	37	191		2 760
June Kristin Lima, banksjef privatmarked	1 324	57	226		5 339
Ase Bente S. Wærslund, banksjef fellesfunksjoner og støtte	1 220	47	192	4 705	1 834
Frode Flesjå, banksjef bedriftsmarked	1 229	53	167		5 428
Magne Stangeland, banksjef risikostyring og compliance	1 171	48	192		4 875
Sum ledergruppen	8 023	472	1 214	6 711	24 236

JÆREN SPAREBANK 2019	Honorar	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse
Samlet honorar til styret		
Per Bergstad, styreleder	215	
Tor Audun Bilstad, nestleder	120	
Elin Undheim	100	1 500
Marie Storhaug	100	1 500
Snorre Haukali	100	
Liv Marit Thyse	80	4 778
Rune Kvalvik	100	4 800
Turid Gauksås Bakker	25	2 623
Elena Zahl Johansen	15	4 936
Otto Hustoft	20	1 789
Bjørn Lende	30	2 477
Kate Mariann Lie	30	2 096
Sum styret	935	26 499

JÆREN SPAREBANK 2018	Honorar	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse
Samlet honorar til styret		
Per Bergstad, styreleder	211	
Tor Audun Bilstad, nestleder	120	
Bjørg Helen Osvoll Mæland	25	
Marie Storhaug	100	1 500
Snorre Haukali	100	
Turid Gauksås Bakker	100	2 491
Rune Kvalvik	92	4 800
Elena Zahl Johansen	22	4 815
Otto Hustoft	18	1 867
Liv Marit Thyse	18	4 913
Bjørn Lende	45	3 200
Elin Undheim	80	1 000
Kate Mariann Lie	15	2 147
Sum styret	946	26 733

JÆREN SPAREBANK 2019

	Honorar	Lån/kreditt/ sikkerhets- stillelse
Samlet honorar til forstanderskapet		
Oddvar Undheim, leder	35,0	800
Elfin Lea, nestleder	5,0	
Asbjørn Ueland	2,5	1 000
Jan Øgaard	5,0	
Kjellaug Heskja	2,5	
Ole Gabriel Kverneland	5,0	
Hanne Iren Bore	2,5	1 439
Anne Skasheim	5,0	11 491
Elisebet Rugland	2,5	
Øyvind Time	2,5	1 300
Anne Birgit Braut Langemyhr	5,0	3 000
Ole Kristian Mjølhus	5,0	2 673
Inger Tove Heskje	2,5	1 000
Eirik Haver	5,0	
Magnus Frøyland	5,0	1 792
Aud Helene Nese	5,0	
Marie Brunnes	5,0	
Grethe Karin Stangeland Høiland	5,0	
Tor Einar Magnus Tjåland	5,0	
Arnfinn Vigrestad	2,5	
Livar Bertelsen	5,0	500
Karl Stangeland	2,5	
Gunnar Siqveland	2,5	
Sum forstanderskapet	122,5	24 995

Snitt utbetalt i 2019 pr. medlem kr 5 326,-

JÆREN SPAREBANK 2018

	Honorar	Lån/kreditt/ sikkerhets- stillelse
Samlet honorar til forstanderskapet		
Oddvar Undheim, leder	28,8	800
Elfin Lea, nestleder	5,0	
Asbjørn Ueland	11,3	1 000
Jan Øgaard	5,0	
Kjellaug Heskja	2,5	
Harald Odland	5,0	
Hanne Iren Bore	5,0	1 650
Anne Skasheim	5,0	11 673
Elisebet Rugland	5,0	
Øyvind Time	5,0	500
Anne Birgit Braut Langemyhr	5,0	3 000
Ole Kristian Mjølhus	5,0	3 937
Inger Tove Heskje	2,5	1 000
Eirik Haver	5,0	
Marie Bekkeheien Haaland	5,0	1 420
Aud Helene Nese	2,5	
Marie Brunnes	5,0	
Grethe Karin Stangeland Høiland	2,5	
Tor Einar Magnus Tjåland	5,0	
Arnfinn Vigrestad	5,0	
Liv-Anny Jonassen Ueland	2,5	700
Gunnar Siqveland	2,5	
Sum forstanderskapet	125,1	25 680

Snitt utbetalt i 2018 pr. medlem kr 5 686,-

Lån til styret og forstanderskapets medlemmer er til ordinære kundevilkår.

Låntaker	Lån/kreditt/sikkerhetsstillelse	Vilkår
Ansatte	203 092	70 % av laveste rente til kunder

Alle ansatte har samme rentevilkår på lån/kreditter. Rentesubsidiering i forhold til normale lånevilkår til kunder utgjør ca. 1 242 TNOK.

NOTE 42 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Banken eier 40 % i Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS. Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS er dermed en nærstående part for banken. Det er ikke foretatt transaksjoner med Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS i 2019. Det vises til note 27.

Alternative resultatmål (APM-er)

Jæren Sparebank presenterer alternative resultatmål (APM-er) som gir nyttig informasjon for å supplere regnskapet. Målene er ikke definert i IFRS og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med andre selskapers resultatmål. APM-er er ikke ment å erstatte eller overskygge regnskapstallene, men er inkludert i vår rapportering for å gi innsikt og forståelse for Jæren Sparebank sin resultatoppnåelse. APM-ene representerer viktige måltall for hvordan ledelsen styrer aktivitetene i banken. Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke regnet som alternative resultatmål. Det samme gjelder for ikke-finansiell informasjon. Jæren Sparebank sine APM-er er presentert i kvartalsrapporter, presentasjoner samt årsrapport. Alle APM-er presenteres med sammenligningstall og skal brukes konsistent over tid.

Definisjoner av anvendte APM-er:

Egenkapitalavkastning før/etter skatt:

$(\text{Resultat før/etter skatt} / \text{dager i perioden} \times \text{dager i året}) / ((\text{Sum EK IB} + \text{sum EK UB}) / 2)$

Netto renter i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK):

$((\text{Netto renter} / \text{dager i perioden}) \times \text{dager i året}) / \text{GFK}$

Netto provisjoner i % av GFK:

$((\text{Netto provisjoner} / \text{dager i perioden}) \times \text{dager i året}) / \text{GFK}$

Driftskostnader i % av GFK:

$((\text{Driftskostnader} / \text{dager i perioden}) \times \text{dager i året}) / \text{GFK}$

Kostnadsandel:

$\text{Driftskostnader} / (\text{Netto renter} + \text{Netto provisjoner} + \text{Andre inntekter} + \text{Utbytter} + \text{Netto verdiendringer})$

Kostnadsandel (justert):

$\text{Driftskostnader} / (\text{Netto renter} + \text{Netto provisjoner} + \text{Andre inntekter} + \text{Utbytter})$

Kjernerdrift i % av risikovektet balanse:

$((\text{Resultat før utbytter, Netto verdiendringer, Engangsposter og Skatt} / \text{dager i perioden}) \times \text{dager i året}) / \text{UB bankens beregningsgrunnlag før forholdsmessig konsolidering}$

Resultat før skatt og tap pr. årsverk:

$\text{Resultat før skatt og tap} / \text{UB antall årsverk}$

Innskuddsdekning (uten Eika Boligkreditt (EBK)):

$\text{UB innskudd fra kunder} / \text{UB utlån brutto til kunder}$

Innskuddsdekning (med EBK):

$\text{UB innskudd fra kunder} / (\text{UB utlån brutto til kunder} + \text{UB volum via EBK})$

Overføringsgrad EBK:

$\text{UB utlån via EBK} / (\text{UB utlån via EBK} + \text{UB utlån brutto til PM-kunder})$

Egenkapitalbevisbrøk (EKB-brøk):

$(\text{EKB-kapital} - \text{Egne EKB} + \text{Overkurs} + \text{Utjevningsfond}) / (\text{EKB-kapital} - \text{Egne EKB} + \text{Overkurs} + \text{Sparebankens fond} + \text{Utjevningsfond})$

Resultat pr. EKB:

$(\text{Resultat etter skatt} \times \text{EKB-brøk}) / \text{Antall EKB}$

Bokført egenkapital pr. EKB:

$(\text{EKB-kapital} - \text{Egne EKB} + \text{Overkurs} + \text{Utjevningsfond} + (\text{Annen EK} + \text{Resultat etter skatt}) \times \text{EKB-brøk}) / \text{Antall EKB}$

Pris/Bokført egenkapital (P/B):

$\text{Børskurs} / \text{bokført egenkapital pr. EKB}$

Investorinformasjon

Egenkapitalbevis

Banken har utstedt 4 932 523 egenkapitalbevis. Eierandelskapitalen er på kr 122 940 250 fratrukket egenbeholdning og overkursfondet er på kr 425 284 821. I tillegg kommer utjevningfondet med kr 318 408 937 og annen innskutt egenkapital på kr 2 216 948.

Informasjon

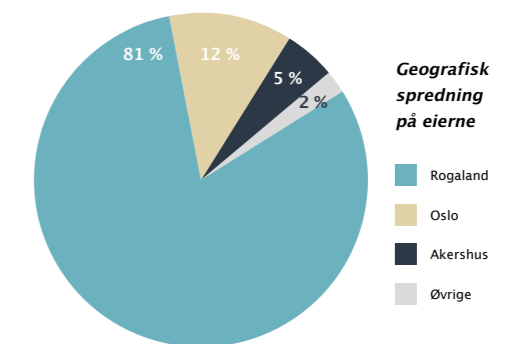
Banken har et mål om egenkapitalavkastning etter skatt på minimum 8,0 %. Jæren Sparebank har som mål å gi en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning. Banken legger til grunn at minimum 60 % av eierandelskapitalens (egenkapitalbevisernes) andel av resultatet vil kunne bli utbetalt i kontantutbytte. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser samt behovet for ren kjernekapital.

Kursutvikling og omsetning av JAEREN i 2018

Kursen pr. 31.12.2019 var kr 153. I løpet av 2019 har høyeste omsatte kurs vært kr 155 og laveste kurs har vært kr 131. Det er omsatt 124 895 egenkapitalbevis i 2019 mot 318 633 i 2018. Tabellen viser antall egenkapitalbevis som er omsatt i 2019 pr. måned og snittkursen pr. måned.

Geografisk spredning på eierne

Pr. 31.12.2019 var det 827 eiere. Diagrammet viser den geografiske fordelingen.

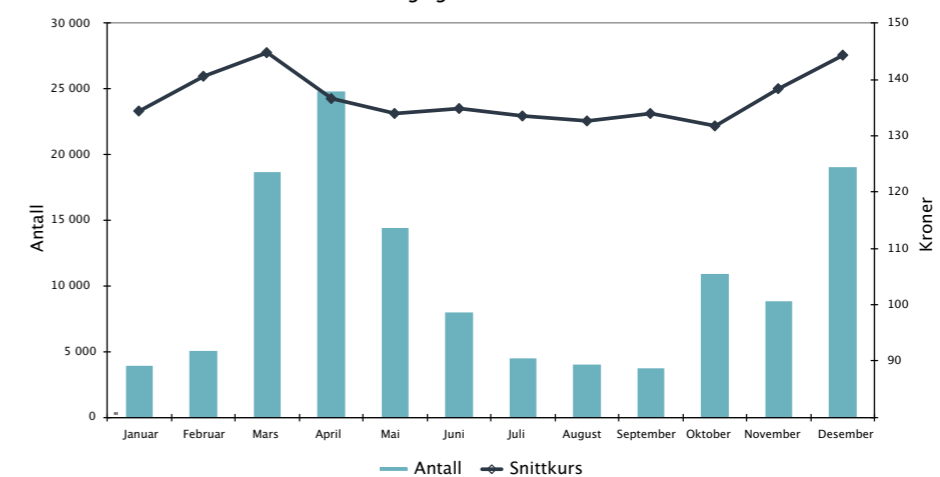

Utbytte og egenkapitalbevisbrøk

Styret har foreslått å utbetale kr 10 pr. egenkapitalbevis i utbytte. Dette tilsvarer en utdelingsgrad på ca. 61,0 %. Egenkapitalbevisbrøken for utbetaling er 54,2 %.

Effektiv avkastning for 2019 var positiv med 21,8 % mot en avkastning i fjor på 13,7 %. Effektiv avkastning regnes som kursendring og andel av overskudd i prosent av startkurs.

Jæren Sparebank egenkapitalbevis (JAEREN)
kursutvikling og volum 2019

Egenkapitalavkastning etter skatt.

Per Bergstad
Leder

Tor Audun Bilstad
Nestleder

Marie Storhaug

Snorre Haukali

Elin Undheim

Rune Kvalvik
Valgt av ansatte

Liv Marit Thyssen
Valgt av ansatte

Styret

Styret velges av forstanderskapet i banken og består av syv medlemmer. Samlet har styret betydelig kompetanse i styrearbeid og bankvirksomhet, og dessuten omfattende erfaring og bakgrunn fra næringsliv, jus, politikk og organisasjonsliv.

Per Bergstad – styreleder

Advokat og partner i Projure Advokatfirma AS hvor han også er styreleder. Bergstad er utdannet jurist, leder av Projure næringsrettsgruppe, og arbeider hovedsaklig med selskapsrett, kontraktsrett samt rådgivning knyttet til arv og formuesforhold/økonomisk oppgjør for ektefeller/samboere. Han var nestleder i Time Sparebank i perioden 2008–2014, har vært møtende vararepresentant i styret i Jæren Sparebank i 2015 og styreleder fra 2016. Bergstad har hatt flere styreverv og styrelederverv lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Bosatt på Bryne.

Tor Audun Bilstad – nestleder

Bonde med landbruks- og handelsutdannelse. Har vært med i mange bedrifts- og foreningsstyret lokalt og nasjonalt de siste 30 årene. Han har politisk erfaring fra kommunestyret og formannskapet i Klepp, hvor han også har vært varaordfører. Styremedlem og styreleder i Klepp Sparebank i perioden 2008–2014. Bosatt på Vik i Klepp.

Snorre Haukali

Advokat og partner i Kluge Advokatfirma AS. Spesialkompetanse innen selskapstransaksjoner, restrukturering, alminnelig selskapsrett, corporate governance, bank og finansiering samt kontraktsrett. Bred styreefaring og styremedlem i Klepp Sparebank i perioden 2010–2014. Bosatt i Stavanger.

Marie Storhaug

Marie Storhaug er sjef for Marketing and trading Dealhandling, globalt back-office for olje, gass og produkter i Equinor. Hun er utdannet siviløkonom med spesialisering innen regnskap. Storhaug har tidligere vært regnskapssjef for Råolje, våtgass og produkter samt for CFO Finans, forsikring og pensjon og leder for CFO kontantforvaltning i Equinor. Hun har styreefaring fra ulike foretak og organisasjoner samt politisk erfaring fra kommunestyret og formannskapet i Klepp kommune. Storhaug har vært styremedlem i Jæren Sparebank fra 2016. Storhaug bor på Klepp.

Elin Undheim

Økonomileder i Resq AS. Utdannet siviløkonom med ferdypning i organisasjons- og endringsledelse. Hun har tidligere arbeidet i Schlumberger Norge AS og Baker Hughes Norge AS hvor hun blant var leder for operasjonelle støttefunksjoner og var en del av ledergruppen. Undheim har deltatt i NHOs female future program med styrekompetanse på BI. Varamedlem til styret siden 2016, styremedlem fra 2018. Bosatt på Bryne.

Rune Kvalvik

Ansatt-representant som arbeider som bedriftsrådgiver. 3-årig bachelor i revisjon fra Høgskolen i Stavanger. Rådgiver i Time Sparebank 2006–2014, i Jæren Sparebank fra januar 2015. Bosatt på Bryne.

Liv Marit Thyssen

Ansatt-representant som er teamleder for bankservice på Klepp-kontoret. Ansatt i Klepp Sparebank 2002–2014, i Jæren Sparebank fra januar 2015. Høgskolekandidat i personaladministrasjon fra Høgskolen i Rogaland. Videreutdanning i personlig økonomi med jus fra BI. Bosatt på Tu.

Varamedlemmer

Bjørn Lende
Kate Mariann Lie
Otto Hustoft (valgt av ansatte)

Tillitsvalgte

FORSTANDERSKAP

Forstanderskapet skal sørge for at sparebanken virker etter sitt formål i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak jfr. § 3 i bankens vedtekter.

Valgt av kundene

Oddvar Undheim (leder)
Asbjørn Ueland
Hanne Irene Bore
Anne Skasheim
Øyvind Time
Elisebet Rugland
Jan Øgaard

Valgt av egenkapitalbeveiserne

Elfin Lea (nestleder i
forstanderskapet)
Arnfinn Vigrestad
Ole Gabriel Kverneland
Kjellaug Heskja
Grete Karin Stangeland Høiland
Magnus Tjåland
Aud Helene Nese
Marie Brunes

Valgt av ansatte

Anne Birgit Braut Langemyhr
Ole Kristian Mjølhus
Inger Tove Heskje
Eirik Haver
Magnus Frøyland

Varamedlemmer

Elisabeth Thompson
Sigmund Rolfsen
Livar Bertelsen
Liv Anny Ueland
Magnar Goa
Marie Bekkeheien Haaland

Karl Stangeland
Gunnar Siqveland
Bodil Obrestad
Hilde Kraggerud

Varamedlemmer

Kjell Hodne
Liv Anny Ueland
Magnar Goa

VALGKOMITÉ

Marie Brunes (leder)
Øyvind Time
Eirik Haver

Varamedlemmer

Elisebet Rugland
Grete Karin Stangeland Høiland
Ole Kristian Mjølhus

VALGKOMITÉ

EGENKAPITALBEVISEIERE

Trond Egil Sunde
Einar Refsnes
Margret Hagerup

Varamedlem

Reidun Ølberg

Samlet utlånsvekst inkludert veksten i Eika Boligkreditt.

2019 Board of Directors' Report

Introduction

Jæren Sparebank has completed its fifth year of business. The year can be characterised as a good one in terms of the organisation of the bank's business activities.

Annual profit

The profit for the year was NOK 195,090 before tax and NOK 153,788 after tax (amounts in whole thousands).

The financial statements are reported in accordance with IFRS (International Financial Reporting Standards). The annual financial statements have been submitted under the going concern assumption, an assumption that is in place given current equity. The Board is not aware of any major elements of uncertainty that could be of significance to the assessment of the bank's annual financial statements.

The Board is of the view that the annual report provides an accurate overview of the bank's assets and liabilities, financial position and financial result as of 31 December 2019.

All amounts in brackets apply to the corresponding period in 2018.

Net interest income

The bank's net interest income was NOK 248.3 million (NOK 217.5 million) – an increase of NOK 30.8 million from 2018. Measured as a percentage of the average total assets, interest income increased from 1.56% in 2018 to 1.72% in 2019. This is mainly due to the rising key policy rate, increased money market rates and lower credit markups. In 2019, the bank was able to issue new loans in the bond market with a premium that was slightly lower than the 3-month Nibor. Over the course of the year, the interest rate on lending increase slightly more than for rates on deposits. However, this increase was still less than the increase in the key policy rate.

Net commission and other income

Other income in 2019 totalled NOK 76.1 million (NOK 73.7 million). As a percentage of average total assets this was 0.53 (0.53). This is a net increase of NOK 2.4 million.

Commission income increased by NOK 3.9 million to NOK 84.0 million (NOK 80.1 million). Income from credit services (principally commission from Eika Boligkreditt) showed an increase of NOK 2.5 million. The margin on loans in Eika Boligkreditt was at a relatively low level at the beginning of 2019, while it exhibited a clear upward trend during 2019 – largely due to rising interest rates. Overall, payment services were somewhat higher in 2019 compared with 2018.

Other operating income fell to NOK 1.1 million (NOK 2.2 million). Commission expenses showed a slight upward trend in 2019 and amounted to NOK 8.9 million (NOK 8.6 million).

Net income from financial investments

2019 showed earnings of NOK 31.4 million (NOK 21.3 million). As a percentage of average total assets this was 0.22 (0.15). The reason for the increased income in 2019 is primarily due to higher dividends from Eika Gruppen and higher net changes in value to securities.

Operating expenses

The bank's operating expenses for 2019 were NOK 162.1 million (NOK 154.9 million). This is an increase of NOK 7.2 million. As a percentage of average total assets this was 1.12 (1.11). Costs in relation to income were 45.5% (49.6%). Adjusted for the one-off effect related to the closure of branches and removal of the cashier function, the cost ratio is 44.5%. We have a strong focus on continuously improving costs while also offering the correct level of service to our customers. The bank's objective is a cost ratio below 42.0%.

Personnel and administrative costs were NOK 131.3 million (NOK 123.3 million). Personnel costs increased by NOK 5.4 million compared with last year. Severance packages related to the closure of branches and the removal of over-the-counter services represent a significant part of this increase.

Losses, provisions for losses, credit risk

Net losses on loans were NOK 1.3 million (NOK 0.7 million). Group write-downs (step 1 + 2) remained at a reasonably stable level during the year and totalled NOK 9.0 million at the end of the year. This was 0.08% in relation to gross lending at the end of the year.

Gross non-performing commitments amounted to NOK 51.0 million (NOK 33.5 million). Doubtful (not non-performing) commitments amounted to NOK 46.8 million (NOK 56.1 million). The combined total of non-performing and doubtful commitments increased from NOK 89.6 million to NOK 97.8 million. Total individual write-downs amounted to NOK 18.6 million (NOK 22.0 million).

At the end of each quarter, the bank conducts a detailed review of the lending portfolio to detect loss indicators and assess the possible need for write-downs. Discretionary assessments are made of the bank's assessments of the amounts for write-downs and provisions, both for individual loans and groups of loans. This assessment relates both to the probability of default and loss due to default.

Allocation of profit (amounts in NOK 1,000)

The Board proposes the following allocation of the profit after tax of NOK 153,788:

Transferred to savings bank fund	68,134
Transferred to equalisation reserve	31,306
Cash dividend equity certificates	49,325
Interest subordinated bond capital	5,023
Total allocated	153,788

The bank's total assets and business capital

The bank's total assets at the end of 2019 amounted to NOK 14.5 billion. Total assets have increased by NOK 450.2 million in the past 12 months – equivalent to an increase of 3.2%. The bank's business capital at the end of 2019 was NOK 19.6 billion. Business capital has increased by NOK 681.1 million in the past 12 months – equivalent to an increase of 3.6%. The business capital consists of the bank's total assets, in addition to transferred volumes in Eika Boligkreditt.

Loans

Total gross lending on the balance sheet increased by NOK 171.5 million to NOK 12.0 billion during the year. This is an increase of 1.4%. When including Eika Boligkreditt, gross lending increased by 2.4% to NOK 17.1 billion. The lending growth for Eika Boligkreditt alone was 4.7% in 2019. Gross lending for the retail market increased by NOK 147.2 million to NOK 8.1 billion during the year. This is an increase of 1.8%. When including Eika Boligkreditt, lending in the retail market increased by NOK 378.1 million – equivalent to 2.9%. Gross lending to the corporate market increased moderately by 0.6% to NOK 3.8 billion.

Lending at Eika Boligkreditt

The transferred volume in Eika Boligkreditt amounted to NOK 5,105.4 million at the end of 2019. The volume increased by NOK 230.9 million during 2019 – equivalent to 4.7%. Eika Boligkreditt is a stable and important source of funding for the bank. Eika Boligkreditt has access to more affordable funding with longer terms than we are able to obtain as a local savings bank. The transfer ratio to Eika Boligkreditt at the end of 2019 was 38.5% – an increase compared with 37.9% the year before.

Deposits

Deposits from customers increased by NOK 579.5 million to NOK 9.2 billion during the year. This is an increase of 6.7%. Deposits from the retail market increased by 5.4% to NOK 6.4 billion, while deposits from commerce and industry increased by 10.0% to NOK 2.8 billion. We continue to see good stability for deposits, despite a continued relatively low level of interest rates.

The deposit-to-loan ratio at the end of the year was 76.8% (73.0%). The deposit-to-loan ratio within the retail market was 78.8% (76.2%), while coverage within the corporate market was 72.8% (66.6%). The deposit-to-loan ratio including volume transferred to Eika Boligkreditt was 53.8% (51.7%). The bank's long-term objective is a minimum deposit-to-loan ratio of 70.0%. Taking into account the transferred volume in Eika Boligkreditt, the minimum deposit-to-loan ratio must be 50.0%. The deposit spread is assessed to be good – with relatively few large customer deposits in the portfolio.

Credit risk

The Board generally considers the risk of losses on loans and guarantees for retail and agricultural customers to be low. The credit risk for the bank's other business commitments is primarily in the low and moderate risk

groups, while the risk is higher for the doubtful and non-performing commitments. For these commitments, which have indications of loss, individual write-downs are made based on a specific assessment.

Liquidity risk

Liquidity risk is the risk of there being inadequate liquidity to be able to meet obligations upon maturity. The bank has a low to moderate liquidity risk. The market for external funding is being actively worked on so as to ensure that sufficient funding is always available.

Relief of home loans for Eika Boligkreditt over the course of 2019 has increased by NOK 230.9 million to NOK 5,105.4 million. The increase during the year was 4.7%. The bank considers its liquidity situation to be good in relation to the maturity structure in the short and long terms.

Capital adequacy

The bank's book equity at the end of the year amounted to NOK 1,887.9 million. Of this, the ownership capital and share premium account totalled NOK 548.2 million.

Net subordinated capital was NOK 1,670.1 million. The bank's core tier 1 capital adequacy at the end of 2019 was 18.6% (16.9%). Tier 1 capital adequacy was 20.0% (18.2%) while the bank's capital adequacy was 22.7% (20.9%). Core tier 1 capital adequacy taking into account proportionate consolidation in the cooperative group is calculated as 17.9% (16.2%) at the end of the year. The figures have taken into account the annual profit. Quantitative lending growth was highest within the retail market – where the weighting is at a lower level compared with the corporate market. The introduction of the SME discount as at 31 December 2019 reduces the calculation basis in isolation by NOK 522.0 million and improves the core tier 1 capital by approximately 1.2%. The leverage ratio (LR) was 9.8% at the end of the year.

At the beginning of 2020, the regulatory requirements (including capital conservation buffer, systemic risk buffer and counter-cyclical buffer) were 12.5% for core tier 1 capital, 14.0% for tier 1 capital, and 16.0% for capital adequacy. The bank also has a Pillar 2 requirement of 2.2%, which makes the minimum capital requirement for core tier 1 capital 14.7%. The bank satisfies these requirements by a good margin, which contributes to establishing a good basis for the continued growth and development of the bank in the coming years.

The bank is governed by the rules pertaining to capital adequacy in the Financial Institutions Act with associated regulations. Compliance with the minimum capital adequacy requirements is a condition for the bank's business activities and therefore of vital importance to the day-to-day operation of the business. The bank has an internal minimum target for core tier 1 capital adequacy of 16.0%.

Earnings per equity certificate amounted to NOK 16.30 in 2019, up from NOK 13.30 in 2018. The Board proposes paying a cash dividend of NOK 10.00 per equity certificate,

which is equivalent to a distribution ratio of approximately 61%. The total cash dividend is NOK 49.3 million. The corresponding distribution ratio in the previous year was approximately 56%. The cash dividend was therefore NOK 37.0 million, equivalent to NOK 7.50 per equity certificate.

Based on the market price at year-end (NOK 153.00), this means a dividend of NOK 10.00, which constitutes a direct return of approximately 6.5%. By comparison, the direct return in 2018 was approximately 5.4%.

The bank finds that a minimum of 60% of the ownership capital's (equity certificate owners') share of the profit may be paid out as a cash dividend. When determining the dividend, consideration is given to the expected profit trend in a normalised market situation, external framework conditions and the need for core tier 1 capital. Adjusted for the dividend, the bank's equity certificates increased by 16.0% during 2019 and ended at a price equivalent to NOK 153.00 per equity certificate. The market capitalisation at the end of the previous year was NOK 755 million and the price/book equity ratio was 0.78. The number of equity certificates issued was 4,932,523.

The long-term objective for the bank's return on equity after tax is a minimum of 8.0%. The annual profit after tax is equivalent to a return on equity after tax of 8.5%. This is an increase of 7.3% compared with the previous year.

Outlook

In 2019, the Norwegian economy was boosted by strong growth in oil investments, but there are signs that a shift is on the horizon. There is an expectation of reduced growth in investments and consumption going forward, which will contribute to lower economic growth in Norway. Stabilisation of the interest rates are expected during 2020. There are signals indicating that the peak in interest rates has been reached in this cycle.

There is still considered to be strong competition in both the retail market and corporate market. On the business side, we note price competition both in agriculture and in general commerce and industry.

The bank is in a good position in terms of the market, liquidity and capital adequacy. The Board expects ongoing good earnings in the underlying operations in the future. This provides a good basis on which to further develop the bank's position as the local bank for Jæren into 2020.

Thanks

To conclude, the Board would like to express its thanks to all employees and representatives for their valuable contribution and successful cooperation throughout 2019. During the year a good basis was established on which to further develop the bank as a strong and visible local bank for Jæren. The Board would also like to thank all of our customers and other partners for the loyalty they have shown the bank during the past year.

Bryne, 4 March 2020

The Board of Jæren Sparebank

Per Bergstad

Per Bergstad
Chair

Tor Audun Bilstad

Tor Audun Bilstad
Deputy Chair

Elin Undheim

Elin Undheim
Board Member

Marie Storhaug

Marie Storhaug
Board Member

Snorre Haukali

Snorre Haukali
Board Member

Liv Marit Thyse

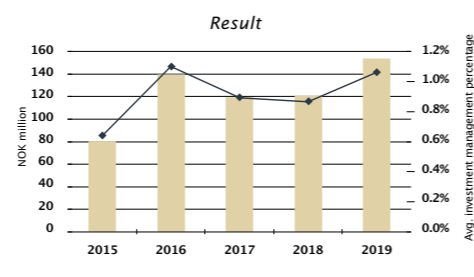
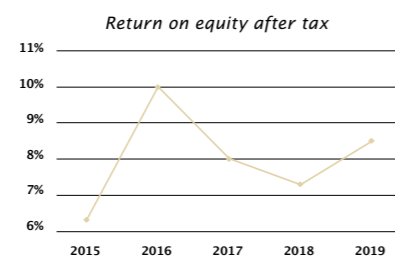
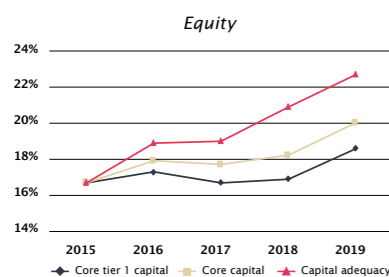
Liv Marit Thyse
Board Member

Rune Kvalvik

Rune Kvalvik
Board Member

Tor Egil Lie

Tor Egil Lie
Managing Bank Director

KEY FIGURES

PERFORMANCE SUMMARY

NOK in thousands and % of total assets	2019		2018		2017		2016		2015	
	Amount	in %	Amount	in %	Amount	in %	Amount	in %	Amount	in %
Net interest and credit commission income	248 337	1.72	217 489	1.56	210 334	1.57	198 618	1.56	191 255	1.52
Total operating income	107 546	0.74	95 006	0.68	110 012	0.82	112 596	0.89	94 881	0.76
Total operating expenses	162 070	1.12	154 913	1.11	157 327	1.18	124 748	0.98	174 844	1.39
Operating profit before losses	193 813	1.34	157 582	1.13	163 019	1.22	186 466	1.47	111 292	0.89
Net losses	-1 277	-0.01	650	0.00	11 086	0.08	9 153	0.07	7 289	0.06
Gains/losses on fixed assets	-	-	-	-	-	-	-	-	1 212	0.01
Profit from ordinary operations before tax	195 090	1.35	156 932	1.12	151 933	1.14	177 313	1.39	105 216	0.84
Tax on ordinary profit	41 303	0.29	36 055	0.26	32 400	0.24	37 489	0.29	24 610	0.20
Profit from ordinary operations after tax	153 788	1.06	120 877	0.87	119 533	0.89	139 823	1.10	80 606	0.64

Extracts from the balance

NOK in millions	2019	2018	2017	2016	2015
Cash and bank deposits	730.4	488	547	258	417
Net lending	11 944	11 768	11 412	11 066	10 372
Certificates and bonds	1 164	1 139	1 118	1 109	1 124
Shares, units, other interest bearing securities	552	534	470	465	432
- of which money market funds	0	0	0	0	0
Income from customers	9 195	8 615	8 505	8 332	8 244
Debt securities	3 090	3 283	3 238	2 843	2 531
Equity	1 888	1 768	1 527	1 460	1 337
Total assets	14 515	14 033	13 675	13 041	12 513

KEY RATIOS

Developments during the last 12 months	2019	2018	2017	2016	2015
- Assets	3.4 %	2.6 %	4.9 %	4.2 %	-1.1 %
- Lending gross	1.4 %	2.9 %	3.2 %	6.6 %	1.2 %
- Deposits	6.7 %	1.3 %	2.1 %	1.1 %	1.2 %
Capital adequacy	22.7 %	20.9 %	19.0 %	18.9 %	16.7 %
Core capital	20.0 %	18.2 %	17.7 %	17.9 %	16.7 %
Core tier 1 capital	18.6 %	16.9 %	16.7 %	17.3 %	16.7 %
Return on equity before tax	10.8 %	9.5 %	10.2 %	12.8 %	8.3 %
Return on equity after tax	8.5 %	7.3 %	8.0 %	10.1 %	6.3 %
Costs as a % of total income	45.5 %	49.6 %	49.1 %	40.1 %	61.1 %
Costs as a % of total income excl. gains/losses	46.0 %	49.7 %	51.9 %	43.0 %	61.9 %
Average total assets (NOK in millions)	14 471 kr	13 955 NOK	13 384 NOK	12 716 NOK	12 566 NOK
Non-performing commitments as a % of gr. lending	0.4 %	0.3 %	0.2 %	0.4 %	0.1 %
Doubtful commitments as a % of gr. lending	0.4 %	0.5 %	0.6 %	0.3 %	0.5 %
Number of full-time equivalents	76	82	82	83	91

Equity capital certificates

	2019	2018	2017	2016	2015
Equity capital certificate proportion	52.8 %	54.2 %	55.2 %	56.1 %	57.1 %
Market price	153.0 NOK	139.0 NOK	134.0 NOK	114.5 NOK	98.0 NOK
Market capitalisation (NOK in millions)	755.0 NOK	686.0 NOK	661.0 NOK	565.0 NOK	483.0 NOK
Book equity per equity capital certificate	196.0 NOK	187.0 NOK	174.0 NOK	169.0 NOK	145.0 NOK
Profit per equity capital certificate	16.3 NOK	13.3 NOK	13.6 NOK	16.2 NOK	9.4 NOK
Dividend per equity capital certificate	10.00 NOK	7.50 NOK	6.00 NOK	6.00 NOK	3.00 NOK
Price/Profit per equity capital certificate	9.4	10.5	9.9	7.1	10.4
Price/book equity	0.78	0.75	0.77	0.68	0.68

Income statement

<i>(NOK in thousands)</i>	Note	2019	2018
Total interest income on assets measured at fair value	16	25 933	20 536
Total interest income on assets measured at amortised cost	16	414 699	351 109
Total interest expenses	16	192 295	154 156
Net interest income		248 337	217 489
Commission income etc.	17	83 963	80 086
Commission expenses etc.:	17	-8 899	-8 608
Other operating income	17	1 052	2 238
Net commission and other income		76 117	73 716
Dividends	17	27 771	20 299
Result from investments according to equity method	17, 27	167	346
Net charge in fair value of financial instruments through profit	17	3 491	645
Net income from financial investments		31 429	21 290
Personnel costs and administration expenses	18, 34, 41	131 305	123 330
Depreciation and impairment of property, plant and equipment	28	10 702	8 197
Other operating expenses	19	20 063	23 386
Total operating expenses before losses and write-downs		162 070	154 913
Operating profit before losses and write-downs		193 813	157 582
Write-downs and losses on loans	10	-1 277	650
Operating profit after losses and write-downs		195 090	156 932
Income tax expenses	20	41 303	36 055
Operating profit after tax		153 788	120 877
Comprehensive income accounting			
Actuarial gains/(losses) on defined benefit plans	34	-2 330	-1 830
Income tax effect on actuarial gains/(losses) on defined benefit plans		582	457
Value adjustment of shares measured at fair value through other comprehensive income	25	9 922	39 063
Items not to be reclassified to profit or loss in subsequent periods		8 175	37 691
Total income		161 962	158 568
Earnings/diluted earnings per ECC (adjusted for negative goodwill)	39	16,3	13,3

Balance sheet

<i>Assets (NOK in thousands)</i>	Note	2019	2018
Cash and receivables with central banks	21, 22	80 829	84 159
Loans and receivables with credit institutions	21, 22	649 595	403 948
Lending to customers amortised cost	7-10, 21, 22	11 854 136	11 665 507
Lending to customers at fair value	7-10, 21, 23	89 523	102 392
Certificates and bonds	21, 23, 24	1 164 126	1 138 571
Shares and fund units	21, 23, 25	17 555	32 668
Financial instruments with change in value through other comprehensive income	21, 23, 25	534 782	501 149
Financial derivatives	21, 23, 26	65	41
Ownership interests in associates	27	6 234	6 401
Intangible assets	28	22 628	27 164
Tangible fixed assets	28	47 334	28 664
Assets held for sale	29	28 201	28 425
Other assets		248	569
Advance payments and earned income		19 251	13 002
TOTAL ASSETS		14 514 508	14 032 661
Liabilities to credit institutions	21, 22, 30	20 903	71 405
Deposits from customers	21, 22, 31	9 194 517	8 615 063
Liabilities for securities	21, 22, 32	3 089 803	3 283 450
Financial derivatives	21, 23, 26	1 911	3 429
Other liabilities	33	20 372	24 008
Current taxes	20	46 200	35 674
Accrued costs and income paid in advance		15 879	10 033
Deferred income tax	20	8 199	13 754
Provisions for pension commitments	34	5 101	6 783
Liabilities associated with the right to use assets	28	22 260	-
Other provisions		1 177	1 223
Subordinated loan capital	21, 22, 35	200 323	200 268
Total liabilities		12 626 645	12 265 090
Equity capital certificate capital	38	123 313	123 313
Own equity capital certificates		-373	-474
Share premium	38	425 285	425 285
Hybrid capital	35	100 543	100 504
Other paid-in capital		2 217	1 577
Total paid-in capital		650 985	650 205
Equalisation reserve		318 409	287 688
Savings bank fund		775 935	708 237
Other equity		142 534	121 441
Total retained earnings	36	1 236 878	1 117 366
Total equity		1 887 863	1 767 571
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		14 514 508	14 032 661

Statement of equity movements

(NOK in thousands)	Equity capital certificates	Own equity capital certificates	Share premium fund	Second injected equity capital	Equalisation reserve fund	Other equity capital*	Spare-bank-en's fund	Hybrid kapital	Total equity capital
Total equity as at 01.01.18	123 313	-525	425 285	826	258 712	77 665	654 755	-	1 540 031
Dividends and gifts paid	-	-	-	-	3	-29 595	-	-	-29 592
Own equity capital certificates	-	51	-	751	-	-622	-	-	180
Issuance of new hybrid capital	-	-	-	-	-	-	-	100 000	100 000
Interest paid on hybrid capital	-	-	-	-	-	-	-	-2 323	-2 323
Tax on interest on hybrid capital	-	-	-	-	-	-	-	707	707
Results 2018	-	-	-	-	28 973	73 993	53 482	2 120	158 568
Total equity as at 31.12.18	123 313	-474	425 285	1 577	287 688	121 441	708 237	100 504	1 767 571
Result for the period	-	-	-	-	31 272	49 325	68 167	5 023	153 788
Actuarial gains and losses on defined benefit pensions through profit or loss	-	-	-	-	-947	-	-800	-	-1 747
Value adjustment for shares measured at actual value above expanded result	-	-	-	-	393	9 198	332	-	9 922
Total result for the period	-	-	-	-	30 718	58 523	67 698	5 023	161 962
Own equity capital certificates	-	101	-	640	-	-436	-	-	305
Tax on interest on hybrid capital	-	-	-	-	-	-	-	-4 984	-4 984
Dividend and gifts	-	-	-	-	3	-36 994	-	-	-36 991
Total equity as at 31.12.19	123 313	-373	425 285	2 217	318 409	142 534	775 935	100 543	1 887 863
Fund for unrealised gains		96 556							
Transactions of own equity capital certificates		-3 347							
Dividend		49 325							
*Other equity as at 31.12.19		142 534							
Financial assets measured at actual value above expanded result as at 01.01.19		87 358							
Value adjustment for financial assets measured at actual value above expanded result		9 198							
Financial assets measured at actual value above expanded result as at 31.12.19		96 556							

Cash flow

(NOK in thousands)	2019	2018
Cash flow from operating activities		
Interest, commissions and fees received from customers	493 216	439 825
Interest payments	-103 379	-79 994
Interest payments on other loans/securities	-100 892	-94 567
Interest received from other loans/securities	31 379	22 949
Dividends received	17 478	-
Other income received	27 771	20 299
Payment for operation	2 566	3 964
Taxes	-158 799	-155 057
Payment of gifts from profits	-35 750	-29 501
Net cash flow from operating activities	173 591	127 919
Cash flow from investment activities		
Purchase of shares and units in other companies	-50 655	-33 004
Sale of shares and units in other companies	27 591	3 648
Payments received for interest bearing securities transactions	334	1 070
Payments for interest bearing securities transactions	-27 000	-22 934
Purchase of property, plant and equipment etc.	-323	-512
Net cash flow from investment activities	-50 054	-51 732
Cash flow from financing activities		
Net placements/debt in credit institutions	-296 149	62 932
Receipts from claims previously written off	213	48
Net receipts/payments of repayment loans and credit to customers	-176 393	-328 032
Net receipts/payments of deposits from customers	579 455	110 029
Payments received on the issuance of subordinated loan capital and subordinated bonds	-	200 000
Payments made on the discharge of subordinated loan capital and subordinated bonds	-	-130 000
Payments from the issuance of certificate/bond debt	540 000	620 000
Payments for the discharge of certificates or bonds	-737 000	-581 000
Dividends paid	-36 994	-29 595
Net cash flow from investment activities	-126 868	-75 618
Net cash flow for the period	-3 330	569
Cash and cash equivalents at the start of the period	84 159	83 590
Cash and cash equivalents at the end of the period	80 829	84 159

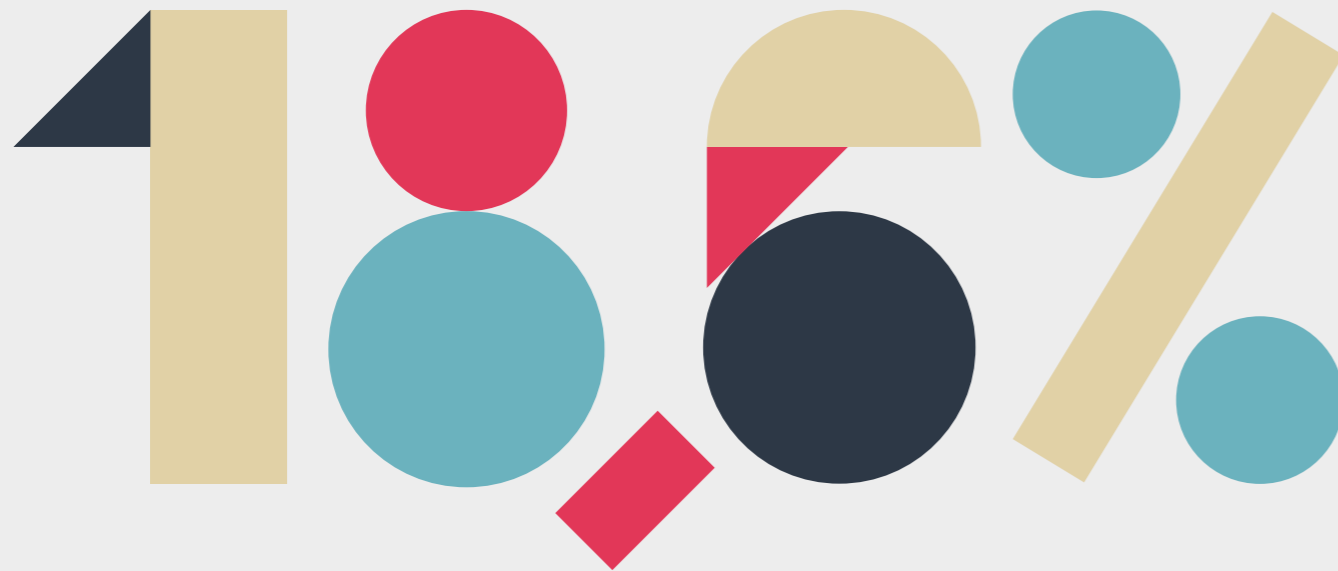
Profit and loss per segment

	2019				2018			
	Pr. consumer	Corporate	Undistri- buted	Total	Pr. consumer	Corporate	Undistri- buted	Total
Net interest income	146 942	106 866	(5 471)	248 337	117 881	97 757	1 851	217 489
Net commission income	58 227	16 838		75 065	56 780	14 697		71 478
Dividends and income from securities			27 938	27 938			20 645	20 645
Net changes in value on financial instruments at fair value through profit or loss			3 491	3 491			645	645
Other income	139	913		1 052	334	948	957	2 238
Total other operating income	58 366	17 751	31 429	107 546	57 114	15 645	22 247	95 006
Payroll/personnel costs	29 950	12 422	40 607	82 979	31 822	11 435	33 088	76 346
Administrative costs	1 662	845	45 819	48 326	2 100	826	44 059	46 984
Other operating expenses, including depreciation	3 185	507	27 073	30 765	3 045	428	28 111	31 583
Total operating expense	34 797	13 774	113 499	162 070	36 967	12 688	105 258	154 913
Profit before losses	170 511	110 842	(87 540)	193 813	138 029	100 713	(81 160)	157 582
Losses on loans	(1 030)	(246)		(1 277)	4 090	(3 439)		650
Profit before tax	171 542	111 088	-87 540	195 090	133 939	104 153	-81 160	156 932
Deposits and lending by segment								
Gross lending	8 150 397	3 819 963		11 970 361	8 008 265	3 790 601		11 798 866
Write-downs in step 3	4 977	13 381		18 358	7 916	14 074		21 990
Write-downs in step 1+2	4 133	4 210		8 343	4 202	4 775		8 977
Net lending	8 141 287	3 802 372		11 943 659	7 996 147	3 771 752		11 767 899
Other assets			2 570 849	2 570 849			2 264 762	2 264 762
Total assets	8 141 287	3 802 372	2 570 849	14 514 508	7 996 147	3 771 752	2 264 762	14 032 661
Deposits	6 412 905	2 781 612		9 194 517	6 086 664	2 528 399		8 615 063
Other equity and liabilities			5 319 991	5 319 991			5 417 598	5 417 598
Total equity and liabilities	6 412 905	2 781 612	5 319 991	14 514 508	6 086 664	2 528 399	5 417 598	14 032 661

Equity and subordinated capital

	31.12.19	31.12.18
Equity and subordinated capital (NOK in thousands)	31.12.19	31.12.18
Savings bank fund	775 935	708 237
Equity capital certificate capital	123 313	123 313
Own equity capital certificates	-373	-474
Share premium account	425 285	425 285
Other equity	144 751	123 018
Equalisation reserve	318 409	287 688
Total equity capital	1 787 320	1 667 067
Dividends	-49 325	-36 994
-Intangible assets/deferred tax asset	-16 971	-20 373
-Allowance for assets at fair value	-1 273	-1 277
-Subordinate capital in other financial institutions	-349 645	-331 587
Transitional adjustments		
Total Core tier 1 capital	1 370 105	1 276 836
Perpetual capital bonds	100 000	100 000
Total core capital	1 470 105	1 376 836
Subordinated loan capital	200 000	200 000
Total supplementary capital	200 000	200 000
Net subordinated capital	1 670 105	1 576 836
Risk weighted capital	31.12.19	31.12.18
Credit risk - standard method	6 790 801	7 016 918
Operating risk	560 223	544 483
Cva-addition	504	1 251
Total calculation basis	7 351 528	7 562 651
Capital adequacy	22,7%	20,9%
Core capital adequacy	20,0%	18,2%
Core tier 1 capital adequacy	18,6%	16,9%
Proportionate consolidation of companies in the cooperative group (EBK and Eika Gruppen)		
Capital adequacy	21,9%	20,3%
Core capital adequacy	19,3%	17,7%
Core tier 1 capital adequacy	17,9%	16,2%
Core tier 1 capital adequacy	9 503 560	9 793 485

Sector/industry	LENDING			
	31.12.19	Distribution	31.12.18	Distribution
Private consumer	8 150 397	68.1%	8 008 265	67.9%
Public sector	-	0.0%	-	0.0%
Primary industry	2 250 492	18.8%	2 257 435	19.1%
Industry	43 390	0.4%	48 063	0.4%
Building and construction	372 831	3.1%	379 462	3.2%
Wholesale and retail trade	76 584	0.6%	103 463	0.9%
Finance and property management	956 982	8.0%	886 390	7.5%
Private services	79 864	0.7%	73 924	0.6%
Transport/communication	39 821	0.3%	41 865	0.4%
Total	11 970 361	100.0%	11 798 866	100.0%

Ren kjernekapitaldekning ved årsskiftet.

ÅRSREGNSKAPET FOR PERIODEN 01.01-31.12.2019 FOR JÆREN SPAREBANK

Erklæring i henhold til verdipapirhandelloven § 5-6

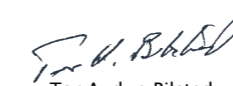
Vi bekrefter at bankens årsregnskap for perioden 2019 etter vår beste overbevisning er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av bankens eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

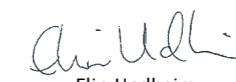
Årsberetningen gir en rettviseende oversikt over opplysninger nevnt i Vphl. § 5-6, 4. ledd:

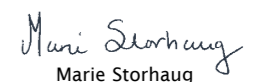
- Oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet.
- Beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode.
- Beskrivelse av nærstående vesentlige transaksjoner.

Bryne, 4. mars 2020
Styret i Jæren Sparebank

Per Bergstad
Styreleder

Tor Audun Bilstad
Nestleder

Elin Undheim
Styremedlem

Marie Storhaug
Styremedlem

Snorre Haukali
Styremedlem

Liv Marit Thysse
Styremedlem

Rune Kvalvik
Styremedlem

Tor Egil Lie
Adm. banksjef

Til forstandskapet i Jæren Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Jæren Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvise bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Beskrivelse av sentrale forhold	Hvordan vår revisjon adresserte sentrale forhold
<i>IT SYSTEMER OG KONTROLLER RELEVANT FOR FINANSIELL RAPPORTERING</i>	
<p>Jæren Sparebanks IT-systemer er helt sentrale for regnskapsføringen og rapporteringen av gjennomførte transaksjoner, for å fremskaffe grunnlag for viktige estimater og beregninger, og for å fremskaffe relevant tilleggsinformasjon. IT-systemene er standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktet til tjenesteleverandører.</p> <p>Det vises til nærmere beskrivelse om forvaltning og drift av IT-systemene i Jæren Sparebank, se note 6 i årsregnskapet.</p> <p>God styring og kontroll med IT-systemene både i Jæren Sparebank og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansiell rapportering og er derfor et sentralt forhold i revisjonen.</p>	<p>Jæren Sparebank har etablert en overordnet styringsmodell og kontrollaktiviteter knyttet til sine IT-systemer. Vi har opparbeidet oss en forståelse for Jæren Sparebanks overordnede styringsmodell for IT-systemene som er relevant for den finansielle rapporteringen.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter relevant for den finansielle rapporteringen som er knyttet til IT-drift, endringshåndtering og informasjonssikkerhet. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden. Vi vurderte tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapport) fra en av Jæren Sparebanks tjenesteleverandører med hensyn til om denne hadde tilfredsstillende internkontroll på IT-områder som kan ha betydning for Jæren Sparebanks finansielle rapportering. Vi vurderte også tredjepartsbekreftelse (Avtalte kontrollhandlinger) knyttet til tjenesteleverandøren med hensyn til om utvalgte automatiserte kontrollaktiviteter i IT-systemene, herunder blant annet beregning av renter og gebyrer, og systemgenererte rapporter var tilfredsstillende utformet og om de hadde fungert i perioden.</p> <p>Vi benyttet egne IT-spesialister i arbeidet med å forstå den overordnede styringsmodellen for IT-systemer og i vurderingen og testingen av kontrollaktivitetene knyttet til IT-systemer.</p>
<i>NEDSKRIVING FOR FORVENTET TAP PÅ UTLÅN TIL BEDRIFTSMARKEDET</i>	
<p>Jæren Sparebank har utlån til bedriftsmarkedet, se note 7 og 10 for en omtale av kredittrisiko og nedskrivninger på utlån og garantier.</p> <p>Banken har implementert IFRS 9, og modellene for beregning av tap er endret fra tap knyttet til objektive bevis for at en tapshendelse har intruffet til forventede tap.</p> <p>Jæren Sparebank har foretatt en vurdering av behovet for nedskrivninger på utlånene per</p>	<p>Jæren Sparebank har etablert ulike kontrollaktiviteter knyttet til nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet.</p> <p>Vi rimelighetsvurderte nedskrivningene og endringene i nedskrivningene gjennom året, og innhentet og vurderte Jæren Sparebanks begrunnelse for endringene.</p> <p>Vi vurderte og testet utformingen av utvalgte kontrollaktiviteter knyttet til individuelle</p>

<p>31.12.2019. Det er knyttet betydelig skjønn til bankens vurderinger av størrelsen på nedskrivningene innen bedriftsmarkedet.</p>	<p>nedskrivninger på tapsutsatte utlån. Kontrollaktivitetene vi vurderte og testet var knyttet til identifikasjon av tapsutsatte utlån og vurdering av kontantstrømmer fra disse utlånene. For et utvalg av disse kontrollaktivitetene testet vi om de hadde fungert i perioden.</p>
<p>Skjønnsutøvelsen knytter seg til framoverskuende vurderinger av sannsynligheten for mislighold og tap gitt mislighold for å estimere forventet tap. Jæren Sparebank benytter modeller og informasjon fra en tjenesteleverandør i beregningen av forventet tap.</p>	<p>For et utvalg av tapsutsatte utlån testet vi om disse var tidsriktig identifisert og vurderte de kontantstrømmer som banken hadde estimert fra utlånene.</p>
<p>Forutsetningene og estimatene som benyttes i vurderingene er avgjørende for størrelsen på nedskrivningene, og nedskrivninger på utlån i bedriftsmarkedet er derfor et sentralt forhold i vår revisjon.</p>	<p>For øvrige nedskrivninger på utlån beregnet ved bruk av modeller og informasjon fra Jæren Sparebank sin tjenesteleverandør, vurderte vi tredjepartsbekreftelse knyttet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • modelldokumentasjon • beregning av sannsynlighet for mislighold, tap gitt mislighold og eksponering på tidspunkt for mislighold, og • validering av modellene mot historisk tap.
	<p>Vi vurderte et utvalg av benyttede framoverskuende forutsetninger mot eksterne rapporter om framtidsutsikter fra Norges Bank og Statistisk Sentralbyrå.</p>
	<p>Vi vurderte om noteopplysningene om nedskrivninger på utlån innen bedriftsmarkedet tilfredsstillende kravene i IFRS 7.</p>

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende banksjef (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Stavanger 4. mars 2020

Deloitte AS

Bjarte M. Jonassen
statsautorisert revisor

To the Board of Trustees of Jæren Sparebank

INDEPENDENT AUDITOR'S REPORT

Report on the Audit of the Financial Statements

Opinion

We have audited the financial statements of Jæren Sparebank which comprise the balance sheet as at 31 December 2019, income statement, statement of comprehensive income, statement of changes in equity and statement of cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying financial statements are prepared in accordance with law and regulations and present fairly, in all material respects, the financial position of the Company at 31 December 2019, its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with International Financial Reporting Standards as adopted by EU.

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, including International Standards on Auditing (ISAs). Our responsibilities under those standards are further described in the *Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements* section of our report. We are independent of the Company as required by laws and regulations, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Key Audit Matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

Key audit matter	How the matter was addressed in the audit
<i>IT SYSTEMS AND INTERNAL CONTROLS RELEVANT FOR FINANCIAL REPORTING</i>	
<p>The IT systems within Jæren Sparebank are key in the accounting and reporting of completed transactions, in obtaining the basis for key estimates and calculations, and in obtaining relevant information to be disclosed.</p> <p>The IT systems are standardized, and the management and operation of the systems are to a great extent outsourced to external service providers.</p> <p>Reference is made to note 6 in the financial statements, for a description of the management and operation IT systems in Jæren Sparebank.</p> <p>Proper management and control of these IT systems both from Jæren Sparebank and their service providers are of high importance in order to ensure precise, complete and reliable financial reporting, and this area is therefore considered to be a key audit matter.</p>	<p>Jæren Sparebank has established a general governance model and internal controls on their IT systems. We have obtained an understanding of Jæren Sparebanks IT governance model relevant for financial reporting.</p> <p>We assessed and tested the design of selected internal control activities relevant for financial reporting, including selected controls related to IT operations, change management and information security. For a sample of these controls, we tested their operating effectiveness in the reporting period.</p> <p>We also considered the third party attestation report (ISAE 3402 Report) on one of Jæren Sparebanks service providers focusing on whether they had adequate internal controls on areas that are of importance for the financial reporting of Jæren Sparebank. In addition, we considered a third party confirmation (Agreed-upon procedures) related to the service provider with regards to the design and implementation of selected automated control activities in the IT-systems, including among others the calculation of interests and fees as well as if system generated reports was adequately designed and implemented.</p> <p>We have engaged our internal IT experts in the work related to understanding the governance model on IT and in assessing and testing the internal control activities related to IT.</p>
<i>CORPORATE LOAN LOSS PROVISIONS</i>	
<p>Jæren Sparebank have loans in the corporate segment, and reference is made to note 7 and 10 for disclosures on credit risk and loss provisions on loans and guarantees.</p> <p>The bank have implemented IFRS 9, and the models for calculation of loan losses is changed from objective evidence for losses to an expected loss model.</p> <p>Jæren Sparebank have considered the need for loan loss provisions as per 31.12.2019. There is a</p>	<p>Jæren Sparebank has established internal control activities related to the calculation of loan loss provisions on corporate lending.</p> <p>We performed a reasonability check on the loan loss provisions and the changes in these provisions during the year, and collected and assessed Jæren Sparebanks reasoning behind such changes.</p>

<p>considerable amount of judgement involved in estimating the loan loss provisions within the corporate segment.</p> <p>The judgement is related to forward-looking assessments of probability of default and loss given default, in order to estimate the expected loss. Jæren Sparebank utilizes models and information from a service provider in the calculation of expected loss.</p> <p>The assumptions and estimates used in these assessments are of critical importance for the size of these provisions, and corporate loan loss provisions are therefore a key audit matter in our audit.</p>	<p>We assessed and tested the design of selected key controls concerning loans subject to impairment. The control activities we assessed and tested the design of were related to identification of loans subject to impairment and the assessment of the expected future cash flows on these loans. For a sample of these control activities, we tested if they were operating effectively during the period.</p> <p>On a sample of impaired loans, we tested if these were timely identified, and considered the expected future cash flows the bank had estimated on these loans.</p> <p>On remaining loan loss provisions calculated in models and information from the service provider, we assessed the third party confirmation with regards to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Documentation of the models • Calculation of probability of default, loss given default and exposure at default, and • Validation of the models against historical losses <p>We assessed a selection of applied forward-looking assumptions against external reports on forward-looking data from Norges Bank and Statistics Norway.</p> <p>We considered if the note disclosures on loan loss impairments within corporate lending is in line with requirements set forth in IFRS 7.</p>
<i>Other information</i>	
<p>Management is responsible for the other information. The other information comprises the Annual Report but does not include the financial statements and our auditor's report thereon. Our opinion on the financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.</p> <p>In connection with our audit of the financial statements, our responsibility is to read the other information and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit or otherwise appears to be materially misstated.</p>	

If, based on the work we have performed, we conclude that there is a material misstatement of this other information, we are required to report that fact. We have nothing to report in this regard.

Responsibilities of The Board of Directors and the Managing Director for the Financial Statements

The Board of Directors and the Managing Director (management) are responsible for the preparation and fair presentation of the financial statements in accordance with International Financial Reporting Standards as adopted by the EU, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Company or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, including ISAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with laws, regulations, and auditing standards and practices generally accepted in Norway, included International Standards on Auditing (ISAs), we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. We design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Company's internal control.
- evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Company to cease to continue as a going concern.

- evaluate the overall presentation, structure and content of the financial statements, including the disclosures, and whether the financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

From the matters communicated with those charged with governance, we determine those matters that were of most significance in the audit of the financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditor's report unless law or regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements

Opinion on the Board of Directors' report

Based on our audit of the financial statements as described above, it is our opinion that the information presented in the Board of Directors' report and the statements on Corporate Governance and Corporate Social Responsibility concerning the financial statements, the going concern assumption, and the proposal for the allocation of the profit is consistent with the financial statements and complies with the law and regulations.

Opinion on Registration and Documentation

Based on our audit of the financial statements as described above, and control procedures we have considered necessary in accordance with the International Standard on Assurance Engagements (ISAE) 3000, *Assurance Engagements Other than Audits or Reviews of Historical Financial Information*, it is our opinion that management has fulfilled its duty to produce a proper and clearly set out registration and documentation of the company's accounting information in accordance with the law and bookkeeping standards and practices generally accepted in Norway.

Stavanger, 4 March 2020
Deloitte AS

Bjarte M. Jonassen
State Authorised Public Accountant

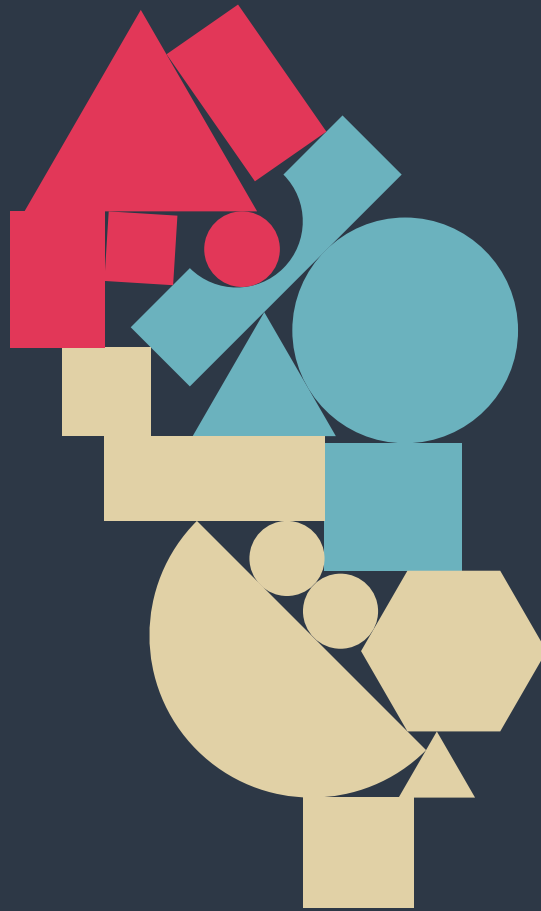
Note: This translation from Norwegian has been prepared for information purposes only.

Vi bygger Jæren

Bygge hus og heim.
Bygge stolte gardar.
Bygge sterke bedrifter – små og litt større.
Bygge gode lokalsamfunn.
Bygge trygge liv.

En alliansebank i **eika**.

Jæren Sparebank
Jernbanegata 6
Postboks 325, 4349 Bryne

Telefon 915 03290
post@jaerensparebank.no
www.jaerensparebank.no

Foretaksnummer
NO 937 895 976

 jæren
sparebank